

Other document types / Ostale vrste dokumenata

Publication year / Godina izdavanja: **2008**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:105:802017>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-26**

Repository / Repozitorij:

[Dr Med - University of Zagreb School of Medicine
Digital Repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

MEDICINSKI FAKULTET

LIST MEDICINSKOG FAKULTETA

www.mef.hr

ISSN 1332-960X

Srpanj 2008 / Godina 27, br. 1

**90. obljetnica osnutka
Fakulteta obilježena
svečanom akademijom
i prigodnom izložbom**

**Jubilarni Memorijal
profesora Drage
Perovića**

**Godina 1945. – sivo
razdoblje u povijesti
Medicinskog fakulteta**

**Liječnici pjevači –
– glazba na recept**

**1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100**

Sadržaj

Dekan

Riječ dekana 3

Nastava

Smotra Sveučilišta u Zagrebu 5

Novi doktori medicine; Novi magistri i magistri znanosti 5

Sveučilišni studij na engleskom jeziku upisuje 6. generaciju studenata. 6

Znanost

Kako uspješno prijaviti FP7 projekt i komercijalizirati rezultate 8

Obranjene doktorske disertacije. 9

Održane javne rasprave – prijave teme 10

Škola narodnog zdravlja "Andrija Štampar"

Zaštita zdravlja od klimatskih promjena – tema ovogodišnjeg

Svjetskog dana zdravlja 12

120. obljetnica rođenja Andrije Štampara 14

Svečanosti

Svečanost prigodom Dana Fakulteta 16

Nagrada, osoba i spomen – Alain Finkielkraut 22

Izložba 90. godina Medicinskog fakulteta 24

Memorijal prof. dr. Drage Perovića. 26

60. obljetnica Klinike za traumatologiju Zagreb 27

Skupovi

Cleveland Clinic i KB Dubrava 29

Četvrti hrvatski onkološki kongres. 30

20. godišnjica Instituta za grupnu analizu Klinike za psihološku medicinu . . . 31

Prvi hrvatski psihoterapijski kongres: Izazovi psihoterapije u stoljeću uma . . 32

15. godina Hrvatske udružbe obiteljske medicine i njezina časopisa

Medicina familiaris Croatica 33

Dijagnostički kriteriji u endemskoj nefropatiji. 34

Festival znanosti 36

Treći europski kongres onkologije glave i vrata. 37

Povijest

Godina 1945. – "sivo razdoblje" u povijesti Medicinskog fakulteta 38

mef.hr

Vlasnik i izdavač

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU –
MEDICINSKI FAKULTET
Šalata 3b, 10000 Zagreb

Glavni urednik

Goran Šimić

Uredništvo

Nikolina Bašić-Jukić

Darko Bošnjak

Dijana Delić-Brkljačić

Vladimir Dugački

Davorka Granić

Božo Krušlin

Tomislav Luetić

Marko Pečina

Igor Rudan

Melita Šalković-Petrišić

Branko Šimat

Mirza Žižak

Grafički urednik

Branko Šimat

Tajnica Uredništva

Rosa Zrinski

e-mail: rosa@mef.hr

Adresa Uredništva

Medicinski fakultet

Šalata 3b, 10000 Zagreb

Telefon: 45 90 280, 45 66 888

Telefaks: 45 90 215

e-mail: bsimat@mef.hr

Grafička priprema i tisak

DENONA d.o.o.,

Zagreb

UREDNIKOV KUTAK

Poštovani čitatelji,

Pred vama se nalazi „ljetno izdanje“ našega lista. Nažalost, ovaj uvodnik moram započeti tužnom viješću – zauvijek nas je napustila naša akademkinja Jelena Krmpotić-Nemanić. Podjednako je teško ukratko opisati njezinu dobrotu, kao i akademske uspjehe. Vjerojatno je ipak najvrjednija od svega činjenica da je odgojila brojne generacije studenata u izvrsne anatore, liječnike i ljude.

Kao što se možete i sami uvjeriti, mef.hr opet obuhvaća pregršt raznovrsnih tema i događanja, od Festivala znanosti i Perovićeva memorijala, pa sve do svečane sjednice Fakultetskog vijeća u Koncertnoj dvorani „Vatroslav Lisinski“. Riječju – u našem fakultetu su čak i u malom razdoblju od prošloga broja mef.hr očiti pomaci – o tome se obavijestite čitajući rubriku Riječ dekana.

No, iako redovito i rado naglašavam pozitivne pomake i događaje, ne mogu ovaj put ne osvrnuti se i na nisku razinu komunikacije i međusobnog poštovanja nekih članova naše akademske zajednice, te nepotrebnu ili pretjeranu uporabu medija. Bez želje da bilo kome držim moralnu prodiku, ipak se koristim ovom prigodom da barem mlađim kolegama uputim poruku u koju vjerujem: aka-

Središnja medicinska knjižnica

<i>Pronalaženje i vrjednovanje medicinskih informacija</i>	41
<i>Novosti u dostupnim bazama podataka</i>	41
<i>Repozitorij Medicinskog fakulteta ide dalje</i>	42
<i>SCImago Journal & Country Rank – besplatna alternativa JCR IF-u</i>	43

Croatian Medical Journal

<i>Richard Horton, glavni urednik časopisa The Lancet održao predavanje u Zagrebu</i>	44
<i>Suradnja CMJ i European Forum for Good Clinical Practice</i>	44

Internet

<i>Upisali ste cms.mef.hr/studmef</i>	46
---	----

Umjetnost

<i>Liječnici pjevači – glazba na recept</i>	48
---	----

Nakladništvo

.....	50
-------	----

Vijesti

<i>Potpisan sporazum Medicinskog fakulteta u Zagrebu s Hrvatskom udrugom medicinskih sestara</i>	51
<i>Akademik Marko Pećina – novi urednik International Orthopaedics</i>	51
<i>Paško Rakić – dobitnik prestižne Kavlijeve nagrade za neuroznanost</i>	52
<i>Dan druženja i sporta</i>	54
<i>Drago Horvat dobitnik godišnje nagrade za promicanje međunarodne suradnje na Sveučilištu u Zagrebu</i>	56
<i>Strategija razvoja e-učenja inicijator je promjena u unapređenju obrazovnog procesa na MEFu</i>	57
<i>Hrvatski institut za tehnologiju financira medicinske projekte</i>	58

Studenti

.....	59
-------	----

In memoriam

<i>Akademik Radovan Ivančić</i>	61
<i>Akademkinja Jelena Krmpotić-Nemanić</i>	62
<i>Prof. dr. sc. Đorđe Montani</i>	64

demska sloboda je svjestan odbir velike odgovornosti za svaku napisanu i izgovorenu riječ, a skromnost i poniznost trebale bi biti neizbježne osobine svakog dobrog nastavnika i znanstvenika. Agresivnost, egocentričnost i izostanak dijaloga nemaju mjesta u akademskom ozračju. Stoga se, pogotovo u javnom nastupanju, pokušajte izdignuti iznad niskih poriva i svoj časni poziv izvršavajte čista srca i otvorena uma.

Pred nama je vruće ljeto i doba godišnjih odmora – želim vam da okruženi svojim najdražima, odmorite duh i tijelo, te s novim poletom započnete nadolazeću akademsku godinu: Optimum medicamentum quies est (Odmor je najbolji lijek). Do tada vas srdačno pozdravljam.

Vaš urednik,

Goran Šimić

Riječ dekana

Prof. dr. Nada Čikeš

Cijenjeni,

tijekom cijele akademske godine 2007./2008. posvetili smo niz događaja obilježavanju 90. obljetnice Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Posebno bih izdvojila neka zbivanja: sredinom prosinca 2007. na drugom katu nove zgrade dekanata otvorena je izložba posvećena povijesti Fakulteta, na Dan Fakulteta održana je Svečana i radna sjednica Fakultetskog vijeća, na večer proslava Obljetnice u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskoga.

Tijekom akademske godine 2006./07. započela je nastavu i treća generacija studenata prema aktualnom, prije 3 godine prihvaćenom studijskom programu. Na Medicinskom fakultetu nismo imali poteškoća s primjenom novog diplomskoga studijskog programa usklađenog sa zahtjevima Bolonjskog procesa, dijelom zato, jer smo se na to davno pripremili. Naime, prvo bodovanje po ECTS-u na Medicinskom fakultetu uveli smo prije nego što se Bolonjski proces počeo primjenjivati u Hrvatskoj, godinama se nastojimo brinuti o osiguranju kvalitete, a našoj boljoj poziciji svakako je pogodovala i činjenica što smo na razini dekanke konferencije medicinskih fakulteta odlučili da će studij medicine u Hrvatskoj ostati integrirani studij, u jednom edukacijskom ciklusu. Ipak, uvođenje Bolonjskog procesa i novih studijskih programa u Hrvatski visokoobrazovni prostor pokazalo je i niz problema: nedostatak odgovarajućih

kadrova, prostora i opreme te probleme s financiranjem. Treba pomno analizirati i prilagoditi relevantne dokumente i akte. Studenti moraju zaista biti u središtu nastavnog procesa, u svim aktivnostima treba povećati informiranost i sudjelovanje studenata. Pokazuje se velika potreba za informiranjem šire akademske zajednice o provedbi Bolonjskog studijskog sustava, unaprijeđivanjem visokog obrazovanja, što zahtijeva edukaciju nastavnika, poboljšanje metoda učenja i podučavanja, razvoj kulture etičkog ponašanja, edukaciju članova zajednice o etičkim načelima, posebice o ponašanju u znanosti.

I prošle godine nastavili smo zajedničku organizaciju i izvedbu razredbenih ispita za upis u akademsku godinu 2006./07., a potom i 07/08 na medicinskim fakultetima u Hrvatskoj. Organizaciju je vrlo uspješno vodila skupina s našeg Medicinskog fakulteta na čelu s prof. dr. Jasminkom Kraljević Brnjas.

U našim studijskim programima povećali smo udio izborne nastave, a s drugim fakultetima iz područja biomedicine na našem sveučilištu te s drugim medicinskim fakultetima u Hrvatskoj započeli smo zajednički program ponude izbornih predmeta u kojem svaki fakultet može ponuditi ostalima svoje najbolje predmete. Prošle akademske godine razmjena studenata u izbornim predmetima uspješno je provedena. U programu izbornih predmeta posebno smo nastojali unaprijediti nastavu uvođenjem e-učenja, pa su tako u sklopu rada na Tempus-projektu "Standardization in teaching of medicine" oformljena tri e-predmeta koje izvode nastavnici medicinskih fakulteta u Zagrebu, Splitu i Osijeku. To su: "Moj prvi znanstveni rad" (prof. Z. Đogaš, Split), "Jesmo li kiseli" (Prof. S. Kukulja Taradi, Zagreb) i "Abeceda menadžmenta za medicinare" (prof. M. Dabić, Osijek). E-predmeti se nalaze u virtualnom obrazovnom okružju "InterMeCo".

I naš studij na engleskom jeziku napredovao je, pa se početkom ove akademske godine na Medicinski fakultet upisala 5. generacija studenata. Primjećuje se da je interes za naš studijski program na engleskom jeziku pora-

stao, pa je prošloga ljeta bilo čak 200 elektroničkih upita za studij te smo upisali 50 studenata. Sada na tom studiju imamo 120 studenata, doslovce iz svih dijelova svijeta. Prošle godine najstarija generacija studenata uspješno je prva pohađala turnusnu nastavu na klinika-ma, što je za sve nas sudionike u nastavi bilo novo kliničko iskustvo.

Nastavu na doktorskom studiju i ove smo godine unaprijedili, te dobili dopunnicu za naš program. Ove je godine dosad obranjeno 29 disertacija, održano 66 javnih rasprava.

Budući da su znanstvena istraživanja temeljna i glavna komponenta doktorskih studija, u posljednje smo se vrijeme angažirali na razvoju znanstvenog rada studenata doktorskih studija. Na naš poticaj osnovana međunarodna udruga za harmonizaciju doktorskih studija u Europi, znana po akronimu ORPHEUS, kojoj predsjedava prof. Lacković, prošle je godine održala 3. europsku konferenciju o harmonizaciji doktorskih studija u području biomedicine i zdravstva, na Medicinskom fakultetu u Helsinkiju, kamo smo bili pozvani održati predavanje o razvoju doktorskih studija u zemlji s malom znanstvenom zajednicom kakvom se Hrvatsku moglo smatrati. Predavanje koje sam – kao nacionalni hrvatski izvještaj – održala u ime svih medicinskih fakulteta, dobro je prihvaćeno te se pokazalo da se doktorski studiji u Hrvatskoj smatraju dobro organiziranim.

Uz doktorske studije, trenutačno se na Medicinskom fakultetu provodi i poslijediplomska nastava iz 31 specijalističkog studija. Ti su studiji najčešće organizirani kao obvezni dio specijalističkog usavršavanja ili kao zasebni studiji.

U sklopu trajnog medicinskog usavršavanja prošle je akademske godine na Medicinskom fakultetu održano 246 tečajeva, od toga su 155 tečaja ujedno bili granski predmeti i 91 stručni tečaj Sudjelovalo je oko 2000 polaznika.

Tijekom prošle godine medicinski su fakulteti zajedno s Hrvatskim liječničkim zborom, Hrvatskom liječničkom komorom, Akademijom medicinskih znanosti Hrvatske i Ministarstvom zdravstva i socijalne skrbi vrlo intenzivno radili na novom programu specijalističkog

usavršavanja liječnika, prema preporukama Europske udruge liječnika specijalista (UEMS). Radne skupine imenovane za svaku specijalnost radile su na izradi novih programa koji obuhvaćaju program specijalizacije, koji definira kompetencije koje mora steći specijalist (uključujući i broj pretraga odnosno zahvata, koje u programu treba svladati), uvjeti koje mora ispunjavati ustanova u kojoj se provodi specijalistički program, uvjeti koje mora ispunjavati mentor te uvjeti za specijalizanta i prijedlog specijalizantske knjižice, u koju se upisuju sva znanja i vještine, koje specijalizant stječe tijekom programa specijalističkog usavršavanja. Članovi uže skupine Središnjeg povjerenstva u sastavu prof. dr. sc. Smilja Kalenić, prof. dr. sc. Danijel Derežić, prof. dr. sc. Nada Čikeš te gospodin tajnik Darko Bošnjak s našeg fakulteta i dr. Katarina Sekelj Kauzlarić iz HLK, predstavnicima Hrvatske u vijeću UEMS-a održali smo brojne, katkada i teške sastanke s radnim skupinama. Sa zadovoljstvom moram reći da smo riješili neka, na početku naizgled nerješiva pitanja kao što je bilo pitanje edukacije onkologa (kliničkih odnosno radijacijskih), pitanje odnosa ortopedije i traumatologije, kardijalne i torakalne kirurgije itd. Većina programa je napisana u skladu s uputima. Ista uža skupina sačinila je i prijedlog teksta novog pravilnika o specijalističkom usavršavanju, koji je usklađen s preporukama UEMS-a, s direktivom 2005/36/CE Europskog parlamenta i Vijeća Europe, ali i s našom tradicijom i zakonodavstvom. Nastojali smo da tekst bude dobro uravnotežen i prihvatljiv.

Znanstvena djelatnost na Medicinskom Fakultetu najvećim se dijelom odvija u sklopu programa i projekata koje financira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa te su tijekom svibnja ministarstvu poslana prva izvješća za 130 projekata. Dodijeljena su i sredstva iz Fonda UKF – Jedinstvo kroz znanje. Bilo je 39 prijave, odobreno je 11 projekata od kojih su 2 projekta Medicinskog fakulteta u Zagrebu (prof. Kostović i prof. Banfić). Posebno me raduje da su mladi istraživači na Fakultetu uspješno dobili projektna sredstva za izvrsna istraživanja: doc. dr. sc. Fran Borovečki za „Integrating and Strengthening Genomic Research in South-Eastern Europe – INTEGERS“ od Europske Unije u sklopu FP7 kao koordinator, „Location analysis

of alpha-synuclein promoter binding in Parkinson's disease“ od Unity through Knowledge Fund, „Genomska analiza transkriptoma i interaktoma u bolesnika s kompleksnim bolestima“ od MZOŠ RH, doc. dr. sc. Petra Šimić za „Oralne formulacije proteina za regeneraciju skeleta i bubrega“ od Hrvatskog instituta za tehnologiju, a dr. sc. Lovorka Grgurević za „Praćenje uspješnosti cijeljenja prijeloma te liječenja karcinoma dojke i prostate pomoću novih serumskih markera“ od Hrvatskog instituta za tehnologiju. U tijeku su prijave za međunarodne projekte u sklopu Sedmog europskog okvirnog programa. Na natječaju Ministarstva znanosti obrazovanja i športa za kapitalnu opremu Medicinski je fakultet dobio i vrijednu opremu: uređaj za masenu spektrometriju te protočni citometar. Dolaskom te opreme uz vrlo povoljne sporazume s KBC-om o održavanju uređaja, očekujem lakše i plodonosnije odvijanje projekata koji svoja istraživanja temelje na spomenutoj tehnologiji.

Na Rebru je krajem 2007. godine završena izgradnja novih kapaciteta bolnice. Sve klinike dobile su time i nove manje nastavne prostore, a uskoro će se pristupiti i izgradnji drugog edukacijskog centra u sklopu tzv. polivalentne zgrade (u kojoj se nalazi hotel i uredski prostori). Budući da još predstoje selidbe u području oslobođenih prostora u staroj zgradi, brinut ćemo se da se u svakoj klinici ili zavodu mogu ostvariti uvjeti za instituciju u kojoj se provodi studentska – diplomatska (*teaching institution*) ili specijalistička nastava (*training institution*).

Odlaskom klinika sa Šalate u nove prostore na Rebru ostvaruju se novi uvjeti na Šalati, pa će Fakultet nastaviti projekt razvoja Biomedicinskog središta Sveučilišta u Zagrebu, koji se sada mora sadržajno definirati u sklopu prihvaćenog plana rada Medicinskog fakulteta do 2009. godine i prostornog plana Sveučilišta u Zagrebu do 2010. godine. U Središtu je potrebno razvijati doktorske studije u području biomedicine i zdravstva, postdiplomske specijalističke studije te sveučilišne studije za druge stručnjake u području zdravstva. Tako je u svibnju potpisan ugovor o suradnji između Medicinskog fakulteta i Hrvatske udruge medicinskih sestara, koji će predstavljati temelj suradnje na izradi programa sveučilišnog studija sestrištva. Medicinski fakultet ugledna je

znanstvena ustanova koja i dalje treba poticati razvoj znanstvene baze, ponajprije klinička istraživanja i translacijska istraživanja, u čemu treba postojati znatna povezanost Fakulteta i KBC-a, inzistirajući na razvoju znanstvene djelatnosti u KBC-u, ali i drugim klinikama i kliničkim bolnicama Medicinskog fakulteta. Tako će se Medicinski fakultet sa svojim prostorima uklopiti u projekt izgradnje kampusa Sveučilišta u Zagrebu, o kojem se u posljednje vrijeme sve više govori, a koji promatra Zagreb kao sveučilišni grad u kojem je grad Zagreb kampus zagrebačkog sveučilišta.

Suradnja u okviru Dekanske konferencije medicinskih fakulteta u Republici Hrvatskoj bila je plodonosna i tijekom prošle godine, pa je tako završen Katalog znanja i vještina te knjižica kliničkih vještina, koja će biti podijeljena svim studentima medicine te, koji će nabaviti svi fakulteti.

Već i do sada članovi Medicinskog fakulteta su sami ili u suradnji s drugim medicinskim fakultetima u Hrvatskoj, na mnogim međunarodnim skupovima, vrlo uspješno prikazali rezultate unaprjeđenja nastavnog procesa u Hrvatskoj. U tom smislu sudjelovali smo u radu godišnjeg sastanka Asocijacije za medicinsku edukaciju u Europi (AMEE) u Trondheimu, gdje smo prikazali naše iskustvo u održavanju tečajeva *Umijeće medicinske nastave*. Smatram da je u budućnosti potrebno povećati i unaprijediti povezanost i suradnju s AMEE. Nastojat ćemo da što više mladih nastavnika i istraživača sudjeluje u radu simpozija i radionica koje organiziraju AMEE i druge asocijacije koje se brinu za unaprjeđenje medicinske nastave. Na sastanku Udruge medicinskih fakulteta u Europi (AMSE) održanom u svibnju u Barceloni, koji je bio posvećen osiguranju kvalitete na medicinskim fakultetima, sudjelovali smo u donošenju Deklaracije o osiguranju kvalitete na medicinskim fakultetima. Na prije spomenutoj konferenciji ORPHEUS-a u Helsinkiju sudjelovali smo u donošenju deklaracije o kliničkim doktoratima.

Nada Čikeš

Smotra Sveučilišta u Zagrebu

Studentski centar 10. – 12. travnja 2008.

I ove je godine održana, dvanaesta po redu, Smotra zagrebačkog sveučilišta. Zainteresirane za studij medicine dočekale su u našem prostoru informativne publikacije, a potankosti su radoznalima objašnjavali dežurni zaposlenici iz Studentske referade.

Budućim studentima namijenio je nekoliko riječi prodekan za nastavu Medicinskog fakulteta prof. dr. Anton Šmalcelj.

Medicinski fakultet u Zagrebu educira i odgaja studente za zvanje liječnika. Studij objedinjuje temeljne medicinske, kliničke i javnozdravstvene predmete tijekom šest godina (12 semestara) jedinstvenog studijskog programa. Tijekom studija studentima je ponuđen velik izbor stručnih, znanstvenih, sportskih i društvenih aktivnosti. Premda Fakultet ima dugu tradiciju (utemeljen je 1917. g), teorijska i praktična nastava su koncipirane po načelima suvremene medicinske edukacije pa velika većina studenata na vrijeme završi zahtjevan studij. Diploma doktora medicine jamči kompetencije za rad i usavršavanje u tzv. primarnoj zdravstvenoj zaštiti i javnom zdravstvu, svim vidovima kliničke medicine s mogućnošću specijalizacija te znanstveni rad na područjima teorijskih i primjenjenih biomedicinskih znanosti. Medicina objedinjuje egzaktnost prirodnih znanosti s načelima humanizma. Liječnički poziv se izdvaja iz drugih zvanja po jedinstvenoj mogućnosti da se pomažući drugima, učini i sebe sretnim.

Godišnje se upisuje oko 250 studenata. Kandidati se izabiru prema rezultatima razredbenog ispita iz biologije, kemije i fizike te uspjehu u srednjoj školi. Pojednosti razredbenog postupka i programa studija medicine pogledajte na www.cms.mef.hr

Liječnika je u Hrvatskoj premalo pa se doglednoj budućnosti predviđaju zavidne mogućnosti zaposlenja.

Novi doktori medicine

Promocija 24. travnja 2008. godine

Natko Beck
Boris Bene
Luka Bilić
Ana Bujan
Martina Čevizović
Ivana Franić
Ivan Frketić
Danilo Gardijan
Robert Kliček
Tomislav Knotek
Marko Kovačević

Dina Lebar
Gorana Maljković
Alen Pajtak
Vjekoslav Pavković
Nataša Sojčić
Željka Sokolović
Alenka Stojanović
Ivana Šikić
Dina Tenšak
Bruna Tomić
Dubravka Vrljić

Novi magistri i magistri znanosti

mr. Vesna Broz - 22.10.2007.
mr. Marijana Pleša Mažar - 22.11.2007.
mr. Marko Zupančić - 5.12.2007.
mr. Merita Basha - 13.12.2007.
mr. Radojka Sućeska Ligutić - 17.12.2007.
mr. sc. Zrinka Puharić - 21.12.2007.
mr. Ida Parčetić-Kostelac - 21.12.2007.
mr. Ivan Žokalj - 9.4.2008.
mr. Mario Bagat - 10.4.2008.
mr. Vedrana Jurčević Podobnik - 16.4.2008.
mr. Dubravka Pezelj Duliba - 28.4.2008.
mr. sc. Irena Tabain - 7.5.2008.

Sveučilišni studij na engleskom jeziku upisuje 6. generaciju studenata

Akadska godina 2008./2009. od osobitog je značenja za naš Studij medicine na engleskom jeziku. Te godine bi prva generacija studenata, upisana 2003. godine trebala diplomirati, a ciklus od šest godina (koliko traje izobrazba liječnika kod nas i u EU) trebao bi se „zatvoriti“. U tijeku je ustrojavanje 6. godine Studija. Stoga je Voditeljstvo Studija održalo dva sastanka s pročelnicima katedara i voditeljima (koordinatorima) predmeta te studijske godine kako bi se načinio izvedbeni nastavni plan i program te naručili prikladni udžbenici i druga pomagala za uspješno izvođenje nastave. Većina predmeta su javnozdravstveni i preklapaju se s „hrvatskom inačicom“, tako da će dobar dio nastavnog opterećenja preuzeti Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar“. U skladu s odobrenjem Senata Sveučilišta u Zagrebu i dopusnicom MZOŠ ima i nekih novih predmeta koji su specifični za Studij medicine na engleskom jeziku, npr. „Problems of ad-

diction“, „Back to basics“, „Geriatrics“, „Integrated clinical module“, da spomenem samo neke. Svi ovi kolegiji su interdisciplinarni i okupit će znatan broj naših nastavnika s raznorodnih katedara i radilišta. Također se predlaže veliki (longitudinalni) izborni predmet „Student’s paper“ koji bi rezultirao jednom vrstom diplomskog rada a izvodio bi se tijekom cijele godine.

Kao što je to već tradicionalno, na početku i ove akademske godine održan je sastanak s upisanim brucovima. Toplim riječima dobrodošlice novopečenim studentima obratila se naša dekanica prof. dr. sc. Nada Čikeš i prodekan za diplomsku nastavu i studente prof. dr. sc. Antun Šmalcelj. Voditelji predmeta i pročelnici 1. i 2. godine Studija ujedno su iznijeli sadržaj svakog pojedinog predmeta.

Zaprimaju se i prijave budućih studenata za sljedeću akademsku godinu. Dosad je zaprimljeno 60-ak elektronskih prijava, a pristiglo je i 40 kom-

pletnih prijava s pripadajućom dokumentacijom koju trenutno obrađuje Povjerenstvo za prijam kandidata na Studij medicine na engleskom i za vrednovanje razdoblja studija obavljenog u inozemstvu. Zasad je prihvaćeno 16 kandidata.

Mrežna stranica Studija je unaprijeđena, promijenjen je izgled vezan uz tekuće informacije i prijam na Studij. Također je u tijeku inicijativa studenata da se pokrene njihova vlastita studentska stranica. Ona bi sadržavala niz praktičnih savjeta za novopridošle studente. Ujedno je zamišljeno da se u zaštićeni dio stranice postave nastavni tekstovi i Power Point prezentacije nastavnika (uz njihovu prethodnu suglasnost). Voditeljstvo Studija će na raspolaganje studentima dati jedno prijenosno računalo i pisac kako bi mogli uređivati mrežnu stranicu i raditi na aktualnim sadržajima i obavijestima. Ostaje problem studentskih prostorija, koji će, nadamo se, biti riješen iseljenjem

Studenti pozorno slušaju pozvane predavače u Zavodu za anatomiju (slika gore)

Uvodni sastanak za studente-brucove održan je ovoga puta u popunjenoj Biološkoj dvorani (slika lijevo)

Pozvani predavači University of Utah (Dr. Jacques L. D' Astous i Dr. Stephen Santora) zajedno s doc. dr. Darkom Antičevićem (prvi slijeva) i prof. dr. Davorom Ježekom (treći slijeva)

Izgled našeg izložbenog prostora na sajmu studija i zanimanja Einstieg Hamburg 2008'.

klinika sa Šalate. Time će se dobiti znatan prostor koji bi mogao poslužiti za studentske udruge i infrastrukturu studentskog kampusa „Šalata“.

Referada Studija ima novu djelatnicu Niku Hecej, profesoricu anglistike (e-mail: nika.hecej@mef.hr). Pred referatom stoji veliki zadatak, a to je unos svih predmeta Studija i položenih ispita u ISVU. Drugi veliki zadatak je postupno uključivanje u program razmjene studenata u okviru Europske Unije – „Erasmus Mundus“ te organizacija tzv. „kliničkih rotacija“ za studente koji dođu na razmjenu ili studijski boravak iz drugih dijelova svijeta, primjerice, SAD i Kanade. Stoga je potrebno Referadu Studija ojačati kako bi se mogla nositi s gore navedenim zadatcima.

Studij medicine na engleskom jeziku je i ove akademske godine „udomio“ inozemne predavače. Za spomenuti je boravak predsjednika našeg Međunarodnog savjetodavnog odbora prof. dr. sc. Ivana Damjanova (University of Kansas). Tijekom svog boravka prof. Damjanov je održao nekoliko predavanja za studente i specijalizante patologije. Također je potaknuo pokretanje studentske razmjene između našeg Fakulteta i University of Kansas. Važna je inicijativa prof. Damjanova da se pokrene svojevrsni CROLE (slično ispitu USMLE) pri čemu bi studenti na kraju 3. godine Studija, polazeći taj ispit, dobili uvid u svoja znanja i koliko su spremni za „pravi“ USMLE-I.

U sklopu aktivnosti vezanih za promidžbu Studija medicine na engleskom

jeziku, voditelj Centra za međunarodnu suradnju, Drago Horvat prof., i voditelj Studija sudjelovali su na sajmu studija i zanimanja Einstieg Hamburg (Hamburgs Messe für Berufsausbildung und Studium) od 22. – 23. veljače 2008. Uz brojna njemačka sveučilišta predstavilo se i oko 35 sveučilišta iz SAD, Kanade, Nizozemske, Švicarske, Ujedinjenog kraljevstva, Francuske, Danske, Poljske i Mađarske. Naš nastup na hamburškoj smotri popraćen je nizom novih promidžbenih materijala i publikacija koje su uspješno predstavljene tijekom dvodnevne manifestacije. Za tu smo prigodu pripremili novo, prošireno izdanje informativne brošure na engleskom jeziku o Medicinskom fakultetu s prikazom ponude njegovih programa kao i poseban promidžbeni letak koji sabire najvažnije informacije o engleskom programu studija medicine. Štand je pod naslovom Sveučilišta u Zagrebu obilježen snažnim vizualnim identitetom novokreiranog plakata studija medicine, te je kao takav privukao znatan broj potencijalnih studenata iz šireg područja Hamburga i države Schleswig-Holstein. Uz promidžbene publikacije na štandu smo kontinuirano reproducirali i englesku inačicu filma o Medicinskom fakultetu koji je snimljen prigodom obilježavanja 90. obljetnice Fakulteta.

Također smo izložili i informativne publikacije o studijskim programima Sveučilišta u Zagrebu, kao i letak o Ljetnoj školi hrvatskog jezika i kulture. U brojnim kontaktima s njemačkim maturan-

tima (cca. stotinjak upita) zamjetan je interes budućih njemačkih studenata za međunarodne programe studija, i to osobito u kontekstu uobičajenog, često višegodišnjeg razdoblja čekanja za mjesto na studiju medicine u Njemačkoj, na koje potencijalni studenti apliciraju putem centraliziranog sustava distribucije studijskih mjesta (Zentralstelle für die Vergabe von Studienplätzen), te koji, za razliku od Austrije, ima numerus clausus, što u praksi često znači višegodišnje isčekivanje mjesta za studij medicine. Zanimanju za naš štand također je pridonijela činjenica da su potencijalni studenti medicine uzalud tražili informacije o nacionalnim studijskim programima o kojima informacije nisu bile sustavno prezentirane. Događaj promidžbe Sveučilišta u Zagrebu s programom engleskog studija medicine zabilježila je i regionalna njemačka televizija (H1), koja je snimila aktivnosti na štandu Medicinskog fakulteta.

Za uspjeh i dobar glas našeg Fakulteta potrebni smo svi mi – nastavnici/ /liječnici, sunastavno osoblje, medicinske sestre i drugi koji čine naše nastavne baze. Studij medicine na engleskom jeziku ima zadatak što je više moguće otvoriti „prozor u svijet“ i proširiti međunarodnu perspektivu našem Fakultetu i Sveučilištu. Stoga velika HVALA svima koji sudjeluju u Studiju ili na neki drugi način pridonose njegovu razvoju i uspjehu.

Davor Ježek

Kako uspješno prijaviti FP7 projekt i komercijalizirati rezultate

Doc. dr. Fran Borovečki prikazuje svoj znanstveni projekt

Kako uspješno prijaviti FP7 projekt i komercijalizirati rezultate, naslov je radionice održane u organizaciji konzultantske kuće Medora (Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 12. – 13. veljače 2008.) za predstavnike fakulteta biomedicinske grupacije. Osnovni cilj radionice bio je senzibilizirati znanstvenike biomedicinske orijentacije za prijavu projekata Europske unije. Radionici je nazočilo pedesetak, mahom mlađih znanstvenika s Medicinskog, Stomatološkog, Veterinarskog i Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta. Za razliku od sličnih radionica koje tematiziraju prijavu europskih znanstvenih projekata, Medorina radionica, predvođena iskusnom znanstvenicom dr. sc. Danicom Ramljak, imala je naglašeno pragmatičan aspekt sa snažnom komponentom kontekstualizacije prikazanih sadržaja. Specifičnost ove radionice bila je prvenstveno u tome da su sudionici dobili izravan uvid u ciljanje i konkretne informacije o načinu kako kvalitetno i kompetitivno napisati znanstveni FP7 projekt, zahvaljujući uglavnom osobnom iskustvu predavača, mahom iskusnih znanstvenika, koji su se pokazali uspješnima u međunarodnoj kompeticiji. Tako je sama Danica Ramljak svoju znanstvenu karijeru nakon Hrvatske prenijela u Sjedinjene Američke Države, gdje je stekla golemo iskustvo u znanstvenom i konzultantskom radu. Samo tijekom 2006. godine njezina je konzultantska kuća Medora Global Consultants sudjelovala u pripremi 8

projekata apliciranih za National Institutes of Health (prolaznost dobivanja NIH projekta je 10%, za razliku od EU prolaznosti od 12%), od kojih je financiranje odobreno za 6 projekata. Glede ostalih aktivnosti sestrinske kompanije Medora d.o.o. u Hrvatskoj, važno je napomenuti da se ta konzultantska kuća također profilirala kao iznimno značajna u pripremi i provođenju strateških konferencija iz područja biomedicine u Hrvatskoj. Prisetimo se uspješno održane onkološke konferencije na kojoj je, uz samog direktora NIH-a, dr. Eliasa Zerhounija, 50 vodećih američkih i 120 hrvatskih stručnjaka raspravljalo o novoj strategiji razvoja hrvatske onkologije uz američku pomoć. U kontekstu trajnog zalaganja Medore za povećanje translacijskog potencijala hrvatske znanosti, ovdje valja naglasiti i iznimno uspješnu organizaciju strateške konferencije u listopadu 2007. u Splitu, na kojoj su se uz hrvatske i američke predstavnike znanstvenih institucija okupili i gospodarstvenici u nastojanjima za stvaranjem strateške osnove za zajednička ulaganja u hrvatski sektor ICT industrije, biotehnologije i farmaceutske industrije.

Za Medicinski fakultet bitno je da su naši istraživači prof. dr. sc. Melita Šalković i doc. dr. Fran Borovečki imali središnje prezentacije u okviru radionice. Doc. Borovečki je kao primjer uspješno dobivenog projekta prikazao svoj netom odobreni projekt u okviru 7. Okvirnog programa EU, podlinija Regional Potential, shema financiranja Coordination and Support Action, pod nazivom *Integrating and Strengthening Genomic Research in South-Eastern Europe*. Posebno nas raduje činjenica da je navedeni projekt prvi samostalni projekt dobiven u Hrvatskoj i na Medicinskom fakultetu u FP7 ciklusu (2007. – 2013.), u kojem je hrvatski istraživač ujedno i koordinator projekta, te da je projekt namijenjen razvoju infrastrukture Centra za funkcionalnu genomiku, proteomiku i metabolomiku Medicinskog fakulteta i KBC Zagreb. Također je važno istaknuti da su za projekt odobrena za naše prilike znatna sredstva od 500.000 €.

U svojoj prezentaciji *Gdje griješimo pri pripremi u pisanju FP7 projekata*,

prof. Melita Šalković minuciozno je analizirala najčešće pogreške u pisanju projekata koje se, ukoliko zanemarimo prihvatljivost znanstvene argumentacije predložene u projektu, najčešće odnose na pogrešan izbor koordinатора projekta i njegovu promašenu ulogu u projektu, ili na pogrešno instrumentaliziran odnos među partnerima projekta, čije su uloge najčešće nedovoljno jasno usklađene i harmonizirane s osnovnom idejom projekta. Pisanje projekata usporedivo je s postupkom orkestracije određene partiture, pri čemu je iznimno važno da autor orkestracije odlično poznaje same izvođače unutar orkestra, kao i karakteristike svake pojedine skupine instrumenta i svakog instrumenta pojedinačno. Samo sa zanatskog stanovišta besprijekorno izvedena i vrhunski sinkronizirana distribucija tematskog materijala, čitaj provedba projekta, uz adekvatno planiranu financijsku potporu, može dobiti status financiranog projekta od strane Europske komisije.

Doc. dr. sc. Alemka Markotić, voditeljica znanstvene jedinice Infektološke klinike „Dr. Fran Mihaljević“, prikazala je, utemeljeno na vlastitom bogatom iskustvu recenzenta međunarodnih znanstvenih projekata Europske unije, proces recenzije i evaluacije projekata promatran iz rakursa samog recenzenta. Takav izravan „insajderski“ pristup (unutrašnji monolog iskusnih protagonista koji kontinuirano poziva na dijalog sa sudionicima) koji se provlačio kroz sve prezentacije tijekom Medorine radionice, ujedno je i njezina najbolja pozitivna karakterizacija. Sudjelujući u Medorinoj radionici, osjetili smo ono, na sličnim skupovima često zanemareno, a toliko potrebno, neposredno iskustvo, kao i autentičnost prezentacija svijui izlagača, koji su snagom svojih argumenata u stanju poantirano potaknuti na razmišljanje i motivirati na akciju. Medorina radionica u tom je smislu bila pun pogodak, a nas s Medicinskog fakulteta posebno raduje što su naši istraživači u njoj imali stožernu ulogu, te su svojim prezentacijama posredovali snažne poruke obogaćujući i mijenjajući svijest nazočnih sudionika.

Drago Horvat

Obranjene doktorske disertacije akademska godina 2007. – 2008.

1. *Mario Zovak, dr. med.*, „Korelacija ektranodalnih depozita i kliničko patoloških faktora u bolesnika operiranih zbog mucinoznog kolorektalnog karcinoma“, 11. listopada 2007.
2. *Mr. sc. Nenad Vukojević*, „Minimalna argon laser fotokoagulacija retinalnog pigmentnog epitela kod dijabetičkog makularnog edema“, 15. listopada 2007.
3. *Mr. sc. Danka Mirić Tešanić*, „Određivanje volumena fetalnih pluća trodimenzionalnim ultrazvukom“, 19. listopada 2007.
4. *Mr. sc. Ida Kovač*, „Biomehanička analiza hoda osoba s potkoljenom amputacijom opskrbljenih protezama s osloncem na ligament patele“, 22. listopada 2007.
5. *Mr. sc. Stjepan Barišin*, „Prolongirani hemodinamski učinak, sigurnost primjene i kardioprotektivni učinak levosimendina na funkciju miokarda tijekom i nakon aortokoronarnog premoštenja bez primjene izvantjelesnog krvotoka“, 24. listopada 2007.
6. *Mr. sc. Lovorka Grgurević*, „Proteomska identifikacija koštanih morfogenetskih proteina i njima srodnih molekula u biološkim tekućinama“, 20. studenog 2007.
7. *Ljiljana Cebalo, dr. med.*, „Imunorekacije uzrokovane infekcijom virusa Hantaan i Andes u MRC-5 i HEK 293 stanicama“, 28. studenog 2007.
8. *Goran Vujić, dr. med.*, „Prognostička vrijednost angiogeneze i sadržaja DNA tumorskih stanica bolesnica sa seroznim rakom jajnika“, 13. prosinca 2007.
9. *Mr. sc. Diana Delić-Brkljačić*, „Utjecaj ATII blokatora i blokatora kalcijevih kanala na doplerski indeks otpora, akceleracijsko vrijeme i akceleracijski indeks u intrarenalnim arterijama bolesnika s esencijalnom hipertenzijom“, 19. prosinca 2007.
10. *Mr. sc. Slobodan Mihaljević*, „Fotoplektizmografsko ispitivanje simpatičke blokade izazvane lumbalnom epiduralnom anestezijom bupivacainom i s (+) ketaminom“, 19. prosinca 2006.
11. *Mr. sc. Zrinka Bukvić Mokos*, „Izražajnost ciklooksigenaze-2, biljega neoangiogeneze CD105 i biljega proliferacije Ki-67 u planocelularnom karcinomu kože, aktiničkoj keratozi i Bowen-ovoj bolesti“, 21. prosinca 2007.
12. *Mr. sc. Hrvoje Pintarić*, „Elektrofiziološki predskazatelji učinkovitosti propafenona u prevenciji kružne atrioventrikularne nodusne i ortodromne atrioventrikularne tahikardije“, 21. prosinca 2007.
13. *Branko Kolarić, dr. med.*, „Druga generacija nadzora nad HIV infekcijom seroprevalencija u grupama s povećanim rizikom“, 27. prosinca 2007.
14. *Ozren Polašek, dr. med.*, „Znanstvena uspješnost znanstvenih novaka“, 11. siječnja 2008.
15. *Robert Likić, dr. med.*, „Utjecaj intergracije problemom usmjerenog učenja u kolegiju Racionalna primjena lijekova na studentsko znanje i zadovoljstvo nastavom“, 14. veljače 2008.
16. *Goran Pavliša, dr. med.*, „Karakterizacija intrakranijskih tumora difuzijski mjerenim snimkama magnetne rezonancije i kvantifikacijom pojavnog difuzijskog koeficijenta“, 20. veljače 2008.
17. *Mr. sc. Nataša Beader*, „Dijagnostika CMV infekcije nakon transplantacije alogених krvotvornih matičnih stanica“, 22. veljače 2008.
18. *Karla Tomić, dr. med.*, „Patološke promjene bubrežnih arterija u bolesnika s karcinomom bubrežnih stanica“, 27. veljače 2008.
19. *Marko Bergovec, dr. med.*, „Kardiovaskularno opterećenje ortopeda tijekom zahvata ugradnje totalne endoproteze zgloba kuka“, 13. ožujka 2008.
20. *Mr. sc. Vlasta Đuranović*, „Etiopatogeneza i neurorazvojni ishod u djece s perinatalnim fokalnim ishemijskim oštećenjem mozga“, 14. ožujka 2008.
21. *Mr. sc. Oliver Koić*, „Promjene regulacijskih mehanizama hipotalamusa tijekom liječenja shizofrenije“, 18. ožujka 2008.
22. *Mr. sc. Tomislav Jukić*, „Analiza očnih hemodinamskih parametara kod bolesnika s regmatogenom retinalnom ablacijom“, 20. ožujka 2008.
23. *Mr. sc. Jadranka Vlašić-Matas*, „Prognozički čimbenici fokalne segmentalne glomeruloskleroze“, 28. ožujka 2008.
24. *Mr. sc. Višnja Nesek-Adam*, „Učinci prekondicioniranja na ishemijsko – reperfuzijsku ozljedu jetre uzrokovanu pneumoperitoneumom u životinjskom modelu“, 01. travnja 2008.
25. *Mr. sc. Neven Mateša*, „Uloga ekspresije galektina-3 u predoperativnoj dijagnostici čvorova štitnjače“, 2. travnja 2008.
26. *Mr. sc. Branka Kristek*, „Digitalna obrada rentgenskih snimki pluća u otkrivanju bolesti plućnog intersticija“, 3. travnja 2008.
27. *Mr. sc. Ika Kardum-Skelin*, „Morfometrijski i kinetički parametri kao dijagnostički i prognostički čimbenici leukemijskih oblika kroničnih limfoproliferativnih bolesti“, 04. travnja 2008.
28. *Martina Rojnić Kuzman, dr. med.*, „Povezanost polimorfizama gena SERT, MDR1 i 5-HT2C razvojem nuspojava i terapijskim odgovorom u shizofrenih bolesnika liječenih novim antipsihotikom“, 28. travnja 2008.
29. *Mr. sc. Jasna Pucarín-Cvetković*, „Povezanost indeksa tjelesne mase s pokazateljima ventilacijske funkcije“, 08. svibnja 2008.
29. *Mr. sc. Urelija Rodin*, „Model klasifikacije uzroka perinatalnih smrti“, 16. svibnja 2008.

Održane javne rasprave – prijave teme

5. studenog 2007.

1. *Ivana Kolčić, dr. med., naslov teme:* „Populacijsko-genetičke i okolišne odrednice metaboličkog sindroma u populaciji otoka Visa“
2. *Goran Gudelj, dr. med., naslov teme:* „Dijagnostički doprinos pendularnog nistagmografskog pokusa o funkciji vestibularnog osjetila pri radioterapijskom liječenju karcinoma epifarinksa“
3. *Tajana Zah, dr. med., naslov teme:* „TRALI (transfuzijom uzrokovana akutna ozljeda pluća), učestalost u Republici Hrvatskoj i patofiziološki mehanizmi“
4. *Tajana Štoos-Veić, dr. med., naslov teme:* „CYP24A1, JAK2, renin-angiotensin sustav i TGFbeta1 u Philadelphia negativnih kroničnih mijeloproliferativnih bolesti“
5. *mr. sc. Berivoj Mišković, naslov teme:* „Obrasci normalnog fetalnog ponašanja ispitanih pomoću 4d ultrazvuka“
6. *Marina Payerl-Pal, dr. med., naslov teme:* „Korelacija potrošnje antibiotika u bolničkoj sredini i razine rezistencije bolničkih patogena na antibiotike“

26. studenog 2007.

1. *Matijana Grgić, dr. med., naslov teme:* „Utjecaj metala i drugih rijetkih elemenata na zdravlje stanovništva istočne hrvatske“
2. *mr. sc. Irena Babić, naslov teme:* „Izraživanje konzervativnih terapijskih postupaka kod kroničnog sekretornog otitisa“
3. *Sanja Vlahović, dr. med., naslov teme:* „Vrijednost neuralne povratne telemetrije i psihoakustičkih parametara kod djece s umjetnom pužnicom ovisno o dobi pri operaciji“
4. *Vjekoslav Karadža, dr. med., naslov teme:* „Plućni difuzijski kapacitet za ugljik monoksid te omjer rezidualnog volumena i totalnog plućnog kapaciteta prije i nakon resekcijskih zahvata na plućima zbog karcinoma bronha“

10. prosinca 2007.

1. *Ante Obad, dr. med., naslov teme:* „Utjecaj ronjenja na komprimirani zrak i primjene vitamina c i e na izabrane funkcije ljudskog srca i endotelnu funkciju nadlaktične arterije“
2. *Petra Bago, dr. med., naslov teme:* „Procjena kognitivnog statusa u simptomatskih i asimptomatskih bolesnika s karotidnom stenozom visokog stupnja nakon karotidne endarterektomije“
3. *Zlata Ožvačić, dr. med., naslov teme:* „Izraživanje kvalitete skrbi za bolesnika u obiteljskoj medicini u hrvatskoj korištenjem indeksa kvalitete konzultacije“
4. *Maja Pavlović, dr. med., naslov teme:* „Razvojne promjene mozga kod fetusa sa srčanom bolesti“
5. *mr. sc. Miljenko Franić, naslov teme:* „Usporedba prednjeg i stražnjeg operacijskog pristupa u trodimenzijskom ispravljanju idiopatske torakalne skolioze meta-analizom“
6. *Marko Brinar, dr. med., naslov teme:* „Uloga alelnih varijanata mdr1 gena u patogenezi upalnih bolesti crijeva i odgovoru na kortikosteroidnu terapiju“

28. siječnja 2008.

1. *Alma Demirović, dr. med., naslov teme:* „Povezanost izraženosti vegf-a i hif-1 α s promjenama bubrežne arterije u bolesnika s karcinomom bubrežnih stanica“
2. *Tanja Leniček, dr. med., naslov teme:* „Povezanost pojave peritumoralnih pukotina u duktalnom invazivnom karcinomu dojke s miofibroblastičnom reakcijom strome i gustoćom limfnih žila“
3. *mr. sc. Borislav Spajić, naslov teme:* „Procjena rizika biokemijskaog relapsa karcinoma prostate nakon radikalne prostatektomije na osnovi patohistoloških obilježja bioptata“
4. *Josip Joachim Grah, dr. med., naslov teme:* „Značenja izraženosti cancer/testis antigena (MAGE-1, MAGE-3, NY-ESO-1) u bolesnika s rakom pluća nemalih stanica“

5. *Željko Drvar, dr. med., naslov teme:* „Plućni žilni permeabilni indeks i ekstravaskularna plućna voda u bolesnika sa sepsom“
6. *Ljiljana Mihaljević, dr. med., naslov teme:* „Ispitivanje utjecaja S(+) ketamina na antibakterijsku aktivnost bupivakaina, levobupivakaina i ropivakaina in vitro“

04. veljače 2008.

1. *Marko Sever, dr. med., naslov teme:* „Učinak pentadekapeptida BPC 157 na inducirani sindrom kratkog crijeva“
2. *Goran Krakar, dr. med. naslov teme:* „Ultrasonografski biljezi mozga u dijagnozi kongenitalne citomegalovirus infekcije“
3. *Stanko Belina, dr. med., naslov teme:* „Virtualna endoskopija paranazalnih sinusa i 3D – in space rekonstrukcija sfenoetmoidnog recessusa u dijagnostici i liječenju bolesti nosa i paranazalnih sinusa“
4. *mr. sc. Mario Bilić, naslov teme:* „Izraženost receptora epidermalnog čimbenika rasta (EGFR), vaskularnog endotelnog čimbenika rasta (VEGF) i protočna DNA citometrija u invertiranim papilomima sinusa“
5. *Marina Boban, dr. med., naslov teme:* „Vrijednost određivanja ukupnog i fosforiliranog tau proteina iz cerebrospinalne tekućine u diferencijalnoj dijagnozi sindroma demencije“
6. *Tina Peraica, prof. defektolog, naslov teme:* „Subjektivna procjena kvalitete života kod bolesnika s ratnim posttraumatskim stresnim poremećajem“

25. veljače 2008.

1. *mr. sc. Igor Čikara, naslov teme:* „Mogućnost ultrazvuka visoke rezolucije u prikazu i nadzoru biopsija mamografski suspektne nakupine mikrokalcifikacija“
2. *mr. sc. Josip Ćurić, naslov teme:* „Niskodozni protokol ct urografije u obradi bolesnika s hematurijom“
3. *Marijana Grlijić, dr. med., naslov teme:* „Utjecaj opće i regionalne

anestezije na serumsku razinu Th1 i Th2"

4. *Milan Milošević, dr. med., naslov teme:* „Izrada i procjena uporabne vrijednosti mjernog instrumenta stresa na radnom mjestu u zdravstvenih djelatnika“
5. *Rajna Golubić, dr. med., naslov teme:* „Domene kvalitete života kao prediktori radne sposobnosti zdravstvenih djelatnika“
6. *Anita Ljubičić Čalušić, dr. med., naslov teme:* „Uloga pH kondenzata izdahnutog zraka u procjeni učinaka profesionalne izloženosti organskoj prašini na dišni sustav“

03. Ožujka 2008.

1. *Miroslav Mayer, dr. med., naslov teme:* „Model praćenja sustavnog eritemskog lupusa (SLE) u populaciji Republike Hrvatske analizom bolničkog morbiditeta te specifičnog mortaliteta mapiranjem“
2. *Ksenija Maštrović Radončić, dr. med., naslov teme:* „Polimorfizam mikrosatelita G-gena za interleukin-10 kod bolesnika s ankilozantnim spondilitisom“
3. *Josip Glavić, dr. med., naslov teme:* „Frankov znak kao čimbenik rizika cerebrovaskularne bolesti“
4. *Ines Lazibat, dr. med., naslov teme:* „Rizik od neuroloških komplikacija nakon kardiokirurške operacije ovisno o upotrebi stroja za izvantjelesni krvotok“
5. *Željka Josipović Jelić, dr. med., naslov teme:* „Epilepsije - analiza pojavnosti epilepsije u šibensko-kninskoj županiji u razdoblju od 1995. do 2005. godine“
6. *Maja Vurnek, magistar zdravstvene psihologije, naslov teme:* „Psihološki status i percepcija bolesti u bolesnika s malignim melanomom“

10. ožujka 2008.

1. *mr. sc. Držislav Kalafatić, naslov teme:* „Aktivacija Hh-Gli signalnog puta u zloćudnim epitelnim tumorima jajnika“
2. *Nikola Knežević, dr. med., naslov teme:* „Leydigove stanice u muškaraca s neopstruktivnom azoospermijom“

3. *mr. sc. Mislav Vrsalović, naslov teme:* „Sezonske promjene pojedinih upalnih i hemostatskih pokazatelja i njihova povezanost klimatskim faktorima u bolesnika s akutnim koronarnim smatnjama“
4. *Jasna Lesički, dipl. soc. radnik, naslov teme:* „Socijalni model skrbi u zajednici za osobe s intelektualnim teškoćama“
5. *Dika Živka, dr. med., naslov teme:* „Evaluacija dijagnostičkih kriterija za endemsku nefropatiju“
6. *Nina Perković, dr. med., naslov teme:* „Promjena koncentracije hormona grelina i ppy i uhranjenosti u djece nakon godinu dana“

31. ožujka 2008.

1. *Damir Hudetz, dr. med., naslov teme:* „Utjecaj biofilma kod stafilokoke infekcije oko čeličnih titanskih implantata“
2. *mr. sc. Gordana Ivanac, naslov teme:* „Konvencionalni ultrazvuk i dopler u dijagnostici promjena na zglobovima oboljelih od reumatskog artritisa“
3. *Anamarija Bogović, profesor psihologije, naslov teme:* „Osobni prostor oboljelih od posttraumatskog stresnog poremećaja“
4. *Sandra Sekelj, dr. med., naslov teme:* „Utjecaj vaskularnog endotelnog faktora rasta na odbacivanje transplantata humane rožnice“
5. *Željka Gavranović, dr. med., naslov teme:* „Modaliteti iregularne sistoličke interventrikularnog septuma“
6. *mr. sc. Maja Tomičić, naslov teme:* „Uloga protutijela na humane leukocitne antigene (hla) razreda i u razvoju aloimune neonatalne neutropenije“

07. travnja 2008.

1. *Marijana Šimunović, dr. med., naslov teme:* „Suočavanje sa stresnom situacijom u bolesnika koji odbijaju kiruršku intervenciju“
2. *Martina Matovinović, dr. med., naslov teme:* „Biomehaničko motrište šake pri akromegaliji“
3. *Anamarija Morović, dr. med., naslov teme:* „Morfološke i imunohistokemijske razlike hodgkinovog limfoma tipa nodularne skleroze s obzirom na gradus“

4. *mr. sc. Silvana Smojver-Ježek, naslov teme:* „Morfometrija i statička dna citometrija u bronhoalveolarnom lavatu bolesnika sa sarkoidozom“
5. *Tatjana Bujas, dr. med., naslov teme:* „Imunohistokemijska analiza izraženosti antigena mage 3/4 i neso-1 u metastatskom karcinomu plućastih stanica jednjaka“

28. travnja 2008.

1. *Dijana Podoreški, dr. med., naslov teme:* „Usporedna analiza malignih tumora čeljusti višeslojnom kompjutoriziranom tomografijom (MSCT) i magnetskom rezonancijom (MR)“
2. *mr. sc. Gordana Stipančić, naslov teme:* „Incidencija, klinička prezentacija i regionalne razlike u tipu 1 šećerne bolesti u djece od 0 do 14 godina u hrvatskoj: devetogodišnje praćenje“
3. *mr. sc. Saša Janjanin, naslov teme:* „Izolacija i karakterizacija mezenhimskih matičnih stanica iz palatinalnih tonzila“
4. *mr. sc. Branka Aukst-Margetić, naslov teme:* „Temperament, karakter i religioznost oboljelih od shizofrenije i njihovih srodnika“
5. *Tina Katić, dr. med., naslov teme:* „Povezanost skale pozitivnog afekta s razinom proinflatornih i imunoregulatornih tvari u koronarnoj arterijskoj bolesti“
6. *Marina Peklić, dr. med. naslov teme:* „Utjecaj mjerenja terapijske hipotermije na ishod liječenja nakon zatajenja rada srca i pluća“

05. svibnja 2008.

1. *Lucija Virović Jukić, dr. med. naslov teme:* „Fosforilacija ribavirina humanom uridin-citidin kinazom radi vezivanja za proteine s mogućnošću ciljane dostave hepatocitima u svrhu poboljšanja terapije virusnog hepatitisa C“
2. *Sunčica Andreja Rogan, dr. med., naslov teme:* „Vrijednost scintigrafskog praćenja regionalne kortikalne moždane perfuzije u djece s tvrdokornom epilepsijom“
3. *Ivana Maurac, dr. med., naslov teme:* „Hh-Gli signalni put i njegova interakcija s genima BRCA 1 i 2 u zloćudnim epitelnim novotvorinama jajnika“

TEMA OVOGODIŠNJEG SVJETSKOG DANA ZDRAVLJA

Zaštita zdravlja od klimatskih promjena

Obilježavanje Svjetskog dana zdravlja, 7. travnja, povezuje se svake godine uz neku aktualnu temu prema odabiru Svjetske zdravstvene organizacije s ciljem podizanja svijesti javnosti o ključnim globalnim javnozdravstvenim izazovima. Ovogodišnja tema „Zaštita zdravlja od klimatskih promjena“ usmjerila je pozornost javnosti na klimatske promjene uzrokovane djelovanjem čovjeka, prvenstveno ispuštanjem velikih količina stakleničkih plinova, i njihov utjecaj na

okoliš i ljudsko zdravlje. Tim povodom zajedničku konferenciju za novinstvo organizirali su Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, uredi Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) i Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) u Hrvatskoj i Medicinski fakultet u Zagrebu a domaćin konferencije bila je Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar“. Konferencija je privukla veliki broj novinara televizijskih, radijskih i tiskanih medija, a na njoj su govorili:

- Mr. sc. Darko Milinović, ministar zdravstva i socijalne skrbi Republike Hrvatske
- Prof. dr. Antoinette Kaić-Rak, voditeljica Ureda WHO u Republici Hrvatskoj
- Gosp. Alessandro Fracassetti, zamjenik voditelja Ureda UNDP u Hrvatskoj
- Prof. dr. Nada Čikeš, dekan Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Na konferenciji je istaknuto da klimatske promjene predstavljaju jedan od globalnih problema današnjice i najvećim dijelom se pripisuju ljudskim aktivnostima. Tijekom posljednjih 100 godina srednja globalna temperatura porasla je za 0,74°C a trend zagrijavanja se nastavlja. Smatra se da su klimatske promjene uzrok povećanom broju prirodnih katastrofa kao što su poplave, veliki požari, lavine i druge ekstremne pojave koje pak za posljedicu imaju povećanje smrtnosti i pobola stanovništva.

Posebni šarm konferenciji dali su učenici Va razreda Osnovne škole Otok koji su na početku i na kraju konferencije izveli kratak program pod nazivom „Zajedništvo prirode i čovjeka čuva naše zdravlje“ koji su pripremili pod vodstvom svoje profesorice Jelene Bunjevac Matičić a u sklopu aktivnosti Hrvatske mreže škola koje promiču zdravlje.

Dekanica Medicinskog fakulteta u svojem je izlaganju naglasila da je 7. travnja proglašen Svjetskim danom zdravlja u spomen na taj datum 1948. godine kada je Svjetska zdravstvena organizacija i službeno osnovana nakon što je potrebni broj parlamenata zemalja članica ratificirao njezin Ustav prihvaćen prethodno na Svjetskoj zdravstvenoj

Učenici Osnovne škole Otok, članice Hrvatske mreže škola koje promiču zdravlje, slikali su se s ministrom mr. sc. Milinovićem, koji se prisjetio da je i osnovna škola koju je on pohađao bila članica te mreže

Organizatori:

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi Republike Hrvatske

Sudionici konferencije privukli su veliki broj novinara, u prvom redu s lijeva na desno: voditeljica Ureda WHO u Hrvatskoj prof. dr. Antoinette Kaić-Rak, ministar zdravstva i socijalne skrbi mr. sc. Darko Milinović, dekanica prof. dr. Nada Čikeš i zamjenik voditelja ureda UNDP-a u Hrvatskoj g. Alessandro Fracassetti

konferenciji u New Yorku 1946. godine. Istaknula je da je osnivanje Svjetske zdravstvene organizacije uvelike doprinio dr. Andrija Štampar koji je izabran i za predsjednika prve njezine Skupštine nakon što je pune dvije godine radio na pripremama za njezino održavanje uključujući i pisanje Ustava WHO.

Predstavnici ureda WHO i UNDP u Republici Hrvatskoj govorili su o tome što ove agencije Ujedinjenih naroda poduzimaju u cilju ublažavanju štetnih utjecaja klimatskih promjena, a ministar zdravstva i socijalne skrbi, koji je govorio posljednji, izrazio je optimizam i podsjetio da je Hrvatska potpisnica sporazuma iz Kiota te i na taj način doprinosi smanjenju štetnih utjecaja na klimu. Ministar Milinović naglasio potrebu zajedništva, ali i odgovornosti svakog pojedinca za očuvanje okoliša i zdravlja i ponovio stihove koje su na početku konferencije izrekli učenici Osnovne škole Otok:

„Čuvajmo svoju prirodu bajnu da bi mogli imati budućnost sjajnu“. Ministar

je pojasnio da je zapamtio riječi učenika Tvrтка jer mu je poznata aktivnost mreže škola koje promiču zdravlje još iz vremena kad je i sam bio učenik osnovne škole „Jure Turić“ koja je također članica te mreže. Učenici su na kraju svim prisutnim novinarima podijelili svoje crteže na

temu zaštite okoliša i oznake za knjige s logotipom i nazivom programa koji su izveli.

**Jadranka Božikov
i Jagoda Doko-Jelinić**

ČUVAJMO NAŠU ZDRAVLJE
 ZAJEDNIŠTVO PRIRODE I ČOVJEKA

*... I da nebo bude plavo
 za nas i dobre ljude,
 i da se bube ljube,
 i da su uvijek zelene
 za nas, za tebe i za mene...

120. obljetnica rođenja Andrije Štampara

Ove godine obilježavamo 120. obljetnicu rođenja Andrije Štampara, velikana koji je obilježio razvoj javnoga zdravstva 20. stoljeća. Njegove vizionarske ideje danas prihvaća cijeli svijet, a po djelima koja je ostvario zajedno s brojnim suradnicima i uz međunarodnu potporu koju je priskrbio, Hrvatska je i danas, pola stoljeća nakon njegove smrti, prepoznatljiva na regionalnoj i globalnoj karti svijeta. Bio je osnivač i direktor Škole narodnog zdravlja, dekan Medicinskog fakulteta, rektor Sveučilišta u Zagrebu i predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (tada JAZU) i brojne će ustanove ove godine obilježiti obljetnicu njegova rođenja. Škola narodnog zdravlja, koja je prozvana nje-

govim imenom neposredno nakon njegove smrti 26. lipnja 1958. godine, i to ime s ponosom nosi, priredit će svečanu proslavu i znanstveni skup s međunarodnim sudjelovanjem 3. i 4. listopada, kada se slavi i Dan Škole. Uz ovu središnju proslavu Škola tijekom cijele godine mnogobrojnim skupovima koje organizira ili im na druge načine pridonosi, obilježava 120 godina rođenja ovog velikana, koji je bio istodobno vizionar i stvaralac, zaslužan za osnutak stotina zdravstvenih ustanova diljem nekadašnje države podignutih u razdoblju od 1919. do 1931., ekspert Lige naroda u Kini 1930-ih godina i jedan od pojedinaca koji su najviše pridonijeli osnutku i jačanju Svjetske zdravstvene organizacije.

Kalendar događanja vezan uz obljetnicu

14. 1. 2008.

Konferencija za novinstvo i promocija kampanje „Povezani zdravljem“ Hrvatske mreže zdravih gradova

Organizator: Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar“ i Hrvatska mreža zdravih gradova

Mjesto: Zagreb, ŠNZ, Rockefellerova 4

17. – 19. 1. 2008.

Konferencija međunarodne mreže „Tipping the Balance Towards Primary Health Care Network“ (TTB)

Organizator: TTB i Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar“

Mjesto: ŠNZ, Rockefellerova 4

4. i 5. 4. 2008.

Treći znanstveni skup „Dani Andrije Štampara“

Organizator: Opća bolnica „Dr. Josip Benčević“, predsjednik Organizacijskog odbora doc. dr. sc. Ivica Balen

Mjesto: Slavonski Brod, hotel Savus

7. 3. 2008.

Sastanak Advisory Regional Committee HIV/AIDS i službeno otvaranje kolaborativnog centra WHO za HIV/AIDS

Organizator: Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar“ i WHO

Mjesto: Zagreb, ŠNZ, Rockefellerova 4

7. 4. 2008.

Konferencija za novinstvo u Školi narodnog zdravlja „Andrija Štampar“ u

povodu Svjetskog dana zdravlja 7. travnja, s ovogodišnjom temom „Zaštita zdravlja od klimatskih promjena“, koju su zajednički organizirali Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ured WHO u Republici Hrvatskoj, Ured UNDP u Hrvatskoj i Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

18. – 20. 4. 2008.

Sajam zdravlja u Vinkovcima

Organizator: Hrvatska mreža zdravih gradova i Županija

Mjesto: Vinkovci

12. – 14. 5. 2008.

Trauma conference

Organizator: Sveučilište iz Lowe i Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar“

Mjesto: Dubrovnik, Inter-University Centre

25. – 29. 5. 2008.

Fourth Biennial Conference *Strengthening Global Public Health Management Capacity*, koju po četvrti put organizira *Sustainable Management Development Program (SMDP)*, U.S. Centers for Disease Control and Prevention (CDC) Atlanta, a domaćin i suorganizator ove konferencije bila je Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar“

Organizator: SMDP, Division of Global Public Health Capacity Development, Centers for Disease Control and Preven-

tion (CDC), Atlanta i Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar“

Mjesto: Cavtat, hotel Croatia

22. 6. – 6. 7. 2008.

15. Motovunska ljetna škola

Organizator: Hrvatska mreža zdravih gradova i Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar“

Mjesto: Motovun

29. 6. – 3. 7. 2008.

Tečaj *Training course on surveillance of sexually transmitted infections*

Organizator: WHO Collaborating centre for capacity building in HIV/AIDS surveillanceve, Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar“

Mjesto: Cavtat, hotel Croatia

30. 6. 2008.

Izložba o Andriji Štamparu u Hrvatskom državnom arhivu (autorica dr. sc. Melina Lučić) – svečano otvorenje u tjednu 30.6.- 4.7., izložba ostaje otvorena do rujna mjeseca a dogovoreno je da otada izložba preseli u Školu narodnog zdravlja „Andrija Štampar“ kako bi bila dostupna na Dan Škole. Tiskan je i katalog izložbe.

Mjesto: Zagreb, Hrvatski državni arhiv

14. – 17. 7. 2008.

Tečaj *Analysis and Interpretation of Data from Respondent-Driven Sampling using RDSAT 6.0.1.*

Organizator: WHO Collaborating centre for capacity building in HIV/AIDS surveillanceve, Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar“
Mjesto: Zagreb, ŠNZ

3. – 8. 9. 2008.

9th World Congress of Bioethics održava se na Medicinskom fakultetu u Rijeci. U sklopu tog svjetskog kongresa prvorazrednog značenja održava se niz skupova i sastanaka, među kojima 4th South-East European Bioethical Forum, 4th International Conference on Clinical Ethics and Consultation, sastanak European Clinical Network.

Mjesto: Rijeka, Medicinski fakultet, Braće Branchetta

3. – 16. 9. 2008.

NATO Advanced Research Workshop Water treatment technologies for the removal of high-toxicity pollutants

Organizator: NATO i Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar“

Mjesto: Košice, Slovakia

3. – 4. 10.

Dan Škole narodnog zdravlja „Andrija Štampar“ – svečana proslava, simpozij o javnozdravstvenim prioritetima u Štamparovo doba i danas

Mjesto: Zagreb, ŠNZ, Škola za medicinske sestre u Mlinarskoj cesti i Narodni dom u Mraclinu

12. – 15. 10.

Poslovni sastanak Hrvatske mreže zdravih gradova

Mjesto: Zagreb, ŠNZ, Rockefellerova 4

15. – 18. 10.

WHO international conference Healthy cities – Međunarodna konferencija mreže Zdravih gradova Svjetske zdravstvene organizacije na kojoj će sudjelovati predstavnici WHO i preko 1000 sudionika iz Europe i svijeta, među kojima veliki broj gradonačelnika i članova parlamentarnih odbora za zdravstvo

Organizator: Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar“ i Hrvatska mreža zdravih gradova

Mjesto: Zagreb, Hypo centar, Slavenska av. 6

10. – 14. 11.

Biological and behavioural surveillance survey in hard to reach populations using respondent-driven sampling

Organizator: WHO Collaborating centre for capacity building in HIV/AIDS surveillanceve, Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar“

Mjesto: Zagreb, ŠNZ

prosina 2008.

Promocija knjige Dnevnik Andrije Štampara u izdanju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Škole narodnog zdravlja Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Srednje Europe. Urednici: dr. sc. Željko Dugac i akademik Marko Pečina

Mjesto: Zagreb

Događanja tijekom cijele 2008. godine

Hrvatska mreža zdravih gradova slavi 20 godina djelovanja pa će medijskom kampanjom „Povezani zdravljem“ tijekom cijele godine podizati javnozdravstvenu pismenost naroda, jačati utjecaj javnozdravstvene profesije te djelovati na podizanju razine društvene i političke odgovornosti za zdravlje. Kampanja će promovirati razvoj volonterstva i civilnog sektora te jačanje zajednica u brizi za zdravlje svakog svog člana. Kampanja će se odvijati 12 mjeseci kroz 12 tema: siječanj – ravnopravnost spolova, veljača – zdravlje obitelji, ožujak – zdravlje djece i mladih, travanj – zdravo urbano planiranje, svibanj – osobno zdravlje, lipanj – ekološka osviještenost, srpanj – promicanje demokracije, kolovoz – cjeloživotno obrazovanje, rujanj – rekreacija i tjelesna aktivnost, listopad – kvaliteta života starih, studeni – kvaliteta života osoba s invaliditetom i prosinac – razvoj zajednice i volonterstva.

Predviđa se i izdavanje knjige „Pokret zdravih gradova – djelotvorno znanje za zdravlje“ koja će biti promovirana u ožujku 2008.

Sastanci Svjetske zdravstvene organizacije na kojima bi naša delegacija (ministar) mogli promovirati Štampara i njegovo djelo

19. – 24. 5. 2008.

Skupština WHO u Ženevi (61.) na kojoj sudjeluju delegacije sve 193 zemlje članice

Prijedlog: Da se što prije piše i pokuša sugerirati neki sadržaj koji bi promovirao Andriju Štampara, osnivača i predsjedatelja Osnivačke skupštine WHO 1948. godine, npr. da im se pošalje kratki film o njemu ili sl.

Mjesto: Ženeva

25. – 27. 6. 2008.

WHO European Ministerial Conference on Health Systems: „Health Systems, Health and Wealth“ koja se održava u Tallinu u Estoniji i na koju dolaze ministri svih europskih zemalja pa i hrvatska ministarska delegacija

Prijedlog: kako se Konferencija održava upravo na dan 50. obljetnice smrti Andrije Štampara prilika je da naš Ministar podsjeti kolege na to da je Štampar bio jedan od osnivača WHO, tvorac njezina Ustava i definicije zdravlja, predsjedavajući Osnivačke skupštine WHO u travnju 1948. Idavno bi bilo da do tada bude zgotovljen film o Štamparu vizionaru

Mjesto: Tallin, Estonia

15. – 18. 9. 2008.

WHO Regional Committee for Europe – sastanak ministarskih delegacija svih europskih zemalja

Prijedlog: tom prigodom promovirati doprinos A. Štampara europskom javnom zdravstvu, npr. nastojati da se prikaže ili podijeli film i sl.

Mjesto: Tbilisi, Gruzija

Svečanost prigodom Dana Fakulteta

Dana 17. prosinca 2007. održana je svečana sjednica Fakultetskog vijeća u Predavaonici Miroslava Čačkovića u dekanatu Medicinskog fakulteta u Zagrebu, kojom je službeno obilježena 90. godišnjica osnutka Fakulteta.

Skupu su nazočili ili u njemu sudjelovali predstavnici akademskog, političkog, društvenog i vjerskoga života Republike Hrvatske.

Zbor liječnika pjevača

Program svečanosti

- o Nastup Zbora Liječnika pjevača: Državna himna, Carmen Medicorum, prigodne božićne pjesme
- o Izvješće dekana
- o Izvješće predsjednika Dekanske konferencije Medicinskih fakulteta u Republici Hrvatskoj o planovima za sljedeće jednogodišnje mandatno razdoblje; dekan Medicinskog fakulteta u Splitu, prof. dr. sc. Stipan Janković
- o Izvješće podružnice Studentskog zbora i studentskih udruga studenata Medicinskih fakulteta
- o Dodjela nagrada dekana za najbolji uspjeh i za najbolji znanstveni rad studenata
- o Dodjela nagrade za najbolji doktorat.

Prigodna izlaganja pred prepunom fakultetskom dvoranom

Članovi fakultetske uprave s uzvanicima

Nezaobilazno prelistavanje Mef.hr u stankama priredbe

Slijeva: akademik Marko Pečina i profesori Željko Poljak, Stella Fatović-Ferenčić i Branimir Richter

Studentski predstavnici u očekivanju svojega nastupa

Više slobodnih mjesta ima na ponekim predavanjima

Prigodno je ukrašen i „švedski stol“

Dekanova nagrada za akad. god. 2006./2007.

1. GODINA

1. Tomić Nada
2. Bračić Josipa
3. Dembitz Vilma
4. Gardijan Bojana

2. GODINA

1. Gulin Dario
2. Jerković Sandra

3. GODINA

1. Svetina Lucija

4. GODINA

1. Zenko Jelena
2. Prijčić Radovan

5. GODINA

1. Dumić Katja
2. Fluksek Ana
3. Đuzel Ana

6. GODINA

1. Crnogorac Matija
2. Ikić Marina
3. Krnjak Katarina
4. Guszak Vedrana

Nagrađene studentice 1. godine:
(slijeva) Nada Tomić, Bojana Gardijan,
Vilma Dembitz i Josipa Bračić

Dekanova nagrada za najbolji znanstveni rad studenata akademske godine 2006./2007.

Nikola Krmek: *Učestalost sideropenične anemije kod dojenčadi i male djece u Hrvatskoj*

Natko Beck, Matija Crnogorac: *Učestalost sicca simptoma i sjögrenovog sindroma u pacijenata sa seronegativnim spondiloartropatijama*

Vedrana Škerk: *Pilot istraživanje infekcija mokraćnog sustava u ordinacijama obiteljske medicine*

Andrej Šribar: *Dugoročno praćenje djece sa znakovima oštećenja kortikospinalnih puteva u Guillain-Barréovom sindromu (GBS)*

Katja Matković: *Kvaliteta života povezana sa zdravljem u bolesnika na bubrežnoj nadomjesnoj terapiji*

Dekanica uručuje nagradu za najbolji znanstveni rad studentu Branimiru Nevajdi, a priznanje očekuju Andrea Podvez i Mislav Puljević

Senad Handanagić, Ana Pangerčić: *Imunocitokemijsko ispoljavanje p16ink4 u normalnim i displastičnim pločastim stanicama citoloških razmaza vrata maternice*

Tin Ehrenfreund, Damir Halužan: *Rezultati kirurškog liječenja nestabilnih maleolarnih prijeloma kod starije populacije*

Ivana Zobić, Boris Béné: *Volumen temporalnog roga lateralnih moždanih komora u poremećajima s psihotičnim obilježjima*

Marko Petrovečki, Ljiljana Smiljanić: *Znanstvena uspješnost i ishod zaposlenja znanstvenih novaka u medicini*

Branimir Nevajda, Andreja Podvez, Mislav Puljević: *Jesu li studenti medicine skloniji hipohondriji?*

Danijela Kužić, Mihaela Ostrogonac, Marijan Jedvaj: *Prezentacija krvnih žila na serozi distendiranog želuca u štakora kao patognomoničan znak*

Nagrada za najbolju disertaciju obranjenu u akademskoj godini 2006./2007.

Odbor za disertacije je razmotrio te kvalitativno i kvantitativno ocijenio sve pristigle prijedloge, sukladno uvjetima propisanim u natječaju, te Fakultetskom vijeću predložio da se nagrade za najbolju disertaciju u akademskoj godini 2006./2007. dodijele za tri najbolje ocijenjene disertacije (sve tri s maksimalnim brojem bodova).

Za polje „Javno zdravstvo i zdravstvena zaštita“:

Dr. sc. Azra Huršidić-Radulović: *„Povezanost radnog mjesta i funkcionalne hiperbilirubinemije“* (Mentor: prof. dr. sc. Jadranka Mustajbegović, disertacija obranjena 26. srpnja 2007.)

Za polje „Kliničke medicinske znanosti“:

Dr. sc. Slavica Kvolik: *„Sfingomijelinski put prijenosa signala kao mehanizam indukcije apoptoze u tumorskim stanicama izloženim inhalacijskim anestetima“* (Mentor: prof. dr. sc. Ljubica Glavaš-Obrovac, disertacija obranjena 21. kolovoza 2007.)

Za polje „Temeljne medicinske znanosti“:

Dr. sc. Astrid Milić: *„Uloga odnosa kalpaina 3 i titina u etiopatogenezi pojasne mišićne distrofije tip 2A (LGMD2A)“* (Mentor: prof. dr. sc. Nina Canki-Klain, disertacija obranjena 15. svibnja 2007.)

Proглаšenje najbolje disertacije. U prvome redu, s desna, dekanica prof. dr. Nada Čikeš, prodekan za znanost prof. dr. Miloš Judaš i dobitnica nagrade dr. sc. Slavica Kvolik

Svečana akademija u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog

Dana 17. prosinca 2008. u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog održana je Svečana akademija u povodu 90. obljetnice osnutka Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

U sklopu svečanosti prigodnim su se riječima uzvanicima obratili rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. Aleksa Bjeliš, zamjenica zagrebačkog gradonačelnika gđa. Ljiljana Kuhta Jeličić, ministar znanosti, obrazovanja i športa prof. dr. Dragan Primorac te izaslanik predsjednika Republike Hrvatske prof. dr. Izet Aganović.

Po završetku programa proslave gosti su se zadržali u predvorju dvorane družeći se uz domjenak i glazbu.

90. obljetnica Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu Svečana akademija

Program

Državna himna »Lijepa naša domovino«

Gorana Biondić, sopranistica

Pozdravi uzvanika

Projekcija prigodnog filma o Medicinskom fakultetu

Riječ dekana

prof. dr. sc. Nada Čikeš

Dodjela nagrade za humanost i etičnost »MEDICINA«

Proglasenje nagrade i obražavanje: doc. dr. sc. Drago Buveta, predsjednik Odbora za dodjelu nagrade MEDICINA, Obitelj Nagrade je g. Alain Finkelinaut, francuski filozof i publicist.

Carl Orff: Carmina Burana

Zbor Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu
Dirigentska doc. Jasenka Ostojić Ratković
Gorana Biondić, sopran
Aristina Cvitančić, glasovir
Davor Ljubić, glasovir
Zagrebački orkestar
bi:ng bang – udarni/katki ansambl Muzičke akademije

Po završetku programa proslave pozharno naše drage goste da se zadrže u predvorju dvorane družeći se uz domjenak i glazbu jazz sastava Aard the Pine.

Hvala:

Grad Zagreb
Pliva Barr
Belupo
Abbott
Astra Zeneca
Bayer Pharma
Hoffmann-la Roche
Janssen
Johnson & Johnson
Merck
Novartis
Novo Nordisk
Pfeizer International
PharmaSwiss
Sanofi-Aventis
Schering
Servier Pharma
Upjohn

Riječ dekanice na Svečanoj akademiji

U malo kojoj struci kontinuitet edukacije tako je dug i trajan kao u medicini te ga povijest prati od Hipokratova doba, dakle već 2,5 tisućljeća. Taj edukacijski kontinuitet vezan je i uz snažan identitet struke, identitet liječnika koji podučava i liječnika koji uči, a uključuje njihov profesijski i etički identitet. U tom drugom razdoblju liječnici su trajno unaprijeđivali svoju struku, utjecali na razvoj znanosti i novih spoznaja, usavršavali liječničko obrazovanje. U proteklom stoljeću u kojem je razvoj medicinske znanosti i struke bio najveći, naš je fakultet prepoznao svoje poslanje. Zato dugujemo zahvalnost svi našim učiteljima, koji su bili svjesni svoje odgovornosti i utjecali na razvoj medicine i zdravstva u Hrvatskoj, odgoj i obrazovanje liječnika te ugled hrvatske medicinske znanosti.

Posljednjih godina nalazimo se u razdoblju velikih i korjenitih promjena u dva područja bitna za djelovanje medicinskih fakulteta u svijetu: području visokog medicinskog obrazovanja i medicinske znanosti.

U području visokog obrazovanja u Europi je donesena Bolonjska deklaracija, nakon koje se razvio bolonjski proces harmonizacije akademske izobrazbe s ciljem stvaranja Europskog prostora visokog obrazovanja, a potom i Europskog istraživačkog prostora. U Hrvatskoj smo Bolonjskom procesu pristupili vrlo ozbiljno, a u području biomedicine zajedno s ostala tri hrvatska medicinska fakulteta: u Rijeci, Splitu i Osijeku, i dobro se prilagodili. Definirali smo zajedničku jezgru kurikulumu te znanja i vještine, dakle kompetencije hrvatskog doktora medicine. I upravo danas promovirali smo zajedničku knjižicu vještina prema kojoj će učiti studenti svih četiriju medicinskih fakulteta da bi dokazali stečene vještine. Time smo anticipirali današnji trenutak u hrvatskom visokoobrazovnom prostoru, koji se odlikuje aktivnošću usmjerenom prema prihvaćanju nacionalnog kvalifikacijskog okvira s ciljem definiranja kompetencija koje se stječu procesom obrazovanja na svakoj razini, pa tako i na razini visokog obrazovanja. Medicinski fakulteti u Hrvatskoj već su anticipirali svoj put prema postizanju nacionalnog kvalifikacijskog okvira izradom prijedloga kataloga znanja i vještina, koji

se upravo nastavlja, a već sad predstavlja i dobru osnovu za definiciju ishoda učenja na hrvatskim medicinskim fakultetima. Međusobno smo svojim studentima ponudili izborne kolegije koje mogu pohađati na drugim fakultetima u sklopu naših sveučilišta i tako pokrenuli studentsku mobilnost. U zajedničkom projektu e-učenja fakulteti su studentima ponudili tri e-predmeta unaprijeđivši tako i nastavnu tehnologiju i metodiku.

Prije pet godina na Medicinskom fakultetu počeli smo izvoditi diplomsku nastavu na engleskom jeziku te smo ove godine upisali 5. generaciju studenata; broj zainteresiranih i upisanih studenata raste iz godine u godinu što nam je najbolja potvrda uspješnosti. Naš studij je još uvijek jedini cjeloviti studijski program na engleskom jeziku u Hrvatskoj.

Posebne zahtjeve Bolonjski je proces postavio u definiciji i razvoju doktorskih studija. Na Fakultetu smo pripremili novi program dokorskog studija, posebnu pozornost posvećujemo razvoju znanstvene komponente studija, pripremamo mrežu doktorskih studija u području biomedicine u Hrvatskoj, a za mjesec dana počinje se izvoditi i doktorski studij na engleskom jeziku.

Godine 2004. i 2005. na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu organizirali smo dvije međunarodne konferencije o harmonizaciji doktorskih studija u području biomedicine i zdravstva u kojima su sudjelovali predstavnici tridesetak europskih sveučilišta. Iz prve konferencije proistekla je tzv. *Zagrebačka deklaracija o harmonizaciji programa doktorskih studija u medicini i zdravstvu*, koja predstavlja temelj brojnih konferencija i dokumenata o toj razini obrazovanja u medicini u Europi. Osnovani smo međunarodnu organizaciju za doktorske studije u Europi, poznatu po akronimu ORPHEUS, koja ima sjedište u Zagrebu, a godišnje sastanke organizira i u drugim europskim gradovima: ove godine u Helsinkiju, iduće godine u Aarhusu.

Pri kraju je i najveći edukacijski projekt u obrazovanju liječnika u Hrvatskoj: izrada programa specijalističkog usavršavanja, kojim se definiraju kompetencije (dakle znanja, vještine i stavovi) koje se stječu tim programom, definiraju se i uvjeti za

instituciju u kojoj se provodi program, uvjeti za mentora i specijalizanta. U tom projektu, pod pokroviteljstvom Ministarstva zdravstva zajedno sudjeluju sva četiri hrvatska medicinska fakulteta, HLZ, HLK i AMZH; među rijetkim smo europskim zemljama uspjeli na tom projektu okupiti akademiju i struku, a u izradi programa radilo je više od 500 hrvatskih liječnika specijalista. Organizacijom toga projekta i netom sačinjenim pravilnikom o specijalističkom usavršavanju liječnika, Hrvatska je stekla veliki ugled u Europskoj medicinskoj i akademskoj zajednici, te nam je povjereno da 2009. godine na našem medicinskom fakultetu organiziramo godišnji sastanak Asocijacije medicinskih fakulteta Europe s temom: Uloga medicinskih fakulteta u specijalističkom usavršavanju liječnika.

Drugo područje, relevantno za rad medicinskih fakulteta, o kojem bih željela govoriti jest područje znanosti. Biotehnološka revolucija u posljednjim desetljećima 20. stoljeća dovela je do značajnog razvitka znanosti. Dva otkrića posebice su pokrenula spomenutu znanstveno-tehnologijsku revoluciju: to su tehnologije rekombinantne DNA (također zvano genetičko inženjerstvo) i tehnologija monoklonskih protutijela. Spomenuta su otkrića dovela do velikog razvoja suvremene biologije na koncu 20. stoljeća te biologija preuzima primat koji su početkom 20. stoljeća imale kemija i fizika. Najznačajniju prekretnicu označilo je objavljivanje redosljeda nukleotida (sekvencije) humanog genoma 2001. godine.

Znanost, tehnologija i inovacije imaju važnu ulogu u kompetitivnosti pojedinih zemalja ne samo u području znanosti već i u širem području gospodarskog napretka i razvoja. U tom smislu, znanost jest ključna za stjecanje novih znanja i spoznaja, koje mogu dovesti do novih tehnologija i proizvoda od kojih korist može imati cjelokupno društvo. Prema ozbiljnim studijama, očekivana otkrića u sljedećih će petnaestak godina potpuno promijeniti svakodnevnu medicinsku praksu, a samim time i pristup liječenju i razvoju novih lijekova. Stoga je od presudne važnosti omogućiti biomedicinskim istraživačima u Republici Hrvatskoj pristup najnovijim tehnologijama koje će

Zbor i orkestar Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu pod ravnanjem Jasenke Ostojić Radiković za izvedbe djela Carla Orffa: Carmina Burana

omogućiti svjetsku konkurentnost hrvatske znanosti, te lakše uključenje hrvatskih znanstvenika u Europsku znanstvenu zajednicu.

Rastuća kompleksnost biomedicinskih istraživanja zahtijeva sve čvršću suradnju između bazičnih i kliničkih znanstvenika educiranih u primjeni najnovijih tehnologija i znanja. Takvi uvjeti zahtijevaju multidisciplinarni i interdisciplinarni pristup i timski rad, koji omogućuju prijelaz od bazičnih znanstvenih otkrića do klinički primjenjivih postupaka i tretmana. Najvažnija dostignuća i nove spoznaje u razumijevanju bioloških procesa uvelike su nastala zaslugom novih znanstvenih disciplina, poput genomike, proteomike i metabolomike, a koje su primjenjive u bazičnim znanstvenim istraživanjima i u kliničkoj praksi. Iskustva vodećih svjetskih znanstvenih institucija, poput Nacionalnog Instituta za znanost u SAD, upućuju na bitne dobrotke u unapređenju znanstvenih istraživanja integracijom bazičnih i kliničkih programa te centralizacijom i racionalizacijom postojećih resursa. Akademске udruge kao što je Udruga Američkih medicinskih koledža i Udruga Europskih medicinskih fakulteta, donijele su deklaracije koje obvezuju medicinske fakultete i sveučilišne bolnice na zajedničku ulogu u znanosti.

Razvojem Biomedicinskog sveučilišnog središta na Šalati, čiju je idejnu koncepciju, a potom i razvoj i funkcijsku organizaciju (predviđenu programom rada

Medicinskog fakulteta za vremensko razdoblje do 2009.godine) prihvatio Senat Sveučilišta u Zagrebu, bit će omogućen znatan napredak u okruženju koje će promicati klinička i translacijska istraživanja. Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu najveća je biomedicinska visokoškolska ustanova. Četrnaest bolnica i kliničkih ustanova edukativne su baze Medicinskog fakulteta; na Medicinskom fakultetu i suradnim ustanovama postoje brojni referalni centri Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske. Na Rebru su otvoreni novi odjeli KBC-a Zagreb, najveće nastavne baze, u kojima će biti moguće unaprijediti razvoj struke, nastave i znanosti. Na dobrom smo putu planiranja zajedničke nabave kapitalne opreme s KBC-om te očekujemo osnivanje zajedničkog Centra za klinička i translacijska istraživanja. Stoga je cilj Medicinskog fakulteta stvoriti strateški okvir te odrediti smjernice budućeg razvoja medicinske edukacije i istraživanja koja će se najvećim dijelom odvijati u sklopu Biomedicinskog središta Sveučilišta u Zagrebu. Prema prijedlogu strateškog okvira, cjelokupna djelatnost budućeg biomedicinskog središta temeljila bi se na promicanju diplomske i postdiplomske medicinske edukacije koja na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu ima dugu tradiciju te posebice na promicanju istraživanja, koja bi omogućila bolju suradnju bazičnih i kliničkih znanstvenika. Uviđajući važnost poticanja i

potpore mladim istraživačima u razvoju njihove samostalne karijere, poseban naglasak u radu Biomedicinskog središta dat će se financiranju početnih projekata namijenjenih mladim istraživačima na početku karijere. Nalazimo se u trenutku kad odlaskom klinika sa Šalate planiramo intenzivnije raditi na izgradnji Biomedicinskog središta Sveučilišta u Zagrebu i time pridonijeti razvoju i značenju sjevernog kampusa Sveučilišta u Zagrebu.

S obzirom na tradiciju i našu europsku opredijeljenost, smatramo da Medicinski fakultet mora prepoznati svoju dominantnu ulogu i utjecaj u tom procesu: promicati kvalitetu edukacije studenata medicine te liječnika tijekom postdiplomske nastave i cjeloživotnog učenja; brinuti se da u procesu nastave studenti steknu svoj profesijski i etički identitet, samopouzdanje presudno za uspjeh u životu; iskoristiti svoj ugled i važnu ulogu u razvoju i preustroju zagrebačkog sveučilišta, razvoju institucijske autonomije i akademskih sloboda, poticati suradnju s drugim hrvatskim medicinskim fakultetima i utjecati na njih u sklopu policentričnog razvoja Hrvatske; promicati suradnju s uglednim europskim medicinskim fakultetima; utjecati na ugledniji status liječničkih udruga te bolji položaj i organizaciju zdravstva u Hrvatskoj te, na poslijetku, svim time utjecati na razvoj društva.

Nada Čikeš

NAGRADA, OSOBA I SPOMEN

1. PRIZNANJE I HARNOST

Zahvala Alaina FINKIELKRAUTA na dodjeli priznanja za Humanost i etičnost Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, u Dvorani Lisinski, u Zagrebu, 16. prosinca 2007:

"U zimu 1991. godine, prije sedamnaest godina, zaputio sam s Nevenom Šimcem u Maastricht, gdje se održavao presudan sastanak onog što se tada nazivalo Europska zajednica.

Na stadionu, u predgrađu tada strogo čuvanog grada, nekoliko tisuća Hrvata je demonstriralo i razvilo plakat s natpisom Ave Europa, morituri te salutant (). U to vrijeme, kao što svi znate, Vukovar je već bio razoren, a njegove ruševine zauzela je takozvana Jugoslavenska armija. Bio je to veoma turoban trenutak.*

Nisam samo osjećao, nego i stvarno promatrao ponor između dviju Europa, Europe kao civilizacije, koju su simbolizirali tugujući demonstranti i Europe kao posla u tijeku, a koji su simbolizirali nevidljivi državnički što su se sastali u gradskoj vijećnici Maastrichta; Europe kao ugrožene baštine i Europe kao izgradnje u tijeku, toliko zauzete da se nije u stanje brinuti za bilo što drugo. Ovaj ponor trebalo je premostiti: to je bio osnovni razlog moje zauzetosti za Hrvatsku.

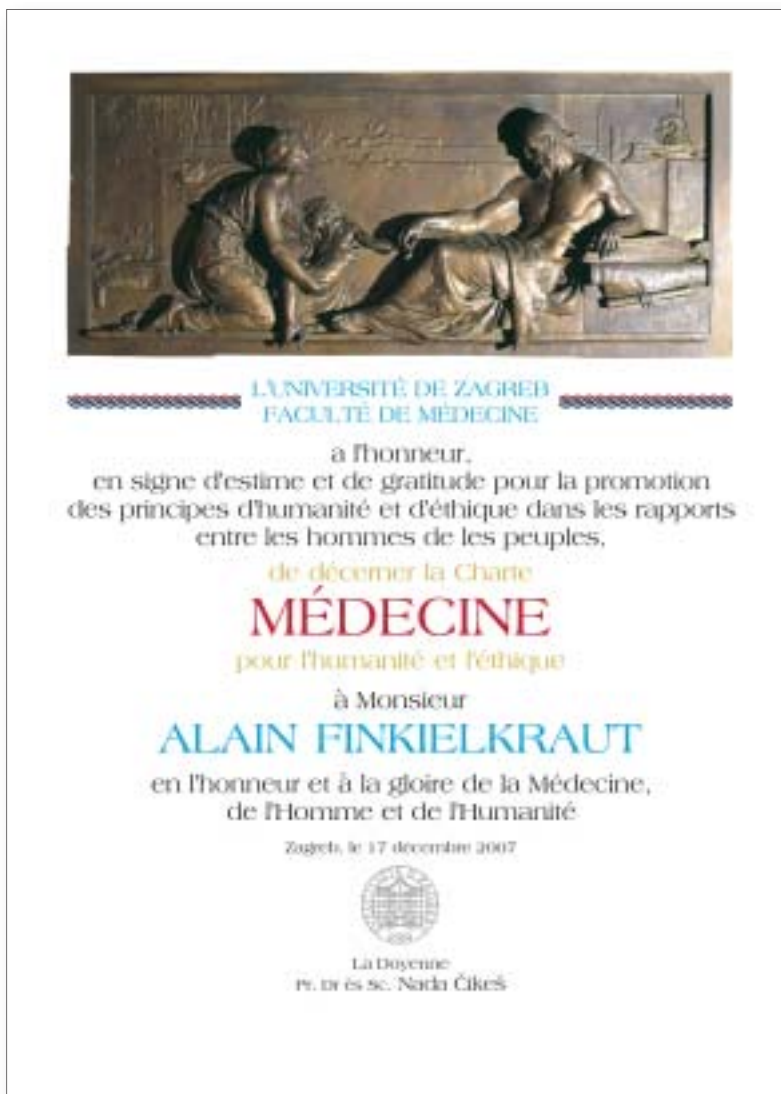
Europu sam otkrio kroz djela Kundera, Milosza, Patočke, Kostolányija, sve književnika iz srednje Europe i htio sam dati svoj obol ostajući vjerran tom otkriću.

I zbog toga sam stekao u svojoj zemlji nadimak Finkelcroate. Ja sam s time mogao živjeti tim više što sam tijekom svojih brojnih posjeta Zagrebu, Dubrovniku, Splitu, Hvaru i Osijeku susretao ljude koji su produbili moje razumijevanje Europe.

Zahvaljujući Nevenu Šimcu, Željki Čorak, Draženu Katunariću, Zvoni-

miru Mrkonjiću, Ingrid Šafranek, Savki Dabčević Kučar i sad već pokojnima, Vladi Gotovcu i Mirku Grmeku, uvijek sam imao osjećaj da sam mnogo više bio dobio nego što sam dao.

Za mene nema dakle drugog načina da izrazim svoju zahvalnost zagrebačkom Medicinskom fakultetu za ovo odličje, nego da ga posvetim ovim svojim hrvatskim prijateljima, živim i preminulima."

(*) Zdravo, Europo, pozdravljaju te oni koji imaju umrijeti.

2. PRAVEDNIK MEĐU NARODIMA SVIJETA

Novinar-filozof, kako sam sebe definira – po uzoru na književnika Charlesa Péguya i njegovih *Bilježnica polumjesečja*¹ – Alain Finkielkraut rođen je u Parizu 30. lipnja 1949. godine kao sin jedinac useljenika, poljskog Židova, preživjelog zatočenika iz Auschwitza. Jedan od najznačajnijih intelektualaca svog naraštaja, AF je završio čuvenu parišku *Redovitu višu školu* (Ecole Normale Supérieure²), stekao “agregaciju” iz suvremene književnosti³ te predavao filozofiju na gimnazijama u pariškoj regiji. Od 1990. do 1996. godine uređivao je u uglednoj nakladničkoj kući Gallimard – godišnjak *Europski glasnik* (Le Messenger Européen), koji još uvijek ima i svoje samostalno zagrebačko izdanje⁴. Već više od dvadeset godina AF vodi redovitu emisiju na kulturnom programu francuskog radija pod naslovom *Replike* (Répliques), u kojima daje riječ autorima knjiga, intelektualcima i javnim poslenicima, uvijek uz sudjelovanje onih koji ne dijele njihovo mišljenje. AF je još i redoviti profesor na pariškoj *Politehničkoj školi*⁵, gdje

predaje “povijest misli”, tj. filozofiju, epistemologiju i etiku. Na toj je katedri naslijedio danas pokojnog Jean-Marie Domenacha⁶, dugogodišnjeg urednika personalističke smotre *Esprit*.

AF je plodan filozofski pisac, autor dvadesetak knjiga i velikog broja studija, razgovora i zauzetih članaka. Od *Poraza misli* (La défaite de la pensée – 1987) preko *Imaginarnog Židova* (Le Juif imaginaire – 1981)... i *Kako je to moguće biti Hrvat?* (Comment peut-on être Croate? – 1992)... pa do *Mi, moderni* (Nous autres, modernes – 2005), *Što je Francuska?* (Qu'est-ce que la France – 2007) i *Svađa oko škole* (La Querelle de l'école – 2007), AF razvija kritiku barbarstva suvremenog svijeta u kojem nijekanje tradicije uništava kultura, “komunotarizmi”⁷ razara naciju, a s relativizmom se tone u nihilizam.

Finkielkraut je bio prvi i najodličniji od francuskih intelektualaca koji se javno zauzeo – u medijima i na javnim skupovima, u Francuskoj i drugdje u svijetu – za sve što je bilo pravedno u hrvatskoj, zatim bosansko-hercegovačkoj te kosovskoj “stvari”, od jeseni 1991. pa do danas. On je u tu svoju zauzetost povukao brojne i ugledne francuske intelektualce, mnoge židovskog podrijetla. S njim, kao i s urednikom *Esprita*, Olivierom Monginom, potpisnik ovih redaka osnovao je pri toj personalističkoj smotri kršćanskog nadahnuća najprije *Odbor Vukovar – Sarajevo*, a kasnije i s drugim intelektualcima *Odbor Kosovo*. To su bila ne samo “mjesta” zauzetosti i mobilizacije javnosti, nego i najbolje informirani izvori, koji su širili vjerodostojne činjenice i objašnjenja u francusku javnost i među političare.

lio status vojne, “pripreme škole” za obrazovanje tehničkog časničkog kadra. Danas ta prestižna, još uvijek vojna “škola” predstavlja prvi stupanj u obrazovanju budućih inženjera, koji zatim, po poretku uspjeha izabiru tzv. “primjembene škole” kao što su rudarstvo, naoružanje, građevinarstvo...

6 Jean-Marie Domenach (1922-1997), intelektualac i pisac, borac francuskog Pokreta otpora, kršćanin i zauzeti javni poslenik, direktor personalističke smotre *Esprit* (Duh) od 1957. do 1976. godine.

7 Termin *komunotarizam* označava zatvorene uže zajednice, temeljene u pravilu na religiji, ili na podrijetlu.

Alain Finkielkraut

(preuzeto sa www.hiram7.wordpress.com)

U mnogo navrata tijekom “ovog rata”, pisac ovih redaka odlazio je s Finkielkrautom u Hrvatsku, zatim u Bosnu i Hercegovinu, u gradove i na bojišnice – od Sunje, Turnja, Nuštra i Vinkovaca, pa do Sarajeva i Mostara – iskazati svoju solidarnost sa svima koji stradavaju i trpe radi pravde. Odlazili su i zato da se na licu mjesta osvjedoče se o činjenicama, uzrocima i strahotama rata, ali prvenstveno da susretnu ljude, od vukovarskih zatočenika iz srbijanskih logora, preko intelektualaca, umjetnika i političara, do hrvatskih i bosansko-hercegovačkih političkih vođa, intelektualaca, umjetnika, franjevac, biskupa i vojnika u Zagrebu i Sarajevu.

3. SJEĆANJE NA AVE EUROPA, MORITURI TE SALUTANT

Zbilo se to 9. prosinca 1991, dok se u hladnom nizozemskom Maastrichtu održavao sastanak *na vrhu* šefova država i vlada Europskih ekonomskih zajednica... a u okupiranom Vukovaru zimska bjelina skrivala ruševina i pustoš *hirošimiziranog* grada. Maastrichtski će skup tek kasnije postati poznat po brojnim odlukama koje su značajno izmijenile ondašnje Europske zajednice i udarile temelje današnjoj Uniji. Tada je taj *sastanak na vrhu* za hrvatsku dijasporu predstavljalo tek *mjesto*, na kome će zagrmjeti svojim prosvjedom protiv bijedne Europe.

Jedan od organizatora tog velikog hrvatskog prosvjeda bilo je *Predstavničko vijeće hrvatskih ustanova i zajednice*

- 1 Charles Péguy (1873-1914), francuski književnik i intelektualac kršćanskog nadahnuća, kao i snažne socijalne i domoljubne zauzetosti. Izdavač i urednik *Les Cahiers de la Quinzaine*, Péguy u njima objavljuje svoje literarne i društveno zauzete tekstove, te predstavlja i promiče nepoznate književnike.
- 2 Francuski visokoškolski sustav ima dvije sastavnice: sveučilišta, koja su pluri-disciplinarna i na koja svi maturanti imaju pristup, te tzv. *visoke škole*, koje su na većoj cijeni i u koje se ulazi putem vrlo strogih natječaja. Od ovih škola najuglednije su *Politehnička škola* (Ecole Polytechnique), koja priprema kadrove za inženjerske struke, *Državna upravna škola* (Ecole nationale d'administration), za više kadrove državne uprave i tzv. *Redovita viša škola* (Ecole normale supérieure), koja obrazuje profesore.
- 3 *Agregacija* odgovara sveučilišnom profesorskom natjecanju u Hrvatskoj.
- 4 AF u tom je zborniku sâm često pisao, te dao prostora problemima i zauzetoj riječi o ratovima protiv Hrvatske i Bosne i Hercegovine (1991-1995). Zagrebačko izdanje *Europskog glasnika*, koje uređuje književnik Dražen Katunarić, nadživjelo je svog “roditelja”, tj. Gallimardov, odnosno Finkielkrautov *Le Messenger Européen*, te još uvijek izlazi u Zagrebu kao godišnjak, u izdanju Hrvatskog društva pisaca.
- 5 *Politehničku školu* 1794. godine utemeljili su francuski revolucionari kao školu za “javne radove”, a Napoleon joj je deset dodijelio

Francuske, koje sam tada vodio. Alain Finkielkraut je već prije toga bio, u listopadu 1991, na hrvatskim demonstracijama, na esplanadi trga Trocadéro, simboličnom mjestu naših prosvjeda, na kojem je 10. prosinca 1948. godine bila potpisana *Opća deklaracija prava čovjeka* Ujedinjenih naroda.

Tog prosinačkog jutra, uoči 43. obljetnice Deklaracije, iz brojnih europskih zemalja krenuli su Hrvati i prijatelji pravde hrvatske stvari u Maastricht, gdje smo nizozemskim vlastima bili najavili demonstracije gradom i našu namjeru da susretne predstavnike *Europskih zajednica*. Vlasti su nas vlasti međutim "pinchetovski parkirale" na nogometni stadion i tu su početkom poslijepodneva zaredali hrvatski glasovi prosvjeda, boli i optužbe. Stadion je primio i uzaprio preko petnaest tisuća Hrvata i njihovih prijatelja, a na tribinama se vijalo tisuće zastava i prosvjednih plakata. Posred jedne od tribina demonstranti su razvili veliki plakat s riječima *Ave, Europa, morituri te salutant!*

Nasred stadiona i naše raznolike organizacijske skupine, stajali su Alain i njegova supruga Sylvie, pored njih jedan visoki, mršavi fratar u habitu, zatim dra-

maturg i književnik Fernando Arrabal, pa hrvatski aktivisti – intelektualci i radnici, do njih žene i majke iz *Bedema ljubavi...* Uzimali smo riječ, jedni za drugima, miješajući bol i krik prosvjeda... Alain je u svom nagovoru evocirao kretski mit o Feničanki Europi i zavodniku Zeusu, da bi zatim zahtijevao od Europe priznanje patničke Hrvatske te, inspiriran hrvatskim *gladijatorskim* pozdravom, svoj govor završio riječima: *Umirite, Hrvati! Europa vas pozdravlja!* I tada se, u to ledeno prosinačko predvečerje, dogodilo nešto neobično: na stadion je najednom nalegla tišina, kojoj nismo u prvi mah znali uzroka, dok nismo ugledali kolonu koja je kročila trkačom stazom i lagano se približavala sredini igrališta. U tom mûku, prostrujao je šapat *To su vukovarski sužnji i borci...* i čulo se nešto jedinstveno, ne-čuveno – bol i jecaj mase: na stadion je naime ulazila kolona prvih Vukovaraca oslobođenih iz srbijanskih logora i branitelja ovog mučeničkog, junačkog grada.

Stegnuta grla i suznih očiju dočekali smo tu skupinu žena, djece i odraslih muškaraca, mnogih na štakama i u kolicima, izgleda pepeljasta, iscrpljena i izmučena. Izdvojio se tada, na kolicima,

ma, čovjek amputiranih nogu, mlad i vedra pogleda, s hrvatskim grbom na lančiću oko vrata. Upitao sam ga želi li se obratiti našem skupu. Otpočeo je otprilike ovako: *Ja sam Mesud Šabanović, hrvatski časnik. U Derventi sam ostavio svoju školu i djecu koju sam podučavao i došao sam braniti svoju hrvatsku domovinu.* Uslijedila je zatim njegova ponosna i uvjerljiva *lauda* hrvatskoj duhovnoj različitosti i snošljivosti kroz povijest. Nakon svog govora, ovaj me hrvatski, pravi *velečasnik* zapitao može li jedan njegov "vojničar" reći koju. I tada se zagrčalom stadionu obratio jedan, po imenu hrvatski Srbin koji je isto tako branio svoju hrvatsku domovinu... Potom su, dok je sunce uranjalo u *krvavi Zapad*, zaredale riječi i suze žena i majka iz *Bedema ljubavi...*

Došli su na koncu i nekakvi poslanici europskog *summita*, s kojima smo se učas zakačili i prekinuli razgovore, jer su na naše molbe i prosvjede odgovarali birokratskom hladnoćom i beščutnošću.

I tako, tada, Europa nije pozdravljala Hrvate, a Hrvati su sveudilj umirali...

Neven Šimac

Izložba 90. godina Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

7. 12. 2007. – 15. 3. 2008., predvorje dekanata Medicinskog fakulteta, Šalata 3

Autorice koncepcije i likovnog postava izložbe:
Stella Fatović-Ferenčić i Marina Bagarić

Vizualnost sve više oblikuje našu kulturu, a time i život u sklopu akademske zajednice. Tijekom obilježavanja 90. obljetnice osnutka Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu odlučili smo se stoga i na postavljanje izložbe (sl. 02, 03). Željeli smo, na dugačiji način od dosadašnjih, predstaviti ključne trenutke devedesetogodišnjeg kontinuiteta, prožeti povijest i njene materijalne tragove ili, pak, reprezentacije i simbole tih tragova, za sve one koji su ovu slavnu

povijest oblikovali, kao i za one koji je sada stvaraju ili će njenim dijelom tek postati. Postava izložbe predstavljala je, između ostalog, i inicijalni korak u nastojanjima za očuvanje i katalogizaciju baštine Medicinskog fakulteta koji nam tek predstoje. Želja nam je da posluži kao ideja vodilja u promišljanju o oživotvorenju odgovarajućeg prostora u kojem bi hrvatska medicinska baština pronašla mjesto svog stalnog postava i očuvanja.

Izložba je koncipirana prema cjelinama koje ilustriraju borbu za oživotvorenje ideje Medicinskog fakulteta te kronologiju razvoja i izgradnje. Zasebna dionica posvećena je arhitektonskoj povijesti Fakulteta. Prezentirani su novootkriveni podaci o kronologiji izgradnje fakulteta te o angažiranim arhitektima.

Dionice o aktivnostima studenata na fakultetu izradili su sami studenti. Na potezu spoja starog i novog dekanata osmišljena je posebna cjelina pod nazi-

vom Uvijek s nama unutar koje su istaknute biste i ilustracije dekana i značajnih ličnosti koje su pridonijele utemeljenju i razvoju Fakulteta. Nadamo se da će ovaj segment izložbenog prostora Fakulteta zaživjeti u budućnosti dodatnim i novim sadržajima.

Medicinski fakultet je i danas središnje medicinsko učilište u zemlji. Oduvijek je zrcalio važan segment društva znanja naše sredine i svojom se nazočnošću ugradio u same temelje uljudbe na prostoru jugoistočne Europe. Želja nam je bila da dio tog identitea hrvatske kulture tkanog tijekom devet dekada njegova postojanja približimo široj javnosti.

(iz predgovora kataloga izložbe)

Dekanica prof. dr. Nada Čikeš otvara izložbu

Mikroskop kakvim su se služili prošli naraštaji liječnika i studenata

Uzvanici i posjetitelji izložbe

Zanimljivo nastavno pomagalo iz vremena koje nije poznavalo tehnologiju 3-D prikaza

Udžbenik Ante Schwartz iz 1873. godine

Autorica izložbe prof. dr. Stella Fatović-Ferenčić

Memorijal prof. dr. Drage Perovića

18. siječnja 2008.

U knjižnici Zavoda za anatomiju "Drago Perović" Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu održan je 18. siječnja 2008. godine Memorijal prof. dr. Drage Perovića.

Ovogodišnji dan sjećanja nadovezao se na veliku, devedesetu godišnjicu osnutka Medicinskog fakulteta u Zagrebu.

Mnogobrojni sadašnji i bivši studenti i nastavnici, koji su svi temelje svojega medicinskog znanja stekli upravo pohađanjem anatomske natave, odazvali su se pozivu pročelnika Zavoda prof. dr. Ivana Vintera da svojom nazočnošću uveličaju taj događaj i da se svi zajedno s poštovanjem prisjete profesora Perovića, čovjeka koji je održao prvo predavanje na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, posvetivši potom čitav svoj život odgoju studenata.

Prigodne su riječi izrekli dekanica prof. dr. Nada Čikeš i pročelnik Zavoda prof. dr. Ivan Vinter. U nazočnosti i uz čestitke doajena nastave Anatomije akademkinje Jelene Krmpotić-Nemanić dr. Domagoju Dlaka uručena je povelja i diploma kao najboljemu diplomiranom studentu u tekućoj akademskoj godini.

Po završetku službenog dijela većina je gostiju iskoristila ovogodišnji Memorijal za ugodno druženje s kolegama uz prigodni domjenak.

Poštovani uzvanici,

Svake se godine nalazimo kako bismo odali priznanje i podsjetili se na čovjeka koji je održao prvo predavanje na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Danas je pak posebna prigoda jer je riječ o devedesetoj obljetnici prvoga predavanja, četrdesetoj godini smrti i stodesetoj obljetnici rođenja akademika, profesora Drage Perovića, doajena anatomije u ovom dijelu Evrope.

Netko je rekao da čovjek umire dva puta, i to: prvi puta kad mu prestaju životne funkcije, a drugi puta kad ga zaborave.

Sjećanjem, profesor Perović i nadalje živi. Živi u sjećanjima plejade svojih studenata, živi u nama kojima je uzor i poticaj da pokušamo slijediti njegov put i njegova djela.

Profesor Drago Perović održao je prvo predavanje na ovom fakultetu, ali profesor Drago Perović bio je istodobno jedan od ključnih ljudi koji je ustrojio i stvorio ugled ovom fakultetu. Njegova predavanja, njegov rad i njegov odnos prema nastavi za mnoge su ondašnje studente bili okidač njihove angažiranosti i njihova rada i na studiju i u struci. Anatomija jest početak i temelj učenja i poimanja medicine i bitan čimbenik u kakvoći medicinske skrbi. No, ova je anatomija bila i odskočna daska za mnoge studente koji su u sklopu nastave toga predmeta bili demonstratori, pomoćni asistenti, asistenti te nastavnici i koji su otišli u druge struke. Ova se anatomija ne srami, pače ponosi se ljudima koji su u svojim novim strukama težili i dosegнули visoke domete. Mišljenja sam da je u začetku taj njihov put pospješio boravak i edukacija na anatomiji.

To su bila vremena kad je bilo ostvarivo geslo profesora Perovića da je izučavanje anatomije jednako izučavanju zemljopisa. Obje struke moguće je izučavati čitanjem, bolje čitanjem uz uporabu atlasa, a nadalje je najbolje i najučinkovitije čitanjem, uporabom atlasa i putovanjem. Zemljopis putovanjem po zemlji koja se izučava, a anatomija razudbom, sekcijom. U vrijeme profesora Perovića to je bilo moguće. Sada na žalost ne. Zašto? Odgovor na to pitanje kao i svi odgovori nije jednoznačan. Prvo, dugo vrijeme pozitivni zakonski propisi nisu predviđali uporabu kadavera za sekciju. Jednostavno, to nije bilo legalno. Uz velike napore i to je promijenjeno, no nisu promijenjene stege u ljudima i njihov odnos. Svi bi htjeli vrhunsku medicinsku skrb, najkvalitetnije zahvate. Da bi se to postiglo, svaki budući liječnik, a posebice liječnik kirurške orijentacije mora vrsno poznavati anatomiju.

Ivan Vinter

Gore lijevo:
Govor dekanice Fakulteta prof. dr. Nade Čikeš. Na slici su i akademkinja Jelena Krmpotić-Nemanić i pročelnik Zavoda prof. dr. Ivan Vinter

Gore desno:
Dr. Domagoj Dlaka, nagrađeni najbolji diplomirani student u tekućoj akademskoj godini, nagradu je primio u nazočnosti akademkinje Jelene Krmpotić-Nemanić

Dolje:
Slijeva: profesor emeritus Predrag Keros uživa u društvu mladih fakultetskih snaga dr. Nataše Drača i doc. dr. Frana Borovečkog

60. obljetnica Klinike za traumatologiju Zagreb

16. svibnja 2008.

Svečano obilježavanje 60. godina opstojnosti i djelovanja naše ustanove održano je 16. svibnja 2008. g. pod pokroviteljstvom predsjednika Republike Hrvatske gospodina Stjepana Mesića.

U prostorijama Hrvatskog liječničkog zbora s početkom u 10 sati održan je stručni sastanak, koji je otvorio ravnatelj Klinike dr. sci. Ante Muljačić. Govorio je o kratkoj povijesti djelovanja Klinike unatrag 60 godina.

Klinika za traumatologiju Zagreb osnovana je 16. kolovoza 1948. godine pod nazivom Traumatološka bolnica. Dana 31. listopada 1983. godine, na osnovi odluke Znanstveno-nastavnog vijeća Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Traumatološkoj bolnici dodijeljen je naziv Klinika za traumatologiju Zagreb. Zdravstvena služba grada Zagreba i Republike Hrvatske danas se ne može zamisliti bez Klinike. Tijekom 2007. godine u Klinici

**Ravnatelj Klinike za traumatologiju
dr. sc. Ante Muljačić**

je pregledano gotovo 120.000 pacijenata, hospitalizirano je gotovo 6.500 pacijenata i učinjeno više od 5.500 velikih kirurških zahvata. Statistički podaci posljednjih pet godina pokazuju stalan rast i broja pacijenata i broja sve više diferenciranih kirurških zahvata.

Tijekom Domovinskog rata Klinika je bila centralna zdravstvena ustanova za zbrinjavanje velikog broja ozlijeđenih pripadnika aktivnog sastava HV-a, MUP-a, HVO-a, kao i civilnih žrtava.

Klinika je u ratnom sanitetu RH aktivno sudjelovala na svim prvim crtama bojišnica, formirajući ratne bolnice na navedenim lokacijama. Klinika je u Domovinskom ratu aktivno učestvovala kako u zbrinjavanju ozlijeđenih nakon raketiranja Banskih dvora tako i nakon granatiranja grada Zagreba.

Klinika je danas jedina ustanova te vrste u zdravstvu Republike Hrvatske. Danas Klinika zbrinjava specifično najteže ozljede kirurgije kralježnice, zdjelice te teško opečene ozlijeđenike iz cijele Hrvatske. Kirurško zbrinjavanje ovih teških ozljeda, statistički gledano, u ukupnom zbroju preko 50%, vezano je za zbrinja-

vanje ozlijeđenika iz drugih zdravstvenih institucija Republike Hrvatske, izvan grada Zagreba. Na temelju inicijative Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi RH formirana je i započela s radom prva «banka tkiva» u RH i ovome dijelu Europe. Suradnjom grada Zagreba i Republike Hrvatske, a prema standardima zdravstvene politike Europske zajednice, Klinika vidi svoju budućnost u preraštaju u prvi Hrvatski traumatološki centar, u skladu s ulaskom RH u EU i potrebom razvoja institucije za pružanje vrhunske traumatološke skrbi građanima Lijepe naše.

Nakon toga je g. Vjekoslav Nanković, prof. emeritus i bivši ravnatelj Klinike, zašao dublje u povijest naše ustanove izlaganjem "Od Djevojačke škole do Klinike za traumatologiju Zagreb 1908. – 2008. g".

Potom je uslijedio stručni dio u kojem su djelatnici Klinike iznijeli suvremene stavove u liječenju prijeloma sakruma prigodom ozljeda zdjeličnog prstena, minimalnoj invazivnoj kirurgiji u liječenju stenoze lumbalnog dijela kralježnice, kirurgiji spašavanja donjih ekstremiteta kod osteomielitisa i inficiranih pseudoartroza metodom Ilizarov, primjeni titanijskih materijala u kirurgiji šake, ručnog zgloba i lakta, liječenju ozljeda uzrokovanih električnim udarom, traumati u trudnoći, te ulozi interniste u "Traumi".

Drugi dio obilježavanja 60. obljetnice održan je istoga dana uvečer u Koncertnoj dvorani "Vatroslav Lisinski" svečanim koncertom Zagrebačke filharmonije pod ravnanjem maestra Chikara Iwamura, uz klavirsku pratnju prof. Jasminke Stančul. Na programu su bila djela Borisa Papanopula, Camille Saint-Saënsa i Antonina Dvoráka. Nakon koncerta uslijedilo je druženje i ples uz Filharmonijski orkestar do ranih jutarnjih sati.

Draško Boljkovac

Uzvanici na svečanosti tijekom intoniranja državne himne

Cleveland Clinic i KB Dubrava

Hotel Westin, 16. ožujka 2008.

Klinička bolnica Dubrava organizirala je 14. ožujka u Zagrebu zajednički simpozij s jednom od najprestižnijih bolnica u SAD-u – Clevelandskom klinikom (Ohio) na kojem je sudjelovalo 270 liječnika iz Hrvatske i zemalja regije.

Na simpoziju su prezentirani dosezi medicine u Clevelandskoj klinici na području kardiovaskularne kirurgije i kardiologije.

Clevelandska klinika je jedna od najprestižnijih bolnica u SAD-u. Posebno je poznata po liječenju bolesti kardiovaskularnog sustava te već 13 godina u rangiranju američkih bolnica po uspješnosti za pojedinu struku slovi za najbolju bolnicu za liječenje kardiovaskularnih bolesti.

Liječnici Clevelandske klinike, direktor kardiovaskularnog instituta dr. Bruce W. Lytle, kardiolog dr. David Taylor, kardiovaskularni kirurg dr. Douglas Johnston koji se posebno bavi endostentingom, odnosno endograftingom, i naš sugrađanin kardijalni kirurg dr. Tomislav Mihaljević, prezentirali su trendove i ono što tek slijedi u idućih deset godina u kardiovaskularnoj medicini, što je posebno važno za razvoj te struke u KBD-u, koja čini gotovo 20 posto svih aktivnosti KBD-a.

Naime, protekle godine je u KBD-u otvoren novi odjel za kardiovaskularnu kirurgiju s novom intezivnom njegom. Između ostalog, otvorena je i hibridna operacijska dvorana s intraoperacijskim rendgenskim aparatom čime je omogućeno provođenje operacija koje se do tada nisu mogle obavljati u Hrvatskoj.

Predavači su u najvećem dijelu svoja predavanja posvetili organizaciji endovaskularne medicine u Clevelandskoj klinici, upotrebi stentgraftova u bolestima aorte, organizaciji liječenja kroničnog zatajivanja srca, organizaciji transplantacijskog servisa i novostima u liječenju valvularnih bolesti s posebnim naglaskom na minimalnim zahvatima i upotrebi robota u kirurgiji.

Clevelandska klinika i KBD dogovorile su daljnju suradnju u istraživanju. Naime, na kardijalnoj kirurgiji postoji labo-

ratorij za biomedicinska istraživanja koji radi na uzgoju srčanih stanica, odnosno kardiomiocita. S druge strane, planirani su duži edukacijski boravci kardiologa i specijalizanata iz kardiologije i kardijalne kirurgije.

Tom suradnjom ponosan je ravnatelj KBD-a prof. dr. Milan Kujundžić koji intezivno radi na povećanju kvalitete stručnog kadra KBD-a slanjem liječnika na edukaciju u Europu i SAD.

Željko Sutlić, Zorana Čokol

Izlaganje direktora Kardiovaskularnog instituta Clevelandske klinike dr. Bruce W. Lytlea

Sudionici Simpozija u dvorani Hotela Westin

Četvrti hrvatski onkološki kongres

Hotel Westin, Zagreb, 23. – 26. travnja 2008.

Hrvatsko onkološko društvo Hrvatskog liječničkog zbora od 23.-26. travnja 2008. priredilo je u Hotelu Westin u Zagrebu 4. hrvatski onkološki kongres s međunarodnim sudjelovanjem, koji se odvijao pod visokim pokroviteljstvom predsjednika Republike te pokroviteljstvom Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi RH, Gradskog poglavarstva Grada Zagreba, Hrvatskog liječničkog zbora i Hrvatske liječničke komore.

U okviru Kongresa održani su i 15. simpozij medicinskih sestara u onkologiji te 3. onkološki simpozij inženjera medicinske radiologije,

Organizator Kongresa – Hrvatsko onkološko društvo HLZ – osnovano je 2000. godine. U tih osam godina od osnutka, Društvo je uz svoje brojne aktivnosti koje se odvijaju u 20 sekcija, uspješno povezalno hrvatsku onkologiju s onom u svijetu, između ostalog i organizacijom domaćih i međunarodnih skupova. S jednoga takvoga skupa održanog lani potekla je Povelja o kontroli raka u Hrvatskoj. Međutim, vjerojatno najveća korist za hrvatske građane i hrvatsku onkologiju za koju je zaslužno Hrvatsko onkološko društvo HLZ, jest izrada 'Prijedloga nacionalnog programa prevencije i ranog otkrivanja raka

u Hrvatskoj'. Prema tome programu uspješno se provodi Nacionalni program ranog otkrivanja raka dojke i raka debelog crijeva, a uskoro i raka vrata maternice i prostate.

Uz prigodan program, 4. hrvatski onkološki kongres svečano je otvoren u Kristalnoj dvorani Hotela Westin. Nakon uvodnih pozdrava, predsjednik Organizacijskog odbora profesor Mirko Šamija dao je kratak prikaz dosadašnjeg rada i aktivnosti Hrvatskog onkološkog društva. Prikazao je i stanje onkologije u RH: „Zloćudne bolesti zauzimaju drugo mjesto na ljestvici učestalosti. Prvo mjesto se odnosi na bolesti kardiovaskularnog sustava. Što se tiče zloćudnih bolesti učestalost im je, a što nije ugodno čuti, nažalost takva da će svaka treća ili četvrta osoba tijekom života oboljeti od raka. Onkologija je kao (medicinska) struka interdisciplinarna, pokriva široku i raznu problematiku u vezi raka, npr. od istraživanja molekularnih promjena koje su u normalnim stanicama uzrok njihove zloćudne promjene, zatim istražuje epidemiologiju, ranu prevenciju i dijagnostiku raka u ljudskim populacijama i regijama, kao i dijagnostiku i metode liječenja u individualnih bolesnika. Onkologija zahtijeva stalan i aktivan angažman medicinskog osoblja i drugih stručnjaka kao i stalno ulaganje znatnih

materijalnih sredstava. Razmatrajući hrvatsku onkologiju može se reći da je najveća uloga i najveće su rezerve u ljudima koji u tom području rade. U pogledu znanja i našeg angažmana, a radi dobrobiti onkoloških bolesnika ne zaostaje se za medicinski razvijenim državama. Istaknuto je da smo u nekim segmentima onkologije (npr. hematologiji) komparabilni s dostignućima u Europi i svijetu, a u nekim drugim segmentima, također zahvaljujući našoj kvalitetnoj edukaciji i samoodricanju, slijedimo bez znatnih zaostajanja druge vodeće zemlje ili regije svijeta. Nažalost, ne krivnjom profesije, podbacili smo znatno u radioterapijskoj opremi (broju i kvaliteti uređaja u RH). Zbog zastarjlosti i nedostatne količine opreme za zračenje hitno bi trebalo na državnoj razini nabaviti dostatan broj novih i kvalitetnih uređaja za sve onkološke kliničke centre. Ipak, i u takvim, ne baš idealnim uvjetima, izliječi se oko 50% onkoloških bolesnika, što većina ljudi, uključujući i dio zdravstvenih djelatnika ne zna ili nisu informirani. Taj se postotak u razvijenim zemljama kreće i do 70%, ali ponajprije zbog dugogodišnje provedbe nacionalnih programa prevencije i ranog otkrivanja nekih vrsta zloćudnih bolesti (npr. rak dojke, rak vrata maternice, rak crijeva).“ Profesor Šmija je također istaknuo

S desna: predsjednik Republike g. Stjepan Mesić, predsjednik HLZ-a dr. Hrvoje Šobat, dekanica Medicinskog fakulteta prof. dr. Nada Čikeš i pročelnik Gradskog ureda za zdravstvo, rad i socijalnu zaštitu dr. Zvonimir Šostar

Otvorenje Kongresa - prof. dr. Mirko Šamija, predsjednik Organizacijskog odbora

važnost kadrovske politike, u kojoj je nužan kriterij sposobnosti a ne podobnosti, što u praksi, na žalost, nije čest slučaj.

Svečano otvorenje potom su preuzeli dopredsjednik HOD-a profesor Antonio Juretić, viša medicinska sestra Marica Miščančuk i inženjer medicinske radiologije Damir Ciprić. Oni su dali kraći prikaz rada onkološke hematološke sekcije Hrvatske udruge medicinskih sestara, odnosno inženjera medicinske radiologije.

Uz kraće pozdravne govore želje za uspješan rad izrazili su i ugledni uzvanici, među kojima i dekanica Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu prof. dr.

sc. Nada Čikeš. Prema protokolu zadnji, Kongres je osobno otvorio predsjednik Republike Hrvatske gosp. Stjepan Mesić.

Program 4. hrvatskog onkološkog kongresa sastavljen je tako da je svaki zdravstveni radnik koji se na bilo koji način bavi onkologijom imao priliku obogatiti svoje znanje i razmijeniti iskustva.

Uz osvrt na epidemiologiju i provedbu Nacionalnog programa prevencije i ranog otkrivanja raka u Hrvatskoj koji se provodi prema već spomenutom prijedlogu Hrvatskog onkološkog društva HLZ i kojemu su uvelike pridonijela i tri prethodna onkološka kongresa u organi-

zaciji Društva, pokazano je što hrvatska medicina čini i poduzima u sprečavanju, ranom otkrivanju i liječenju raka te koji su naši dometi u usporedbi s dometima onkologije u svijetu.

U radnom dijelu Kongresa obuhvaćene su sljedeće teme: epidemiologija raka, rak dojke, ginekološki tumori, tumori središnjeg živčanog sustava, urogenitalni tumori, tumori probavnog sustava, limfomi, rak pluća, tumori glave i vrata, tumori štitnjače i melanom, dječji tumori i liječenje boli.

Mirko Šamija
Antonio Juretić

20. godišnjica Instituta za grupnu analizu Klinike za psihološku medicinu Medicinskog fakulteta i Kliničkog bolničkog centra Zagreb

U okviru redovnog godišnjeg sastanka Instituta 4. i 5. travnja održana je skromna proslava dvadesetogodišnjice djelovanja Instituta.

Proslavu je otvorio predstojnik Klinike za psihološku medicinu i pročelnik Katedre za psihijatriju i psihološku medicinu prof. dr. sc. Rudolf Gregurek. Ukratko je izložio svoje zadovoljstvo što na Klinici djeluje ozbiljna znanstvena i edukativna organizacija kao što je Institut za grupnu analizu čiji je on edukator.

Zatim je predsjednik Instituta prof. dr. sc. Eduard Klain kratko izložio povijest Instituta.

Na Klinici za psihološku medicinu, odnosno na ranijem Psihoterapijskom odjelu Klinike za neurologiju i psihijatriju i kasnije Centru za mentalno zdravlje već 50 godina njeguje se grupna analiza koju je započeo prof. dr. sc. Stjepan Betlheim i nastavila prof. dr. sc. Duška Blažević i njihovi suradnici. Grupna analiza pokazala je svoju učinkovitost na velikom broju pacijenata i svrstala se među najčešće primjenjivane analitičke psihoterapije u Klinici. Od početka se osjetila potreba za edukacijom psihoterapeuta iz grupne analize koja je započela već prije 40-ak godina u raznim vidovima, ali još uvijek ne sistematizirano u okviru poznatih programa. Veliki impuls razvoju grupne analize dala je sistematska edukacija

provedena u suradnji s Institutom za grupnu analizu London, koja se odvijala od 1986. do 1994. zbog prekida za vrijeme rata. Zajednički su je provodili grupni analitičari Londonskog Instituta i naše Klinike. Edukaciju je završilo 20 psihoterapeuta koji su tijekom vremena postali edukatori iz grupne analize našeg Instituta. Godine 1988. osjetili smo da je došlo vrijeme da organiziramo edukaciju u okviru Instituta za grupnu analizu Zagreb. Danas, nakon 20 godina rada Instituta, imamo 58 redovnih članova, 28 trening grupnih analitičara i supervizora i 77 kandidata u edukaciji. Institut nudi sljedeće edukativne programe: za grupnog analitičara, za grupnog psihoterapeuta, za voditelja grupe, za medicinske sestre i tehničare grupne terapeute. Kao posebnu edukaciju Institut nudi edukaciju za edukatora, tj. trening analitičara i supervizora. Od svog početka Institut je osnivač i redoviti član Europskog grupnoanalitičkog udruženja edukativnih institucija. Prigodom 20-e godišnjice Instituta tiskana je brošura s programom svih edukacija, s kompletnim programom prošlogodišnjeg sastanka (referati, supervizije i okrugli stol) te s bibliografijom iz grupne psihoterapije članova Instituta. Institut ima grupe edukatora u Splitu, Rijeci i Puli koje su osposobljene za provođenje kompletne

edukacije iz grupne analize. Naši edukatori su pozivani da sudjeluju u edukaciji u nekim zemljama Europske unije (Slovenija, Italija). Posebno bih istaknuo dugogodišnju edukaciju psihijataru i drugih stručnjaka u Tuzli. Četiri naša edukatora redovito u blok sistemu odlaze u Tuzlu gdje provode kompletni program edukacije iz grupne analize za psihijatre i druge stručnjake koji je pri kraju. Sada će nastaviti edukaciju za trening grupne analitičare i supervizore manje grupe psihijataru iz Tuzle.

Zatim je na poziv prof. dr. sc. Gregureka uzela riječ dekanica Medicinskog fakulteta, prof. dr. sc. Nada Čikeš. U svom pozdravnom govoru osvrnula se na značenje Instituta za poslijediplomsku izobrazbu liječnika i za uklapanje ove izobrazbe u nove trendove medicinske edukacije. Istaknula je značenje grupne analize za izobrazbu u komuniciranju liječnika i pacijenata. Pohvalila je Kliniku i njen Institut koji su se već uklopili u novu poslijediplomsku izobrazbu liječnika, medicinskih sestara i drugih stručnjaka. Na kraju je poželjela uspješan rad i razvoj Instituta za grupnu analizu u okviru Klinike za psihološku medicinu.

Eduard Klain

PRVI HRVATSKI PSIHOTERAPIJSKI KONGRES

Izazovi psihoterapije u stoljeću uma

Klinika za psihološku medicinu Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu pod visokim pokroviteljstvom predsjednika RH Stjepana Mesića organizirala je u Zadru od 22. do 25. svibnja 2008. Prvi hrvatski psihoterapijski kongres: *Izazovi psihoterapije u stoljeću uma*.

Prvi hrvatski psihoterapijski kongres koncipiran je kao nastavak tradicije Psihoterapijskih seminara koji su se održavali tijekom proteklih četrdesetak godina.

Psihoterapija u Hrvatskoj ima bogatu i dugu tradiciju te se već više od osamdeset godina razvija i jača svoju poziciju i značaj u liječenju, ali i u edukaciji. Naši su prethodnici stvorili sigurne temelje osiguravši plodno tlo za njihov daljnji razvoj. U trenutku kad se trebao održati 21. psihoterapijski seminar, odlučili smo se za okupljanje šireg broja stručnjaka koji se bave različitim psihoterapijskim tehnikama (psihoanalitičkom, psihodinamskom, kongnitivno-bihevioralnom, integrativnom, ali i ostalim prisutnim u Hrvatskoj) i prerasti seminarsku formu.

Psihoterapija podrazumijeva pokušaje jedne osobe da psihološkim sredstvima olakša psihološke patnje i bol druge osobe. Kao instrument služe riječi, ali u obzir dolaze i drugi oblici komunikacije, kao što su različita simbolička ponašanja, od tapšanja po ramenima do razrađenih tehnika kojima se korigiraju emocionalne reakcije i uspostavlja unutrašnji mir. Psihoterapija se razlikuje od ostalih medicinskih postupaka po tome što se u svojim bitnim aktivnostima oslanja na simboličku komunikaciju.

Oduvijek, kroz cijelu povijest medicine, priznaje se jak psihički utjecaj liječnika na bolesnika u procesima ozdravljenja, u prvom redu od oboljenja psihogene prirode. Liječenje bolesnika nikada se nije moglo zamisliti bez psihoterapijskog djelovanja, bez obzira je li riječ o čisto somatskoj, somatopsihičkoj ili psihosomatskoj bolesti.

Kongres je otvoren predavanjem akademika Ivica Kostovića s temom „Neurobiološka osnova emocionalnog razvika“ koja je upozorila na međusobnu interakciju biološkog i psihološkog. Istaknuto je da postoji rani razvatak frontolimbickih struktura odgovornih za emocionalno ponašanje i memoriju, a za trajno stabiliziranje neuronskih krugova ključno je razdoblje ranog djetinjstva, a interakcija s kognitivnim krugovima je u razdoblju kasnog djetinjstva i adolescencije.

Tijekom kongresa održano je 10 pozvanih, plenarnih predavanja etabliranih imena hrvatske psihoterapije koja su objedinila sve značajne psihoterapijske škole. U bogatom programu Kongresa, održano je 8 simpozija i okruglih stolova, 40 oralnih prezentacija, 40 poster-prezentacija, 12 radionica, kao i edukativne male analitičke grupe te velika grupa.

Cilj Prvog hrvatskog psihoterapijskog kongresa bio je pokušaj prevladavanja dihotomije između mozga i uma – prepoznavanje novih trendova u kojima okolina utječe na gene, psihosocijalni činitelji uzrokuju biološke promjene u mozgu, a lijekovi i psihoterapija zajedno dovode do promjena u moždanom funkcioniranju te se nadamo da je ovim kongresom započeta nova era edukacije i razmjene iskustava u širem psihoterapijskom kontekstu i među većim brojem stručnjaka.

Na kraju je istaknuto da psihoterapeuti ne trebaju vidjeti svoju ulogu u davanju pomoći, potpunog mentalnog zdravlja, filozofije života, spašavanja ili samožrtvujućeg heroja. Posao psihoterapeuta nije „izliječiti“ bolesnika, nego mu dati mogućnost da psihoterapijski radi na vlastitim problemima.

Rudolf Gregurek

15. godina Hrvatske udružbe obiteljske medicine i njezina časopisa *Medicina familiaris Croatica*

Prim. dr. Dragomir Petric, dr. med., predsjednik HUOM-a

Od 24. do 26. travnja u Zagrebu je održan 15. kongres Hrvatske udružbe obiteljske medicine (HUOM-a) s temom „Hitna stanja u obiteljskoj medicini i kardiopulmonalna reanimacija u obiteljskoj medicini.“ Brojnim stručnim radovima i prikazima slučajeva iz vlastite prakse kolege iz obiteljske medicine dokazale su da im je ova problematika itekako bliska. Kongres je bio u znaku obilježavanja 15. godina postojanja HUOM-a i časopisa *Medicina familiaris Croatica*.

Osnivači HUOM-a su specijalisti opće/obiteljske medicine koji su na poziv inicijativne grupe koja je formirana tijekom održavanja Simpozija „Obiteljska medicina – da ili ne?“ u svibnju 1992. godine u Zagrebu, osnovali Hrvatsku udružbu obiteljske medicine 19. rujna 1992. god. Jedan od temeljnih razloga osnivanja je osviještena potreba za udruživanjem liječnika koji su skrb za obitelj izabrali kao životni poziv.

Da bi se razumjelo zašto je Hrvatska udružba obiteljske medicine osnovana i čemu teži, potrebno je kazati što je to uopće obiteljska medicina. To je posebna medicinska disciplina koju se ne smije poistovjetiti s općom medicinom. Ona zahtijeva znanja i vještine koje temeljni liječnik nema. Obiteljska medicina se bavi zdravljem i bolestima kod pojedinaca tamo gdje oni žive. To podrazumijeva skrb za obitelj u zdravlju i u bolesti. Iz toga slijedi najvažnije, *obiteljska medicina se ne bavi prvenstveno bolešću organa, poput kliničke medicine, niti zdravstvenim potrebama zajednice, kao javno*

zdravstvo, već bolesnikom kao cjelinom i to u sklopu njegove obitelji.

Hrvatska je možda mala, ali je iznjedrila ideje koje su u temeljima današnje obiteljske medicine u svijetu poput grupne prakse, što je ustvari Štamparovski dom zdravlja, ili nužne doedukacije, koja je prva u svijetu započeta upravo u Hrvatskoj 1961. Nažalost, skloni smo propustiti dobre ideje pretvoriti u završene projekte.

Upravo želja da se utječe na promjene u zdravstvenom sustavu i pomogne kako kolegama u prigradskim, seoskim i otočkim sredinama, koji su oduvijek i bili obiteljski liječnici, samostalni, ali i usamljeni u svome radu, tako i kolegama u gradovima koji zbog blizine bolnica i drugačije organizacije primarne zdravstvene zaštite u gradu najčešće nisu bili u prilici skrbiti za cijelu obitelj, nagnala nas je da se strukovno organiziramo. Paradoksalno je da liječnika specijalista opće/obiteljske medicine ima u Hrvatskoj više od svake druge medicinske specijalnosti, ali zbog svoje izoliranosti u ordinacijama i neorganiziranosti kao struke, nikad nisu uspjeli zaista ostvariti ulogu obiteljskog liječnika kao nositelja zdravstvenog sustava, sustava u kome se za manje novaca dobija kvalitetnija zdravstvena zaštita, što su uočile gotovo sve zemlje, pa i one daleko bogatije od naše.

Medicina familiaris Croatica je naš časopis koji redovito izlazi dva puta godišnje, i u kojemu je dosad objavljeno mnogo iznimnih radova, a ujedno je i spona među nama, vrela obavijesti, nešto čime se možemo dičiti. Časopis izlazi dva puta godišnje, a dosad je objavljeno oko 130 stručnih radova naših kolega liječnika opće/obiteljske medicine iz cijele Hrvatske, brojni osvrti i izvješća sa svih stručnih skupova iz zemlje i inozemstva. Zabilježena su sva bitna zbivanja i obilježnice vezane uz opću/obiteljsku medicinu.

Nakon samo dvije godine od osnutka, organiziran je i prvi simpozij obiteljske medicine. Njegova organizacija svake godine u drugoj županiji nije samo želja za sve boljim upoznavanjem svoje do-

movine već i prilika da se kolege u pojedinim područjima bolje upoznaju i organiziraju. Zbornik radova svake godine obuhvaća jednu tematsku cjelinu postajući tako priručnik za proširenje znanja iz pojedine oblasti. Osnovna postavka je da napokon obiteljski liječnici mogu prenositi iskustva jedni drugima. Naša znanja i vještine tvore struku za sebe, struku kojoj treba i naše znanstveno promišljanje. Stoga su i članovi Udružbe sudjelovali u pisanju prvog priručnika obiteljske medicine

Za struku je najvažnije izdržati vremena otuđivanja, administrativnog manipuliranja, zapostavljanja i nerazumijevanja. Opća/obiteljska medicina je temelj svakog zdravstvenog sustava, htjeli to neki priznati ili ne. Na nama je da nastavimo s razvijanjem struke stalnim opažanjem i proučavanjem u svojemu svakodnevnom radu, kroz organizirana znanstvena istraživanja i kroz znanstvene skupove. Naš časopis je medij za razmjenu ideja, usklađivanje stavova i treba se njime što više koristiti. Potrebno je znanstveno dokazivati svoje stavove, ali uz realno sagledavanje, otvorenost i prihvaćanje kritike. Ekonomske neprilike mogu biti, i jesu, otežavajuća okolnost, ali ne smiju biti zapreka za napredak struke. *Stoga je osnovna zadaća HUOM-a izboriti obvezu edukacije za sve liječnike koji žele samostalno raditi u obiteljskoj medicini. Samo vrhunski obrazovani i za opću/obiteljsku medicinu životno opredijeljeni liječnici mogu ostvariti ideju kvalitetne skrbi.*

Dragomir Petric
(fotografije ustupio časopis MEDIX)

MEĐUNARODNI SIMPOZIJI

Dijagnostički kriteriji u endemskoj nefropatiji „Endemic Nephropathy – International Workshop on Diagnostic Criteria“

Nakon vrlo uspješnog međunarodnog simpozija o etiologiji endemske nefropatije „Recent Advances on Endemic Nephropathy“ koji je bio održan 2006. godine na Medicinskom fakultetu u Zagrebu i na kojem su prezentirani recentni rezultati o etiopatogenezi endemske nefropatije (EN), ove godine održan je drugi međunarodni simpozij na kojem je raspravljano o dijagnostičkim kriterijima za EN. Ovaj simpozij nadovezao se na prethodni budući da su nove spoznaje o uzročniku EN, pa i o patogenezi dodatno ukazale na potrebu evaluiranja postojećeg dijagnostičkog postupka. Naime, naši nedavno objavljeni rezultati u vodećim znanstvenim i nefrološkim časopisima (*PNAS*, *JASN*) nepobitno potvrđuju kako je aristolohična kiselina prisutna u korovu vučja stopa (*Aristolochia clematitis*) koji raste u žitnim poljima i koji je prije dvadesetak, tridesetak godina dospijevao u brašno i kruh ugrožene seoske populacije najvažniji rizični čimbenik za nastanak EN i pridruženih karcinoma urotela gornjeg dijela mokraćnog sustava.

Ovogodišnji simpozij bio je održan na Bolu, otok Brač, 17. i 18. travnja kao predsimpozij *Petog hrvatskog kongresa o nefrologiji, dijalizi i transplantaciji*. Glavni organizator simpozija je bio Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, a skup je održan pod pokroviteljstvom *Svjetske zdravstvene organizacije* (Ured za Hrvatsku i Kolaborativni centar za primarnu prevenciju), te *Department of Health and Human Services National Institute of Health, National Institute of Environmental Sciences USA, Hrvatskog društva za nefrologiju, dijalizu i transplantaciju, Hrvatskog centra za endemsku nefropatiju, Slavonski Brod, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi i Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske*.

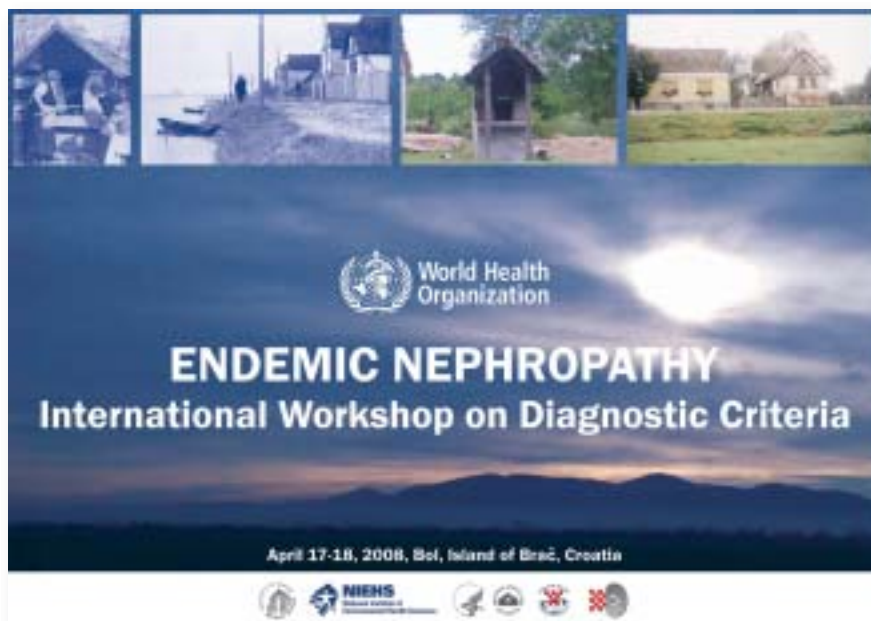
Na simpoziju je bilo 110 učesnika iz Belgije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Hrvatske, Makedonije, Rumunjske, Sjedinjenih Država Amerike, Slovenije, Srbije tj. iz 22 stručne i znanstvene institucije.

Simpozij je bio posvećen evaluaciji dijagnostičkih kriterija EN. S obzi-

rom kako ne postoji specifični biomarker za ranu dijagnozu EN (tek su naši prošlogodišnji rezultati ukazali na najrizičnijeg čimbenika i najvjerojatnijeg uzročnika i kronične bubrežne bolesti i karcinoma, tj. aristolohičnu kiselinu), dijagnoza se postavlja na temelju prisutnosti nekoliko elemenata: život u endemskom kraju, tj. u kućanstvu s pozitivnom anamnezom, tubularna proteinurija, azotemija, anemija izrazitija od stupnja bubrežne bolesti.

Kriteriji za postavljanje dijagnoze EN dogovoreni su još 1964. godine na simpoziju održanom u Dubrovniku koji je također bio pod pokroviteljstvom *Svjetske zdravstvene organizacije*. Uz male modifikacije ti kriteriji su bili korišteni u Hrvatskoj i Bosni, dok su u drugim državama korišteni kriteriji drugih autora. Zbog tih razlika nije bilo uvijek moguće posve uspoređivati rezultate iz različitih endemskih žarišta. Na zagrebačkom simpoziju 2006. godine dogovoreno je kako će se pripremiti suvremeni kriteriji na temelju novih znanja u skladu s recentnim stručnim preporukama i koji će se koristiti u svim državama. Upravo su to bili glavni ciljevi bračkog simpozija kojeg su predsjednici bili prof. Nada Čikeš, dekanica, prof. Arthur P. Grollman (Stony Brook, SAD) prof. Petar Kes, predsjednik *Hrvatskog društva za nefrologiju, dijalizu i transplantaciju* i doc. Bojan Jelaković, voditelj projekata o EN u Hrvatskoj.

Program simpozija je počeo blokom uvodnih predavanja gdje je prof. Vladislav Stefanović (Niš, Srbija) prikazao povijest dijagnostičkih kriterija u EN, dr.sc. Marica Miletić-Medved (Sl. Brod, Hrvatska) je prikazala recentne rezultate iz našeg žarišta, a prof.dr. Ljubica Đukanović (Beograd, Srbija) rezultate iz žarišta u Srbiji oko rijeke Kolubare. Dr. Karen Edwards (Seattle, SAD) je pokazala dio rezultata našeg međunarodnog projekta kao model za istraživanja utje-

caja nasljeđa, tj. genske predispozicije u ovoj žarišnoj bolesti izazvanoj vanjskim toksičnim čimbenikom. Nakon toga rad simpozija se odvijao u manjim radnim skupinama u kojoj su stručnjaci pojedinih medicinskih disciplina raspravljali o pojedinim segmentima dijagnostičkog algoritma. Radnoj skupini koja je raspravljala o epidemiološkoj metodologiji i javnom zdravstvu predsjedavali su prof. Zoran Radovanović (Beograd, Srbija) i K. Edwards (slika 008). Radnu skupinu o patološkim kriterijima vodili su prof. Jean-Pierre Cosyns (Brussels, Belgija) i prof. Mladen Belicza (Zagreb, Hrvatska), dok su radnoj skupini o kliničkim i laboratorijskim kriterijima predsjedavali doc. Bojan Jelaković, prof. Joelle Nortiere (Brussels, Belgija) i prof. Vladislav Stefanović (slika 009). Doc. Nikolina Bašić-Jukić (Zagreb, Hrvatska) i prof. Jovan Nikolić (Beograd, Srbija) vodili su radne skupine o karcinomima urotela i transplantaciji bubrega u EN (slika 019). Već se prije samog simpozija nekoliko mjeseci odvijala intenzivna aktivnost putem elektronske pošte u kojoj su svi sudionici simpozija zajednički pripremili nacrt dokumenta o kojem je onda raspravljano. Nakon rada u manjim radnim skupinama održana je zajednička rasprava na kojoj je donešen zajednički stav kao mišljenje eksperata, a koji će biti pripremljen za tiskanje u vodećim nefrološkim i epidemiološkim časopisima, ali i u biltenu *Svjetske zdravstvene organizacije*. U radu te plenarne rasprave sudjelovali su Radovanović, Dika, Jelaković, Cosyns, Nikolić, Pleština, Bašić-Jukić, Stefanović, Nortiere i drugi učesnici. S obzirom na dugu listu učesnika simpo-

zija ovdje su navedeni samo kolege s našeg fakulteta koji su aktivno sudjelovali u aktivnostima simpozija: prof. dr. Vladimir Babuš, prim. dr. mr. sc. Gordana Boršo, prof. dr. Dubravka Čvorišćec, doc. dr. Stjepko Pleština, prof. dr. Marija Strnad, doc. dr. Zdenko Sonicki, prof. dr. Ranka Štern-Padovan, prof. dr. Mladenka Vrcić-Keglević. Veliku podršku i pomoć pružila nam je prof. Antoinete Kaić-Rak. Aktivno su sudjelovali brojni kolege iz brodskih ustanova: doc. dr. Dragica Bistović, dr. Ante Cvitković, dr. sc. Stjepan Čević, dr. Ljubica Fuštar-Preradović, dr. Krunoslav Jakovina, dr. Zvonimir Medverec, dr. Maja Mišić, dr. sc. Karla Tomić.

Budući da još ne postoji specifični biomarker niti za EN u užem smislu, tj. kronični toksični tubulointersticijski nefritis niti za pridružene karcinome urotela, i dalje će se koristiti kombinacija nekoliko dijagnostičkih elemenata prema usvojenom dijagnostičkom postupku.

Simpozij je završio s blokom predavanja u kojima su prezentirani originalni stručni i znanstveni radovi: Bukvić (Lazarevac, Srbija), Leko (Sl. Brod, Hrvatska), Nikolić, Pozdik (Brussels, Belgija), Imamović (Tuzla, BiH), Bašić-Jukić, te poster sekcijom. Posebno raduje što je *Hrvatski centar za endemsku nefropatiju* u suradnji s našim fakultetom prezentirao čak osam postera, a naročito veseli podatak o aktivnosti mladih kolegica koje su sve bile studentice našeg fakulteta (dr. Živka Dika, dr. Jelena Kos, dr. Margareta Fištrek).

Simpozij se ne bi mogao održati bez financijske pomoći nekoliko farmaceut-

skih tvrtki koje su se odazvale pozivu za pomoć i suradnju i to učinile bez neposredne koristi. Uz zlatnog sponzora Abbott Laboratories pomogli su nam Sanofi Aventis, Novartis, Belupo, GlaxoSmithKline, MSD, Solvay, Genzyme, Servier, Jansen-Cilag, Bayer, Berlin Chemie.

Ovaj simpozij koji se nadovezuje na zagrebački iz 2006. godine potvrdio je kako su trenutno Hrvatska i Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu centar istraživanja etiopatogeneze endemske nefropatije, ali i mjesto gdje se intenzivno razmišlja kako što prije nova znanja ugraditi u stručni rad. Osim multidisciplinarnog pristupa shvaćena je važnost translacijske medicine. Zbog toga smo kao goste simpozija pozvali liječnike opće i obiteljske medicine iz endemskih sela (dr. Mirta Abramović, dr. Josip Buljan, dr. Marica Čurković, dr. Mithad Zukanović) kako bi oni što ranije mogli nove spoznaje primjenjivati u svakodnevnom radu.

Zaključci ovog simpozija, te prihvaćen dijagnostički algoritam počet će se intenzivnije primjenjivati u Hrvatskoj već u jesen ove godine kada je planirana perlustracija u tri endemska sela od kojih je jedno Slavonski Kobaš, selo u kojem je opisan prvi slučaj EN u Hrvatskoj koncem pedesetih godina prošlog stoljeća. Tako se čini da se krug nakon višegodišnjih istraživanja polagano zatvara u početnoj točki, ali obogaćen velikim iskustvom i znanjem koje će sigurni smo biti od koristi za stanovnike tih ugroženih sela.

Bojan Jelaković

Festival znanosti

21. – 27. travanj 2008.

I ove smo godine sudjelovali u organizaciji Festivala znanosti! Središnja tema ovogodišnjeg festivala bila je voda, voda kao prapočelo života, voda kao sastojak svih živih stanica, voda koja je u nama i oko nas... U okviru festivala bile su zastupljene i mnogobrojne druge znanstvene teme, znanost nema ograničenja. Također se Festival znanosti pridružio dvjema međunarodnim inicijativama Ujedinjenih naroda – proglašenju razdoblja od 2005. do 2015. godine desetljećem vode (međunarodno desetljeće akcije – „Voda za život“), dok je 2008. godina proglašena Međunarodnom godinom planeta Zemlje.

Što je bilo novo i drugačije ove godine u organizaciji Festivala znanosti na Medicinskom fakultetu? Studenti su marljivo i više mjeseci pripremali „festivalске sadržaje“, ove godine zajedno sa studentima Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Zagrebu. Tako je ova moćna gomilica zajednički zaigrano slavila znanost kroz brojne radionice i studentske prezentacije na dvije lokacije, dva brijega – Šalati i Horvatovcu. Novost je i da radionice nisu bile namijenjene isključivo srednjoškolskoj populaciji, ove smo se godine okrenuli i mlađima i neke su radionice bile svojim sadržajem prilagođene osnovnoškolcima. Spomenimo samo neke naslove radionica i studentskih predavanja: „U tragu zločinca“, „Sraz s knjigom – kraljeznica“, „Kako stanica mijenja identitet“, „Čaroban vrt“, „Izrada sapuna...“ „Alkemija za neznalice“, „Mozak u želucu“, „Moć opijativnih receptora“. Također smo organizirali jedan znanstveni kafić s uvijek izazovnom temom „Muško-ženski mozak“ i uvijek zanimljivim voditeljima, prof. dr. Milošem Judašem i prof. dr. Zdravkom Petanjekom. Imali smo prilike ugostiti i prof. Ivana Đikića koji je održao predavanje „Kako ukloniti nefunkcionalne bjelančevine u stanici – mogućnosti razvoja antitumorske terapije“. Još jedna predavačica, iz Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, dr. Snježana Paušek Baždar govorila je o „Paracelsusu i njegovim sljedbenicima“. Osim studentskih

Prof. dr. Ivan Đikić, predavanje na Medicinskom fakultetu

Radionica Sraz s knjigom – kraljeznica, studentica Marinela Emanović i srednjoškolci

radionica i predavanja, naš je fakultet ponovo sudjelovao i u festivalskim sadržajima Tehničkog muzeja u Zagrebu, i to s nekoliko radionica (*Struja, Tajni kod gumenog čovječuljka, Mali kemijski trikovi, Voda svuda oko nas, U*

čemu pliva mozak, Spašavanje života, Unutrašnji život stanice), te predavanjima nastavnika Medicinskog fakulteta – doc. dr. Vesna Degoricija (*Otrovanje krvi*), prof. dr. Aida Salihagić Kadić (*Što pijemo i prije nego se rodimo?*), prof.

dr. Marijan Klarica (*Voda u glavi*). Posljednji dan Festivala na našem fakultetu obilježen je humanitarnom zabavom za hematološko-onkološki odjel KBC-a Zagreb.

Ponovo se moramo zahvaliti za podršku u organizaciji Festivala znanosti našoj upravi na čelu s dekanicom prof.

dr. Nadom Čikeš, a posebnu zahvalu za financijsku potporu upućujemo prof. dr. Juri Geberu. Zahvaljujemo svim studentima, znanstvenim novacima i nastavniciima koji su podržali i pomogli u organizaciji Festivala znanosti na Medicinskom fakultetu, koji je i ove godine ugostio velik broj srednješkolaca

i osnovnoškolaca. Svi podaci o ovogodišnjem Festivalu znanosti dostupni su na internetskoj stranici www.festival-znanosti.hr.

Svjetlana Kalanj Bognar,
koordinatorka Festivala znanosti
za Medicinski fakultet

Treći europski kongres onkologije glave i vrata

Hotel Westin, Zagreb, 8. – 10. svibnja 2008.

Od 8. do 10. svibnja 2008. u Zagrebu je u Hotelu Westin održan „Treći europski kongres onkologije glave i vrata“ (3rd European Conference on Head and Neck Oncology).

Kongresu je nazočilo više od 450 sudionika iz cijeloga svijeta (zapravo sa svih kontinenata). Predsjednik organizacijskog odbora, u ime organizatora Europskog društva za onkologiju glave i vrata, bio je docent dr. sc. Miljenko Bura s ORL Klinike KBC-a Rebro iz Zagreba.

Kongres je bio namijenjen liječnicima koji se bave liječenjem tumora glave i vrata (otorinolaringolozi, specijalisti maksilofacijalne kirurgije, onkolozi, citolozi, patolozi, plastični kirurzi, specijalisti nuklearne medicine).

Predsjednik stručnog odbora bio je Jean Luise Lefebvre (Lille, Francuska). Pozvani predavači bili su stručnjaci iz najpoznatijih svjetskih centara za ovu problematiku, među ostalim Jatin P. Shah, pročelnik odjela za kirurgiju glave i vrata u memorial Sloan Kettering Cancer Center u New Yorku, Dan Fliss (Izrael), Patrick Bradley (UK), Jan Olofsson (Norveška), Anatolij Romanichishen (Rusija), Giuseppe Spriano (Italija) i mnogi drugi ugledni stručnjaci. Bitan doprinos svojim sudjelovanjem dali su i naši stručnjaci.

Glavne teme kongresa: kožni tumori (melanom), tumori žlijezda slinovnica, liječenje uznapredovalih tumora, te komplikacije kao posljedice kombiniranog liječenja tumora glave i vrata. U okviru slobodnih tema ubuhvaćeni su i dijagnostika, kemoterapija i radioterapija.

Predavači su iznosili svoja iskustva u liječenju karcinoma glave i vrata.

Profesor Jatin P Shah i docent Miljenko Bura (drugi s desna) sa specijalizantima ORL Klinike KBC Zagreb

Prikazane su nove kirurške tehnike u operacijama štitnjače te rekonstrukcije nakon operacija karcinoma. Budući da su o istim temama govorili stručnjaci različitih specijalizacija, otvorene se brojne rasprave o dijagnostici i smjernicama liječenja. Ovakav multidisciplinarni pristup je naišao na veliko zanimanje i odobravanje sudionika kongresa.

Osim brojnih predavanja (88), na kongresu je prezentirano i 108 postera. Na taj način je omogućeno velikom broju liječnika da pokažu svoja iskustva u liječenju.

Održana su i tri satelitska simpozija: o hipotireozu tijekom liječenja karcinoma štitnjače, o ulozi imunoterapije kod karcinoma glave i vrata, te o liječenju Erbituxom, monoklonskim protutijelom koje se primjenjuje u liječenju planocelnog karcinoma glave i vrata.

U sklopu kongresa uživo su prikazane operacije. U kirurškim salama maksilofacijalne kirurgije KB Dubrava doc. dr. Miljenko Bura i prof. dr. Mišo Virag operirali su tumore štitnjače i parotide, a putem video-link veze sudionici su u konferencijskoj dvorani izravno pratili prijenos operacije uz mogućnost prijenosa i kirurških i sudioničkih komentara.

Po završetku radnog dijela kongresa priređena je, uobičajeno za ovakve prigode, svečana večera na kojoj su nastupale dalmatinske klappe. Uz neformalan razgovor i ugodno prijateljsko druženje, nije se mogla izbjeći ni rasprava o prezentiranim temama na kongresu. Sudionici su izrazili zadovoljstvo i stručnim i neformalnim dijelom Kongresa pri čemu su isticali izvrsnu organizaciju skupa.

Miljenko Bura

Godina 1945. – „sivo razdoblje“ u povijesti Medicinskog fakulteta

Uspostavom nove jugoslavenske države došlo je do korjenitih promjena i privremenog zastoja u razvoju zagrebačkoga Medicinskog fakulteta. Na sam dan ulaska partizanskih jedinica u Zagreb 8. svibnja 1945., dekan prof. dr. Ante Šerčer od novih je vlasti smijenjen, a za vršitelja dužnosti dekana postavljen je asistent Zavoda za sudsku medicinu, novim vlastima lojalan major JNA dr. Ante Premeru, u svojstvu „povjerenika“ sa zadatkom da što prije organizira izbor nastavničkog vijeća, dekana i ostalih organa Fakulteta. On je bez habilitacijskog postupka od asistenta promaknut u izvanrednog sveučilišnog profesora, nastupao je bahato, u vojničkoj odori i pod oružjem. Prva redovita sjednica Vijeća Medicinskog fakulteta održana je 2. lipnja 1945.¹, nastava je započela 18. lipnja, a Fakultet je svečano otvoren 30. lipnja u nazočnosti predstavnika Jugoslavenske narodne armije, Saveznog

i Zemaljskog ministarstva narodnog zdravlja, predstavnika ljubljanskoga i beogradskoga Medicinskog fakulteta kao i delegata studenata-boraca NOB. Na proslavi je prof. Štampar održao referat *O zadacima medicinskog fakulteta u izgradnji kadrova*, a dr. Stanko Ibler *O obnovi zemlje u novom sanitetu*. Već sutradan, 21. lipnja Predsjedništvo AVNOJ-a stavilo je Zakonom o rukovodstvu i nadzoru nad medicinskim i farmaceutskim fakultetima i stručnim zdravstvenim školama sve zdravstvene fakultete i škole pod opće rukovođenje i nadzor Saveznog ministarstva narodnog zdravlja, a neposredne izvršne ovlasti povjerenice su „zemaljskim“ (tj. republičkim) ministarstvima narodnog zdravlja u sporazumu sa „zemaljskim“ ministarstvima prosvjete².

Na trećoj redovitoj sjednici Vijeća od 29. lipnja osnovana je Komisija za provjeru semestara, ispita i diploma

iz vremena NDH. U Komisiji su bila tri profesora Fakulteta (Premeru, Gušić i Dragišić), delegat Ministarstva zdravlja (Ibler) i dva predstavnika studenata. Naime, prema zaključku Vijeća trebalo je studente koji su ispite položili kod profesora postavljenih za vrijeme NDH poslati na preispitivanje da bi se ocijenilo može li pojedini kolegij biti priznat (fakultetska je komisija prestala radom 6. veljače 1946., jer je pri Ministarstvu prosvjete formirana komisija s istim zadatkom). Budući da je potreba za liječnicima u novoj državi bila velika, Komisija nije bila odviše rigorozna: poništeni su svi semestri i ispiti 37-orici studenata, te nekoliko pojedinačnih ispita.

Na svojoj izvanrednoj sjednici u kolovozu 1945. Fakultetsko je vijeće donijelo tekst prijedloga Uredbe o radu Medicinskog fakulteta, kojom je utvrđena bliska suradnja studenata i profesora Medicinskog fakulteta te uska povezanost s Ministarstvom narodnog zdravlja Federalne Hrvatske koje, na prijedlog Vijeća, imenuje dekana, nastavnike i tajnika Fakulteta te ravnatelja i upravitelja Kliničke bolnice. Uredba je regulirala uvjete upisa i režim studija, sadržavala popis obvezatnih i izbornih predmeta, te rokove i uvjete za polaganje pojedinih ispita, kao i klauzulu da Ministarstvo može odobriti osnivanje novih katedara. Prijedlog ove Uredbe prikazan je na Interfakultetskoj konferenciji medicinskih fakulteta u Beogradu 3. i 4. rujna 1945., gdje su prezentirani i prijedlozi ljubljanskog i beogradskog fakulteta, kako bi se izradio zajednički prijedlog za sve medicinske fakultete u Jugoslaviji.

Na VII. sjednici Vijeća od 8. listopada 1945. za dekana Fakulteta za šk. god. 1945./46. izabran je prof. dr. Branimir Gušić, a za prodekana prof. dr. Branko Dragišić. Te se godine na Fakultet upisalo 1839 studenata³, od kojih čak 1317 na prvu godinu studija (Upisi su te godine trajali do 15. XII. za I. semestar, za ostale semestre do 31. XII.). Izabrano je više novih nastavnika i asistenata, neki zavodi, ustrojeni za vrijeme NDH, ukinuti su kao Zavod za genetiku i eugeniku⁴, Zavod za povijest medicine, Katedra za vojnu medicinu⁵, Zavod za zdravstveno

U poraće 1945. godine nakratko su opustjele dekanatske stube

zakonoslovlje⁶, Kabinet za hrvatski medicinski jezik⁷, dok je Zavod za antropologiju⁸ priključen Morfološko-biološkom zavodu. Također je bila ukinuta II. interna klinika, smještena pri Zakladnoj bolnici na Rebru (koje je predstojnik bio prof. Mile Budak). Prof. Štampar je predložio uspostavu kolegija Uvod u medicinu, a prof. Gušić uspostavu Odjela za statistiku. Sljedeća tablica prikazuje personalne promjene pročelnika pojedinih katedara, predstojnika klinika i zavoda

odnosno nositelja kolegija uz napomenu da su sve profesorske i docentske titule dodijeljene za vrijeme rata ukinute. Odlukom novih vlasti prof. Đuro Vranešić strijeljan je u siječnju 1946. iako je za vrijeme rata njegov sanatorij na Zelengaju bio relativno sigurno utočište ljevičarski usmjerenih intelektualaca i umjetnika (Vaso Bogdanov, Krsto Hegedušić, Miroslav Krleža i dr.).

Krajem 1945. Medicinski je fakultet imao 14 redovitih profesora, 7 izvanred-

nih profesora, 4 docenta, 14 asistenata u rangu primarijusa te 56 asistenata u rangu sekundarnih liječnika.

Nakon rata tajnik Medicinskog fakulteta Franjo Stuhec je smijenjen a krajem listopada izabran je Ante Suknaić. Također je ravnatelj Kliničkih bolnica dr. Antun Sasso smijenjen, naslijedio ga je dr. Jozo Tadić, a ujesen 1945. kao privremeni je ravnatelj postavljen prof. Hauptfeld, sve dok u prosincu te godine nije za ravnatelja izabran dr. Konstantin Stopa. Ne-

Katedra	do 1941.	za vrijeme rata	od 1945.
Med. Fizika	Marin Katalinić	Juraj Körbler ⁹	Božidar Metzger ¹⁰
Kemija	Fran Bubanović	Ibrahim Ruždić	Tomislav Pinter ¹¹
Biologija	Boris Zarnik	Zdravko Lorković ¹²	Zdravko Lorković
Anatomija	Drago Perović	Drago Perović	Drago Perović
Histologija	Boris Zarnik	Vjekoslav Duančić	Vjekoslav Duančić ¹³
Fiziologija	Fran Smetanka	Petar Jurišić	Rikard Hauptfeld ¹⁴
Mikrobiologija	Milan Prica	Vladimir Sertić (do V.1943)	
		Kruna Tomić-Karović	Dora Filipović
Patol.anat,	Sergije Saltykow	Sergije Saltykow ¹⁵	Sergije Saltykow
Farmakologija	Ivo Ivančević	Miroslav Mikuličić (1941-43) ¹⁶	
		Ivo Ivančević (od II.1943)	Ivo Ivančević
Rendgenologija	Milan Smokvina	Silvije Kadrnka	Milan Smokvina
Radium terapija	Juraj Körbler	Juraj Körbler	Irma Marković
Interna med.	Ivan H. Botteri	Vinko Vuletić ¹⁷	Ivan H. Botteri
Pedijatrija	Ernst Mayerhofer	Nada Kovačević (od V.1943)	
		Branko Dragišić	Ernst Mayerhofer
Neuropsihijatrija	Radoslav Lopašić	Đuro Vranešić (do XII.1943)	
		Radoslav Lopašić (1944-45)	Radoslav Lopašić
Dermatologija	Franjo Kogoj	Srećko Bošnjaković ¹⁸	Franjo Kogoj
Kirurgija	Julije Budisavljević	Danko Riessner	Julije Budisavljević ¹⁹
Ortopedija	Božidar Špišić	Božidar Špišić ²⁰	Ferdo Grospić
ORL	Ante Šercer	Ante Šercer ²¹	Branimir Gušić
Oftalmologija	Albert Botteri	A. Botteri (do 1943)	
		A. Španić (1943-44)	Albert Botteri
		Zvonimir Pavišić (1944-45) ²²	
Stomatologija	Ivo Čupar	Ivo Čupar	Ivo Čupar
Ginekologija	Franjo Durst	Stjepan Vidaković ²³	Franjo Durst
Sudska med.	Eduard. Miloslavić	Eduard. Miloslavić ²⁴	
		Zvonimir Kopač (1944-45)	Ante Premeru
Higijena	Andrija Štampar	Josip Rasuhin ²⁵	
		Eugen Nežić ²⁶	Andrija Štampar

posredno nakon rata Klinička je bolnica Medicinskog fakulteta imala 841 postelju i to u Internoj klinici 80, Kirurškoj 107, Otorinolaringološkoj 48, Očnoj 91, Neuropsihijatrijskoj 66, Ginekološkoj 160, Pedijatrijskoj 60, Dermatovenerološkoj 72, Ortopedskoj 36, Zubnoj 88, te na Radium zavodu 33. Interna i Kirurška klinika kao i Središnji rendgenološki zavod bili su smješteni u Draškovićevoj 19, Pedijatrijska, Otorinolaringološka i Dermatovenerološka klinika na Šalati br.4, Ortopedska i Zubna klinika na Šalati br.6, Ginekološka klinika u Petrovoj 13, dok je Radium-zavod bio smješten u prizemnici u dvorištu iste klinike.

Bilješke

- 1 Od početka rada Medicinskog fakulteta godine 1917. pa sve do travnja 1945. održano je 380 sjednica Fakultetskog vijeća, koja su se tako i brojile. Bahatost novih fakultetskih vlasti očitovala se i u tome što su se sjednice Vijeća od lipnja 1945. opet brojile od broja jedan, kao da Fakultet prije nije postojao.
- 2 Ministar za narodno zdravlje Savezne vlade bio je tada dr. Zlatan Sremec, prvi diplomirani student zagrebačkoga Medicinskog fakulteta, a ministar za narodno zdravlje Federalne Hrvatske („zemaljski ministar“) dr. Aleksandar Koharević.
- 3 U akademskoj godini 1944./45. bila su upisana 892 studenta.
- 4 Zavod je vodio doc. dr. Milan Gjukić
- 5 Katedru je vodio izvanredni prof. dr. Ivo Jakopivić
- 6 Taj je Zavod bio u sklopu katedre za higijenu i socijalnu medicinu, a vodio ga je pravnik dr. Ante Radočaj.
- 7 Kabinet je osnovan 12. ožujka 1945., članovi su mu bili profesori Drago Perović, Srećko Bošnjaković, Lujo Thaller, Mile Budak, filolog Kruno Krstić te Vjekoslav Duančić kao predstojnik.
- 8 Zavod (Institut) za antropologiju bio je samostalna ustanova Medicinskog fakulteta. Vodio ga je dr. Franjo Ivaniček, antropolog i doktor medicine.
- 9 Körbler je bio izvanredni profesor radium-terapije, a na Katedri fizike je imao status suplenta.
- 10 Do izbora Božidara Metzgera za honorarnog nastavnika u XI. mjesecu 1945. nastavu fizike održavao je prof. teorijske fizike Filozofskog fakulteta Ivan Supek.
- 11 Bubanović je 1945. doduše reaktiviran kao sveuč. profesor no za predstojnika Zavoda postavljen je Tomislav Pinter. On je ujedno bio i upravitelj čitave zgrade Dekanata, Šalata 3.
- 12 Matični fakultet prof. Lorkovića bio je Veterinarski, a na Medicinskom se vodio kao pomoćni nastavnik.
- 13 Iako je Zavod za histologiju i embriologiju osnovan god. 1943., on 1945. nije ukinut, ali je prof. Duančić privremeno udaljen s Fakulteta i upućen na rad u zagrebački Antituberkulozni dispanzer. Upravu Zavoda preuzeo je prof. Perović, a nastavu dr. Ruža Werner.
- 14 Fakultetsko je vijeće pozvalo prof. Smetanku da se iz Londona, gdje je od 1941., kad je otpušten s Fakulteta, bio u službi jugoslavenske izbjegličke vlade, vrati u zemlju, no on se nije odazvao.
- 15 Za vrijeme NDH Saltykow je umrovljen, dodijeljen mu je naslov počasnog profesora, no kao vršitelj dužnosti i dalje je vodio Zavod za patološku anatomiju.
- 16 Prof. Mikuličić bio je osnivač Zavoda za opću i eksperimentalnu patologiju (tj. patofiziologiju) i farmakologiju, no on je god. 1935. bio umirovljen
- 17 Za predstojnika Interne klinike nominalno je postavljen dr. Branko Benzon, no on je samo figurirao baveći se politikom (bio je veleposlanik NDH najprije u Berlinu, potom u Bukureštu te u Budimpešti). Kliniku je stvarno vodio prof. Vinko Vuletić, koji je početkom 1943. i formalno postao predstojnik Klinike. On je u rujnu 1945. dekretom premješten za šefa internog odjela Državne bolnice u Splitu, no to nije realizirano. Nakon dva mjeseca ponovno je dobio dekret o premješaju na interni odjel Zakladne bolnice na Rebru. Naime, odlukom Ministarstva narodnog zdravlja iz listopada 1945. Zakladna je bolnica stavljena na raspolaganje Medicinskom fakultetu. Preseljenje klinika iz grada uslijedit će 1. kolovoza 1946.
- 18 U rujnu 1945. prof. Bošnjaković premješten je u Zakladnu bolnicu na Rebru, no nakon kraćeg je vremena vraćen na Kliniku, potom je dobio dekret o premještanju u bolnicu u Sarajevu
- 19 Sanitetski odjel Ministarstva obrane predložio je da se za kolegij ratne kirurgije pozove nastavnik iz Sovjetskog saveza.
- 20 U rujnu 1945. prof. Špišić, koji je 1941.-43. bio dekan Medicinskog fakulteta, a 1943.-44. rektor Hrvatskog sveučilišta, udaljen je s Klinike i premješten u Državnu bolnicu na Sv. Duhu, kasnije u Dom za invalidnu djecu na Goljaku.
- 21 God. 1943.-45. prof. Šercer je bio dekan Medicinskog fakulteta u Zagrebu i od kraja 1944. pročelnik Povjerenstva za ustrojstvo Medicinskog fakulteta u Sarajevu. Medicinski je fakultet, pod vodstvom dr. Premerua, na svojoj sjednici od 17. i 18. srpnja 1945. donio *Karakteristiku i mišljenje o radu prof. Šercera za vrijeme NDH*, u kojoj se on optužuje za suradnju s okupatorom i njegovim domaćim pomagačima. Na osnovi toga dokumenta prof. Šercer je osuđen na jednu godinu prisilnog rada, konfiskaciju cjelokupne nepokretne imovine i gubitak građanske časti, međutim uskoro je bio pomilovan što se tiče prisilnog rada. Vidjeti: I. Padovan, *Život i djela Ante Šercera*. Zagreb 1997, str. 96-110.
- 22 Odlukom novih vlasti Pavišić je dodijeljen u Dom narodnog zdravlja u Varaždinu i Stanicu za suzbijanje trahoma u Prelogu.
- 23 U rujnu 1945. prof. Vidaković premješten je u Zakladnu bolnicu na Rebru, no nakon kraćeg vremena vraćen je na Kliniku.
- 24 Potkraj 1944. prof. Miloslavić napustio je Hrvatsku, za v.d. predstojnika imenovan je profesor Zvonimir Kopač.
- 25 Redoviti profesor Josip Rasuhin bio je za vrijeme Banovine Hrvatske predstojnik Odjela za socijalnu politiku.
- 26 Naslovni izvanredni profesor Eugen Nežić bio je istodobno pročelnik odjela za higijenu Glavnog ravnateljstva za zdravstvo.

Vladimir Dugački

POSILIJEDIPLOMSKI TEČAJ STALNOGA MEDICINSKOG USAVRŠAVANJA I. KATEGORIJE

Pronalaženje i vrjednovanje medicinskih informacija

Medicinsko znanje podložno je neprekidnim promjenama. Promjena strukture medicinskog znanja očituje se, prije svega kao iznimno brz i velik prirast novih informacija i kao promjena tehnološke osnove bilježenja, širenja i pristupa znanju. Praćenje novih informacija pretpostavka je svekolikoga djelovanja u području medicine, pri čemu vještine mrežne komunikacije, učinkovitog pretraživanja informacijskih izvora te sposobnost odabira i procjene vjerodostojnosti i vrijednosti pronađene informacije, postaju nužnim dijelom profesionalnog znanja liječnika. Tome je preduvjet trajna izobrazba koja se ne oslanja samo na osobni trud, kao što je praćenje stručne i znanstvene literature, već i na institucionalizirane oblike, poput različitih oblika doškovanja, tečajeva, radionica i sl.

Stoga se i Središnja medicinska knjižnica uključila u program trajne izobrazbe, koji u suradnji s Hrvatskom liječničkom komorom provodi Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Središnja medicinska knjižnica ponudila je liječnicima tečaj nazvan „Pronalaženje i vrjednovanje medicinskih informacija“. Tečaj ima za cilj podučiti polaznike kako ovladati mrežnim informacijskim i komunikacijskim prostorom. Tečaj uključuje upoznavanje s osobitostima objavljivanja i širenja medicinskih informacija, te vrstama i oblicima informacijskih izvora. Pozornost se poglavito usmjerava prema mrežnim informacijskim izvorima, specijaliziranim bazama podataka, elektroničkim

časopisima i sl. Tečaj nudi i svladavanje strategije postavljanja kliničkog pitanja i pronalaženje najboljeg odgovora. Nadalje, kako su danas mrežom dostupni i brojni izvori medicinskih informacija namijenjenih javnosti, a smatrajući da liječnici moraju poznavati narav i tih izvora, u program smo uključili i upoznavanje s medicinskim informacijskim izvorima namijenjenih javnosti. Na kraju tečaja, polaznici trebaju ne samo svladati znanja i vještine poznavanja i pretraživanja različitih medicinskih informacijskih izvora, već i ovladati procesom procjene vrijednosti i pouzdanosti pronađenih medicinskih informacija neovisno o informacijskom izvoru. Program izobrazbe započeo je 2003. godine, vrednovan je s 11 bodova, i do danas je imao 60 polaznika.

Važnost uključenosti Središnje medicinske knjižnice u programe trajne izobrazbe liječnika, ogleda se na tri razine: a) pomaže u širenju medicinskih informacija i informacijskih vještina u zdravstvenu zajednicu; b) upozorava na važnu ulogu knjižnice u programima informacijske pismenosti; c) snaži poziciju knjižnice u akademskoj zajednici. Sudjelovanje u programima izobrazbe jedna je od glavnih zadaća visokoškolske knjižnice, te mijenja tradicionalno shvaćanje uloge knjižnice u akademskoj zajednici. Knjižnica postaje sudionik i partner u programima visokoškolske izobrazbe.

Helena Markulin

Novosti u dostupnim bazama podataka

OVID

Baze podataka u Ovidu, popularne među našim korisnicima osvježene su novim sučeljem. Upit za pretraživanje bilo koje baze u osnovnom pretraživanju (*Basic Search*) sad se može postaviti upisivanjem jednostavne rečenice, dakle „govornim“ jezikom. U naprednom pretraživanju (*Advanced Search*) na ekranu nam je ponuđeno mnogo dodatnih informacija, kojima možemo pretraživanje proširiti ili pak precizirati.

Grafičko rješenje samog sučelja zanimljivo je i pregledno.

Ovidova kolekcija baza podataka koje su nam dostupne obogaćena je s tri nova informacijska izvora.

PRIMAL PICTURES je interaktivni multimedijски pregled anatomije čovjeka. Sastoji se od trodimenzionalnih animacija koje ilustriraju funkciju, biomehaniku i kirurgiju određenog dijela ljudskog tijela, a sadržava i zbirku testnih pitanja. Primal Pictures je zanimljiva, edukativna (koristiti u nastavi!), a može biti i vrlo zabavna baza podataka.

Baza podataka PsycINFO nam je ponovo dostupna i to od 1806 godine.

Ako ste na nju već zaboravili, da podsjetim: baza je namijenjena psihijatrima, psiholozima i svima onima koje zanimaju znanstvene i stručne informacije o društvenim aspektima zdravlja i bolesti čovjeka.

PsycBooks pretražuje više od 600 naslova znanstvenih knjiga koje Američko društvo psihijatara (APA) izdaje od 1950. godine. Pretraživanjem te baze određen broj cjelovitih tekstova i nama je dostupan.

**Web of Knowledge (WoK)
Science Citation Index Expanded,
Social Science Citation Index, Arts &
Humanities Index**

Ova citatna i bibliografska baza podataka ISI Thompsona također je obnovila i obogatila svoje sučelje novim sadržajima i mogućnostima pretraživanja. Baza nam je sada dostupna od 1955. godine. U okviru baze nalazi se JOURNAL CITATION REPORTS za 2005. i 2006. godinu

koji nam daje uvid u čimbenike odjeka časopisa (engl. *impact factors*) indeksiranih u WOK bazama.

Na kraju, vrlo važna i vesela vijest časopisi Acta dermatovenerologica Croatica, Psychiatria Danubina i Biochemia Medica uključeni su u Science Citation Index Expanded od 2007. nadalje! Imamo najavu o uključanju još nekih hrvatskih naslova, ali o tome kada ih vidimo u SCI-ju.

Časopis Acta clinica Croatica uključen je u bazu Medline!

Sa zadovoljstvom mogu utvrditi da uredništva rade na kvaliteti, što se očituje uključanjem sve većeg broja hrvatskih časopisa u međunarodne baze podataka.

Davorka Granić

Repozitorij Medicinskog fakulteta ide dalje

<http://medlib.mef.hr/>

Središnja medicinska knjižnica nastavlja s radom na Repoziatoriju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Kao što već znate, Repoziatorij okuplja digitalne oblike cjelovitih tekstova objavljenih radova djelatnika Medicinskog fakulteta. Pohranjuju se članci objavljeni u znanstvenim časopisima, cjeloviti tekstovi doktorskih radnji obranjenih na Medicinskom fakultetu, cjeloviti tekstovi objavljenih kongresnih priopćenja, te knjige i poglavlja u knjigama. Glavni ciljevi Repoziatorija su predstavljanje produkcije naše matične institucije, povećanje vidljivosti radova naših autora, te olakšavanje znanstvene komunikacije u području medicine.

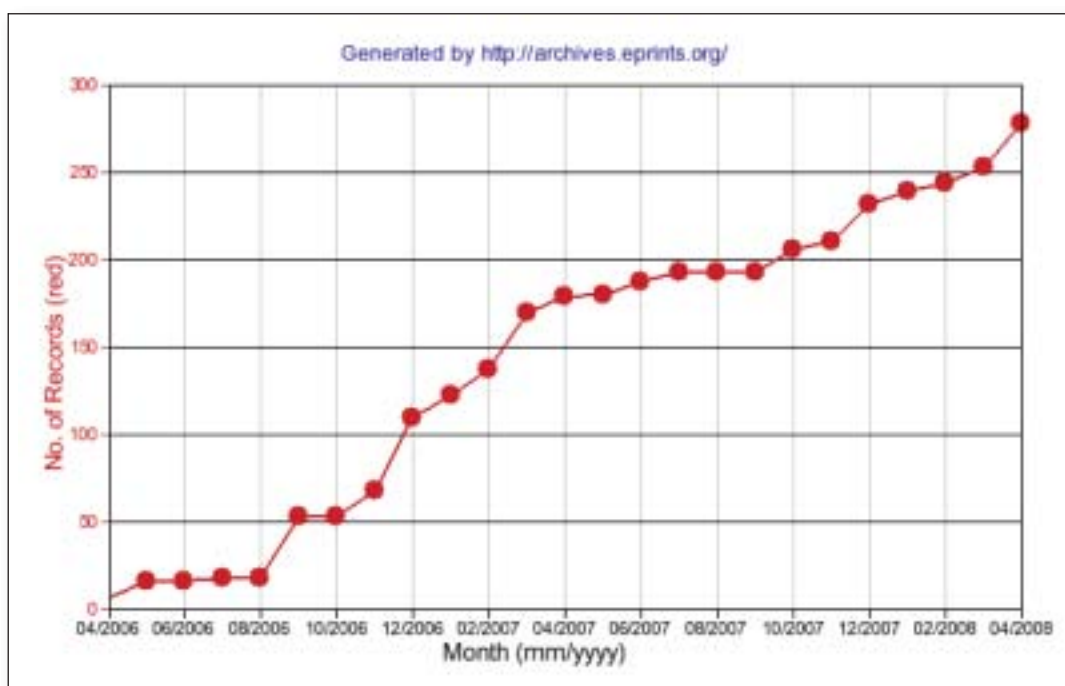
U vrijeme pripreme ovog izdanja *mef.hr*-a Repoziatorij okuplja oko 250 radova, pri čemu većinu dokumenata čine doktorske

radnje (67) i članci iz časopisa (172). Svi su dokumenti objavljeni uz dopuštenje autora i izdavača te su slobodno dostupni.

Repoziatorij se pridržava protokola OAI (Open Archives Initiative) te je uvršten u Registar repoziatorija s otvorenim pristupom (Registry of Open Access Repositories – ROAR - <http://roar.eprints.org/>) i Direktorij repoziatorija s otvorenim pristupom (Directory of Open Access Repositories – OpenDOAR – <http://www.opendoar.org/>). Sadržaj repoziatorija pretraživi je i putem najčešće korištenih mrežnih tražilica.

Zahvaljujemo svim našim autorima na dosadašnjoj suradnji, te se veselimo novim priložima!

Lea Škorić

Grafički prikaz rasta Repoziatorija MF

SCImago Journal & Country Rank – – besplatna alternativa JCR IF-u

<http://www.scimagojr.com>

Problem vrjednovanja znanstvenih časopisa izuzetno je složen. Za usporedbu znanstvenog odjeka radova objavljenih u nekom časopisu vrlo često se koristi tzv. čimbenik odjeka (od engl. impact factor – IF), koji ukazuje na odjek nekog znanstvenog rezultata, odnosno na utjecaj koji ti rezultati imaju na daljnja istraživanja. Uvid u IF svakog znanstvenog časopisa uključenog u citatne baze Science Citation Index i Social Sciences Citation Index ostvaruje se kroz publikaciju Journal Citation Reports (JCR), američkog izdavača Thomson Reuters.

Danas i druge bibliografske baze podataka ukazuju na odjek, odnosno citiranost indeksiranih radova (npr. ScienceDirect, Scopus), kao i neke web tražilice (Google Scholar). No, kompilacija svih tih podataka i stvaranje baze podataka u kojoj se donose godišnji izračuni IF-a, ali i još mnogih drugih izmjerenih brojčanih elemenata pojedinog časopisa, donedavno je bila specifičnost Thomson Reutersa.

To se promijenilo krajem 2007. godine, kad se pojavio SCImago Journal & Country Rank, temeljen na podacima iz Elsevierove baze podataka Scopus, koja sadrži bibliografske podatke za oko 15 tisuća časopisa.

Obrađeni su podaci za razdoblje od 1996. do 2006. godine. Rangiranje časopisa ponuđeno je kroz nekoliko pokazatelja, od kojih su najzanimljiviji SJR pokazatelj, i h-indeks. SJR (SCImago Journal Rank) je sličan IF-u jer se izračunava na osnovu istih elemenata, omjera broja citata i broja članaka. No razlika je u broju godina koje se uzimaju u obzir za izračun, ali i u tretiranju citata – dok kod IF-a svi citati vrijede jednako, za izračun SJR-a gleda se koliki je SJR časopisa od kojeg je dobiven citat. Citat od časopisa s većim SJR-om vrijedi više od onog s manjim - to je, ustvari, posuđena Google PageRank tehnologija.

H-indeks je, u kratkom razdoblju od uvođenja 2005. godine, postao vrlo popularan bibliometrijski pokazatelj. Pred-

nost mu je što u jednom broju objedinjuje znanstvenu produktivnost i znanstveni odjek, i primjenjiv je na bilo koju skupinu radova, pa služi za prosuđivanje autora, časopisa, država i sl. H-indeks pokazuje broj radova unutar neke skupine radova koji imaju isti taj, ili veći broj citata. Primjerice, h-indeks 10 znači da neki autor (časopis, država...) ima 10 radova s 10 ili više citata.

SCImago Journal & Country Rank i države rangira po h-indeksu, te po prosječnom broju citata po radu, i po još nekoliko pokazatelja. Od 229 država, Hrvatska se po broju objavljenih radova nalazi na 45. mjestu, po prosječnom broju citata po radu (3,53) na već puno lošijem 185. mjestu, dok smo po h-indeksu (65) na 52 mjestu.

SCImago Journal & Country Rank svakako je dobrodošla alternativa Journal Citation Reportsu, i to još besplatna, a vrijeme će pokazati hoće li ugroziti njegov do sada gotovo neupitan položaj.

Marijan Šember

I ove je godine, u suradnji s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa, CARNetom i tvrtkom Walters Kluwer, **Središnja medicinska knjižnica** Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu organizirala skup o medicinskim informacijama (MICC).

MICC 2008 održao se 19. lipnja 2008. na Medicinskom fakultetu u Zagrebu pod naslovom „Medicinske informacije i javnost“. Glavna tema ovogodišnjega skupa bile su medicinske informacije usmjerene javnosti, kako korisnicima zdravstvene skrbi, tako i javnosti općenito. Na izbor teme potaknuo nas je sve veći broj izvora medicinskih informacija dostupnih na internetu, kao i ogroman interes koji javnost iskazuje prema medicinskim informacijama. To obvezuje sve koji djeluju na području medicine na pomno oblikovanje informacija koje se usmjeravaju javnosti te na obrazovanje korisnika

zdravstvene skrbi za pravilno korištenje informacijskih izvora.

Sudionicama skupa (liječnicima i medicinskim knjižničarima) predavanja su održali eminentni domaći i inozemni predavači. Skup je sadržavao i dvije radionice o novim izvorima medicinskih informacija dostupnih hrvatskoj akademskoj i znanstvenoj javnosti. Predavanja su dostupna na url adresi <http://smk.mef.hr/MICC/>.

Richard Horton, glavni urednik časopisa *The Lancet* održao predavanje u Zagrebu

Na poziv Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa u Zagrebu je boravio Richard Horton, glavni urednik uglednog medicinskog časopisa *The Lancet*, gdje je održao predavanje o suvremenim zahtjevima i dvojabama koje ima urednik znanstvenog časopisa.

Dr. Horton je najmlađi glavni urednik *Lanceta*, časopisa osnovanog 1823. godine koji objavljuje članke o najrelevantnijim svjetskim medicinskim problemima. Kao liječnik, znanstvenik i urednik zalaže se za transparentiju i etičnost u znanstvenom publiciranju. Održao je predavanje o izazovima s kojima se urednici znanstvenih časopisa svakodnevno suočavaju. Dugogodišnje iskustvo urednika jednog od najutjecajnijih časopisa u području opće i interne medicine sažeo je u vrlo zanimljivo i nadahnuo predavanje. Govorio je o važnosti medicinskih časopisa za razvoj kvalitetne znanosti i zdravstvene skrbi, ali i o odgovornosti urednika u promicanju moralnih i etičkih vrijednosti u znanstvenoj komunikaciji.

Objavljivanje u prestižnim časopisima donosi brojne poslovne i financijske pogodnosti i sve je veći broj znanstvenika koji je spreman pribjeći neetičkim postupcima kako bi si osi-

gurali objavljivanje članaka u najprestižnijim časopisima. Dr. Horton opisao je zbivanja vezana uz slučaj Sudbo, skandal koji je potresao *Lancet*, nekoliko drugih uglednih časopisa, ali i norvešku znanstvenu zajednicu koja se morala suočiti s činjenicom da je njihov član počinio ozbiljan etički prekršaj. Naglasio je da se takav skandal može iskoristiti kao izazov koji će omogućiti rast i razvoj znanstvene zajednice.

Dr. Horton je također govorio o važnosti uredničke neovisnosti jer znanstveni članci često služe kao smjernice za donošenje važnih medicinskih odluka. Time raste odgovornost autora, recenzenata i urednika ali i povećava pritisak na urednike od strane farmaceutske industrije koja često pokušava utjecati na sadržaj časopisa radi promoviranja svojih proizvoda.

Posebno zanimljivo je bilo poslušati Hortonov osvrt na suradnju *Lanceta* s hrvatskim autorima i urednicima, riječi hvale koje je izrekao *Lancetov* urednik samo su još jedna potvrda vrsnosti naših znanstvenika.

Ana Ivaniš

Suradnja Croatian Medical Journal i European Forum for Good Clinical Practice (EFGCP)

The European Forum for Good Clinical Practice (EFGCP) neprofitna je organizacija osnovana 1993. godine s ciljem promicanja dobre kliničke prakse (prema engl. *Good Clinical Practice*) i najkvalitetnijih standarda u biomedicinskim istraživanjima diljem Europe i svijeta. Dobra klinička praksa (*Good Clinical Practice, GCP*) predstavlja međunarodni etički i znanstveni standard za planiranje, provođenje, obavljanje, nadzor, bilježenje, analizu i sastavljanje izvješća o kliničkom ispitivanju. Usklađenost ispitivanja s GCP-om osigurava zaštićenost prava, sigurnosti i dobrobiti ispitanika/bolesnika, kao i vjerodostojnost podataka i rezultata.

Navedena organizacija promiče kontakte i suradnju između svih sudionika kliničkih istraživanja: udruga bolesnika, istraživača, etičkih komisija, regulatornih tijela, farmaceutske industrije, akademskih

The EFGCP Report on
The Procedure for the Ethical Review of Protocols
for Clinical Research Projects in Europe
(Update: March 2008)

Croatia

1. What laws or regulations apply to an application for conducting a clinical trial in Croatia?

The laws or regulations applying to an application for conducting a clinical trial in Croatia are:
The Law 71/07 of 9 July 2007 – Law about drugs (Zakon o lijekovima («Narodne novine» br. 71/07), and by-law (or rule) 121/07 of 26 November 2007 about clinical trials and good clinical practice (Pravilnik o kliničkim ispitivanjima i dobroj kliničkoj praksi («Narodne novine», br. 121/07).

institucija.... Otvorena je za sve koji žele doprinijeti stvaranju najboljih uvjeta za provođenje kliničkih istraživanja i postizanja punog povjerenja ispitanika u sudjelovanje u kliničkim istraživanjima. Njezini članovi organizirani su u različite grupe koje se bave etikom, edukacijom, nadzorom, pedijatrijskim i gerijatrijskim istraživanjima, kao i grupom koja zastupa predstavnike i interese bolesnika.

Kao rezultat suradnje voditelja Grupe za etiku EFGCP-a prof. Franka Wellsa, urednika Croatian Medical Journal-a i

predsjednika hrvatskog Središnjeg etičkog povjerenstva, napravljeno je Izvješće o postupku dobivanja mišljenja, odnosno odobrenja Središnjeg etičkog povjerenstva (SEP) za provođenje kliničkih ispitivanja u Hrvatskoj (autori su *dr. Mirjana Huić, prof. dr. Dinko Vitezić i prof. dr. Ana Marušić*). Iako Hrvatska još nije članica Europske unije, navedeno izvješće po prvi puta nalazi se na internetskim stranicama European Forum for Good Clinical Practice (<http://www.efgcp.be/html.asp?what=efgcpreport>.

[http://www.efgcp.be/Downloads/EFGCPReportFiles/Flow%20Chart%20Croatia%20\(revised\)%2008-03-01.pdf](http://www.efgcp.be/Downloads/EFGCPReportFiles/Flow%20Chart%20Croatia%20(revised)%2008-03-01.pdf)), a isto će biti objavljeno i u pisanom obliku u International Journal of Pharmaceutical Medicine.

Zajednička daljnja suradnja nastavlja se i korak dalje, kroz provođenje edukacije, u obliku radionica, svih zainteresiranih sudionika kliničkih ispitivanja u Hrvatskoj.

Mirjana Huić

Upisali ste cms.mef.hr/studmef

Web sjedišta su se danas već razvila u prava „ulazna vrata“ u online svijet informacija, novosti, učenja i komuniciranja. Na njima se mogu pročitati vijesti, saznati nešto novo, postavljati pitanja, komunicirati međusobno ili s uredništvom i/ili autorima objavljenih tekstova. Obično se kaže da se kvaliteta web sjedišta prepoznaje po njegovu uredništvu i prema ažurnosti sadržaja. Zbog toga se pri dolasku na web sjedište preporučuje otvoriti impresum (uredništvo) i vidjeti tko ga uređuje, provjeriti jesu li članci potpisani te kojom se dinamikom dodaju novi članci. O uredništvu sam govorio u prošlom broju mef.hr, tako da bih sada istaknuo sadržaje koji se mogu pronaći na novom dinamičkom STUDMEFu.

Naša je adresa cms.mef.hr/studmef i nastojali smo kreirati stranicu po mjeri naših korisnika, prvenstveno članova MEFa, ali smo mislili i na ostale posjetioce naših stranica. Glavna ideja dinamičkog STUDMEFa je pružiti, ponajprije studentima, a zatim i ostalim članovima MEFa te zainteresiranim korisnicima, razumljive informacije o novostima i trendovima u medicini i na našem fakultetu; otvoriti se prema zajednici korisnika koji sada imaju mogućnost da i sami objavljuju svoje osvrte na pojedine članke i sadržaje. Svojim sadržajima popunjavamo one praznine koje nisu pokrivena preostalim dijelom Weba MEFa.

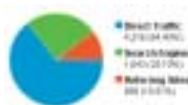
Kad se tijekom 2007. godine razmišljalo o kompletnom redizajnu glavnog fakultetskog Web sjedišta, mi smo već daleko odmakli u redizajniranju STUDMEFa. Predlagao sam da naš redizajn bude predložak i za Web MEFa, međutim kroz provedene rasprave uvidjelo se da Web aplikacija Joomla koja pokreće STUDMEF stranice ne omogućuje dovoljno dobru raspodjelu prava korisnika, što je važno za web sjedišta kakav je glavni fakultetski Web. Budući da se već tada redizajniranje naših stranica privelo kraju, odlučeno je da STUDMEF, kao sastavni dio Weba MEFa, zadrži svoj novi dinamički dizajn, dok je za glavno Web MEF sjedište odlučeno da se izradi vlastitim snagama. To je razlogom zašto STUDMEF ima drugačiji dizajn, poput Web sjedišta ŠNZ-a, SMK-a i HIIM-a, što inače i nije potpuna nepoznanica u internetskom svijetu.

Tijekom proteklih šest godina STUDMEF je najposjećenija stranica fakultetske mreže i upravo su naši sadržaji svojom raznovrsnošću i kvalitetom značajno doprinijeli prošlogodišnjoj pobjedi fakultetskog Weba na natječaju kojeg je proveo časopis VID. Stoga smo se u pogledu sadržaja, kod prijelaza u

dinamičko Web sjedište, držali stare poslovice da se ne mijenja ekipa koja pobjeđuje. Zadržali smo najveći dio sadržaja i rubrika te ih još dodatno pojačali mogućnostima koje pruža Web 2.0. Kako naslovnica ili početna stranica predstavlja lice i naličje web sjedišta, ali i početak posjeta većine korisnika,

nastojali smo i dizajnirati i organizirati našu naslovnicu tako da korisnicima omogući da s naslovnice brzo i ciljano dođu do raznih rubrika i odjeljaka. S druge strane, posebna je pažnja posvećena što kvalitetnijem rješavanju navigacije kroz web sjedište te povećanju prepoznatljivosti MEFa u internet zajednici. Tako smo vodili računa o sadržaju svake pojedine stranice i pazili na odabir ključnih riječi koje opisuju pojedine članke. Cilj nam je da različitim tražilicama olakšamo indeksiranje pojedinih stranica našeg sjedišta i time povećamo njihov kredibilitet, prepoznatljivost i rang u internetskom svijetu. Naime, svaki porast posjeta s visoko ocjenjenih referentnih sjedišta, utječe na porast značaja stranica našeg sjedišta, čime raste pozicija STUDMEFa (a time i Weba MEFa) na popisu koji tražilica nudi prilikom pretraživanja po ključnoj riječi. U ovom trenutku STUDMEF je pozicioniran na razini 3-4, što je za ovaj tip sjedišta vrlo visoka ocjena.

Provedene analize (*Google Analytics*) i povratne informacije naših korisnika govore da smo na dobrom putu. Danas već više od četvrtine svih posjeta STUDMEFu čine posjete ostvarene preko raznih tražilica, a posjetioci dolaze iz gotovo cijelog svijeta. Osim velikog broja posjetioca iz susjednih zemalja, znatan je i broj korisnika iz Kanade, SADa, i većeg dijela Europe, ali isto tako, sada već gotovo redovito, na naše stranice „zalutaju“ i posjetioci iz Guatemale, Indonezije, Malezije, Australije i Jordana.

Stvorili smo informativnu i oku privlačnu naslovnicu i dosad primili cijeli niz pohvala. Vođeni činjenicom da korisnici ne vole posjećivati web sjedišta na kojima se teško snalaze, STUDMEF smo kreirali tako da funkcionira kao sjedište u kojem posjetioac može ostvariti cilj uz što manje truda i utrošenog vremena. Pronalaženje informacije, fotografije, teksta i/ili osobe smo nastojali skratiti na što manje klikova mišem. Uvedenim smo promjenama isto tako stvorili i temelje daljnjem razvoju STUDMEFa u sjedište s Web 2.0 funkcionalnošću (pojam Web 2.0 je danas trend u načinu upotrebe interneta i web dizajna, a glavna mu je značajka da u prvi plan stavlja interaktivnost i komunikaciju, odnosno način uporabe weba). Uvođenjem

raznih alata za komunikaciju i wikija cilj nam je mijenjati naše korisnike tako da ih iz pasivnih konzumenata postupno prevedimo u aktivne korisnike naših stranica.

Kako smo i najavili u prošlom broju *Mef.hr*, prvi korak smo već napravili. Svim registriranim posjetiocima STUDMEFA dali smo mogućnost komentiranja i ocjenjivanja sadržaja u različitim rubrikama poput članaka u *Čuli smo*, do komentiranja fotografija u *Galerijama*. Postavili smo wiki stranice (u ru-

brici *Edukacija*) s ciljem stvaranja različitih obrazovnih sadržaja prema željama korisnika. Odijelili smo pregledavanje sadržaja na STUDMEFu na slobodni i zatvoreni dio. U slobodnom dijelu omogućili smo slobodno (bez registracije) pregledavanje gotovo svih sadržaja, dok smo u zatvoreni dio postavili sadržaje koji se tiču isključivo našeg fakulteta, poput Parlamenta i Parazarzi kutka. Rubrika *Parliament*, jedna od naših najpopularnijih stranica koja je svojevremeno donosila gotovo 25% svih posjeta, još uvijek čeka na konačnu odluku o održanju ili ukidanju. Naime, proteklih šest godina stranica je funkcionirala na principu anonimnog postavljanja pitanja od interesa studentima i ostalim članovima MEFA, a STUDMEF se brinu za dobivanje odgovora od odgovornih. Takav pristup je funkcionirao dok se nije postavilo pitanje svrsishodnosti anonimnog postavljanja pitanja te svrsishodnosti postojanja Parlamenta na Webu MEFA. Kako se još vode rasprave o tome, dogovoreno je da će Parliament ostati na čekanju dok se ne donese konačna odluka.

Posebno smo ponosni na našu *Galeriju* u kojoj smo proteklih 6 godina zabilježili gotovo sva važnija događanja na Fakultetu, ali i izvan njega. Preglednost galerije omogućuje brzo i

lagano pronalaženje albuma s raznoraznih izleta, DDSa, Dana Fakulteta, s različitih studentskih događanja, promocija knjiga i znanstvenih tribina. Ako želite vidjeti tko su najbolji studenti,

dobitnici nagrada za najbolju disertaciju, te komu je Fakultet dodijelio nagrade Medicina, onda je stranica *Nagrade* upravo za vas. Nedavno smo aktivirali redizajnirani i obnovljeni *Diplomand* u kojem se sada jednim klikom miša može pronaći svaki diplomirani doktor medicine u posljednjih 86 godina. Posebnu zanimljivost u okviru Diplomanda čine albumi zajedničkih fotografija promoviranih dr. medicine. Trenutno imamo fotografije gotovo svih promoviranih od 2003. do danas te fotografiju iz 1970. Želja nam je sakupiti što je više zajedničkih fotografija promoviranih tijekom proteklih 86 godina. Ambicije i upornosti imamo u velikim količinama, ostaje samo da nam pomognete u našem naumu i pošaljete nam zajedničke fotografije s promocija iz vaših albuma.

Prema posjećenosti STUDMEFA je pozicioniran jako dobro s obzirom na to da se radi o obrazovnom sjedištu s relativno malom ciljanom populacijom. Ta pozicija će postati još i bolja s konačnim pronalaženjem rješenja kako na naslovnici Weba MEFA prikazivati aktualnosti i nove sadržaje iz STUDMEFA. Onima koji znaju ponešto o internetu i više je no jasno koliko to znači za posjećenost web stranice. Ipak već sada, prosječni mjesečni promet proteklih šest mjeseci iznosi oko 36000 pregledanih stranica uz prosječnu posjećenost od oko 250 posjetioca dnevno što je za fakultetske web stranice vrlo respektabilna brojka ako se uzme u obzir da STUDMEF nema forum, nije portal i nema obavezu stalne izmjene sadržaja. Zanimljivo je da nam u preko 95% slučajeva posjetioci pristupaju putem Internet Explorera i Firefoxa. Podatak da nam preko modema pristupa tek nešto manje od 3% posjetioca utjecao je na donošenje konačne odluke o postavljanju video materijala i stvaranja video galerije u okviru Weba MEFA. U video galeriji će se uskoro moći pretraživati naši video intervjui te video materijali sa značajnijih događanja na fakultetu. Što se tiče analize tjednog prometa posjeta, nađeno je da je taj promet najmanji vikendom i praznicima s tek oko stotinjak posjeta dnevno, za razliku od prometa radnim danima, kada se taj broj povećava na oko 300tinjak ulaza/dan uz gotovo neznatna odstupanja po danima.

I na kraju, možemo reći da smo provedenim promjenama u dizajnu i dinamičnosti STUDMEFA stvorili vrlo stabilne temelje prezentiranju fakultetskog Weba širokoj populaciji korisnika Interneta. Ipak, koliko god se trudili, veći iskorak nećemo moći napraviti bez vaše pomoći pa se koristim prilikom da vas pozovem na suradnju. Mjesta i tema na našem webu ima mnogo tako da možemo prihvatiti sve zainteresirane.

Mirza Žižak,
urednik STUDMEF

LIJEČNICI PJEVAČI

Glazba na recept

Još od antičkih vremena medicina je tretirana kao umjetnost, što i ne čudi, jer baviti se istraživanjem i liječenjem najsofisticiranijeg poznatog organizma u ovom dijelu univerzuma – čovjeka, nije ništa drugo do umjetnost.

Prethodno je stoljeće donijelo ogroman zamah na svim područjima znanosti, razvoj sofisticiranih i primjenjivih oblika tehnologija, praćenih ubrzanim razvojem informatizacije.

Medicinska znanost je u tom pogledu jedno od najprofulzivnijih područja, budući da se razina znanja enormno uvećala, a razina istraživanja postupno spustila na ultrastrukturne razine.

Biti liječnik danas, kad je količina informacija postala izrazito visoka i dostupna, u jednu ruku se čini lakšim, no stvarnost govori drukčije. Osim potrebe za stalnim praćenjem svih područja koje su od neposrednog interesa, potrebno je i puno više, jer i pacijenti znaju puno više.

Čemu takav uvod?

Rad s ljudima je, općenito uzevši, teška disciplina, a posebno je teška kad je riječ

o bolesnim ljudima. Traženje „ispušnog ventila“ nakon brojnih dežurstava i neprospavanih noći, vjerojatno je bio jedan od razloga koji je još prije skoro 37 godina ponukao skupinu liječnika, zaljubljenika u glazbenu umjetnost, da započnu sa zbarskim pjevanjem. No, vjerojatno je glavni motiv ipak bila sama potreba za bavljenjem nekim oblikom umjetnosti.

Kako je počelo?

Zbarske probe isprva su održavane u domovima samih inicijatora, budući da ih je bilo toliko da su mogli stati u veći dnevni boravak, no kasnije, kako se broj članova povećavao i kako su se umjetnički zahtjevi povećavali, probe su preseljene u prostorije Hrvatskog liječničkog zbora u Šubićevoj. Zbor je dobio ime *Zagrebački liječnici pjevači* i postao je dio široke obitelji Hrvatskog liječničkog zbora.

Kao što je ranije rečeno, zbor *Zagrebački liječnici pjevači* osnovali su isključivo liječnici i sačinjavaju ga isključivo liječnici, stomatolozi i studenti navedenih dviju struka.

Kako se održalo?

Sve ove godine zbor se održao unatoč zahtjevnosti liječničkog poziva i, općenito, zahtjevnosti i kompleksnosti života u gradu kakav je Zagreb.

Zbor se održao također zahvaljujući ustrajnosti i zalaganju njegova dosadašnjeg vodstva, prije svega njegova donedavnog dirigenta, a sadašnjeg predsjednika zbora, profesora *Mije Bergovca*, i donedavnog predsjednika profesora *Milana Ferkovića*. No zbor se održao najviše jer su generacije njegovih članova to htjele.

Da bi tako i ostalo, potrebno je i kontinuirano podmlađivanje kako u pogledu novih članova tako i u pogledu organizacije i vodstva.

Gdje smo sve nastupali?

Najveći broj koncerata, održan je u našoj domovini, a što se tiče inozemnih gostovanja, zbor je gostovao u većini europskih zemalja, od čega je ipak najveći broj u nama susjednim zemljama.

Preko 400 nastupa većinom je bilo vezano uz razne obljetnice iz hrvatske

Nastup Liječnika pjevača u crkvi Sv. Antuna Padovanskog u Zagrebu

Božićni koncert u crkvi Svete Katarine u Zagrebu

i svjetske kulturne baštine, uz humanitarne akcije ili uz razne stručne ili znanstvene skupove iz područja medicine i stomatologije. Dan Medicinskog fakulteta u Zagrebu uobičajeni je datum kada Zbor nastupa na Medicinskom fakultetu.

Što pjevamo?

Repertoar zbora je vrlo širok. Od djela klasične polifonije i sakralne tematike, do pjesama zabavnog karaktera, u kojima se često izvode obrade starih šlagera. U tom pogledu bitno je spomenuti da su brojni poznati hrvatski skladatelji i tekstopisci obogatili repertoar zbora. Među njima posebno mjesto zauzimaju liječnici skladatelji i tekstopisci, kao što su primjerice bili pokojni *prof. Nenad Grčević* i *dr. Nikica Kalogjera*.

Zašto smo posebni?

Posebnost zbora su njegovi članovi, doktori medicine i stomatologije, sveučilišni nastavnici i eminentni stručnjaci u disciplinama kojima se bave, kao i studenti nevedenih dviju struka.

Posebnost su i njegovi solisti, koji svakom pojedinačnom djelu daju jednu višu umjetničku dimenziju.

Danas su u zboru aktivna tri stalna solista: *dr. Željko Jurašinić*, *dr. Frane Grubišić* i *dr. Marijo Vodanović*, no bilo je tu još puno vrsnih imena, čija se karijera čak u potpunosti nastavila u pjevačkom smjeru. Uvijek je pritom bila riječ je o glazbeno školovanim solistima, koji su svoju solističku afirmaciju postigli na nastupima i u drugim glazbenim ansamblima.

Često su s nama nastupali i poznati hrvatski i inozemni solisti i instrumentalisti. Često je zbor nastupao i s cijelim

orkestrima (Simfonijski orkestar HRT-a i Tamburaški orkestar HRT-a).

No, posebnost zbora su i njegovi instrumentalisti, također liječnici. Većinu dosadašnjih koncerata, svojom su instrumentalnom pratnjom uveličavali pijanist *dr. Leonard Bergovec* i orguljaš *dr. Darko Kristović*.

Kao „posebna“ POSEBNOST ovoga zbora izdvajaju se njegovi dirigenti, koji su u umjetničkom pogledu najodgovorniji za sklad i prepoznatljivost naših izvedbi. Prvi umjetnički voditelj i dirigent zbora bio je naš poznati skladatelj i pedagog maestro *Rudolf Matz*. Nakon njege, punih 35 godina zbor je držao na okupu i prepoznatljivo ga vodio profesor *Mijo Bergovec*, kardiolog, dirigent, a danas i predsjednik zbora.

Odnedavno, u sklopu sveopćeg pomlađivanja zbora, zborom ravna novi dirigent, istoga prezimena, ali jednako

dobre glazbene naobrazbe, *dr. Marko Bergovec*, specijalizant ortopedije.

Kao jedno od najaktivnijih društava unutar Hrvatskog liječničkog zbora, zbor ZLP (u okrilju Hrvatskog liječničkog glazbenog društva), uz redovite tjedne probe i redovite nastupe, nastojao je i ostaviti pisani i tonski trag za sobom. Uz dvije monografije zbora izdano je nekoliko nosača zvuka, a nedavno je i dovršena i zbarska pjesmarica koja je izdana pod nazivom „*Glazba na recept*“.

Druženje, putovanja, nastupi i radost koja se osjeti nakon uspješnog koncerta magnet je koji će uvijek privlačiti nove skrivene talente u okrilje zbora, jer kao što u uvodu spomenuh, medicina i umjetnost su u trajnoj vezi.

Goran Ivkić,
tajnik ZLP

Nastup u matičnoj ustanovi – Hrvatskome liječničkom zboru u Šubićevoj ulici

Jadranka Sertić i suradnici

Klinička kemija i molekularna dijagnostika

Nakladnik: Medicinska naklada, ISBN: 978-953-176-382-0
Opseg: 327 str., format: 21,5 x 27,5 cm, uvez: tvrdi, god. izdanja: 2008.

Knjiga Klinička kemija i molekularna dijagnostika namijenjena je studentima medicine i biomedicinskih znanosti. Istovremeno je koncipirana i kao priručnik koji omogućava liječnicima različitih specijalnosti uspješno kombiniranje rezultata laboratorijskih pretraga s kliničkom slikom bolesnika.

Nedostatak sličnih knjiga na hrvatskom jeziku čini je vrijednim doprinosom literaturi kojom se služe studenti različitih medicinskih struka. Udžbenikom se ističe uloga medicinsko-biokemijskih pretraga

u kliničkoj praksi i razumijevanje pato-biokemijskih procesa bolesti. Udžbenik je novost na području medicine i biomedicinskih znanosti. Za razliku od ostalih, ovo djelo predstavlja nadopunu budući da je kao zasebna cjelina uključena i molekularna dijagnostika kao područje koje se u svijetu intenzivno razvija s velikim brojem dijagnostičkih testova zasnovanim na naprednoj tehnologiji analize DNA.

Knjiga je rezultat zajedničkog doprinosa velikog broja stručnjaka specijali-

ziranih u različitim područjima kliničke kemije i molekularne dijagnostike, što uvelike pridonosi točnosti i suvremenosti materije.

Matko Marušić

Principles of research in medicine

Nakladnik: Medicinska naklada, ISBN: 978-953-176-358-5
Opseg: 295 str., format: 17 x 24 cm, uvez: meki, god. izdanja: 2008.

U udžbeniku se opisuju znanstvene osnove i praksa medicine zasnovana na dokazima. Svrha tog gradiva jest da se studenti osposobe za postavljanje specifičnih istraživačkih i kliničkih pitanja, pronalaženje potrebnih informacija i kritičku procjenu dokaza, te steknu vještinu da sve to združeno prenesu kolegama i javnosti. Udžbenik sadrži i osno-

vne informacije za planiranje istraživanja i pisanje znanstvenih projekata ili članaka u biomedicinskim istraživanjima. Jedno poglavlje posvećeno je pitanjima odgovorne provedbe istraživanja i znanstvenoistraživačke čestitosti, koji su također važna sastavnica biomedicinskih istraživanja.

Hrvatsko društvo za reanimatologiju Hrvatskoga liječničkog zbora
(Urednici prijevoda: Boris Filipović-Grčić i Silvija Hunjadi-Antičević)

Napredno održavanje života djece i novorođenčadi

Nakladnik: Medicinska naklada, ISBN: 978-953-6451-37-9
Opseg: 122 str., format: 21 x 29,5 cm, uvez: meki, god. izdanja: 2007.

Iznimno zanimljiv, pregledan i stručno napisan priručnik, koji je usuglašen s najnovijim stavovima i preporukama o održavanju života u djece, ovisno o njihovoj dobi. Sadržajno vrlo bogat, pristupačno pisan, popraćen mnogobroj-

nim i vrlo jasnim slikovnim prikazima, što mu daje posebnu uporabnu vrijednost u području svoje namjene. Obuhvaćeni su svi važni segmenti održavanja života, slijedom i na način kojim se valja rukovoditi u praksi.

Potpisan sporazum Medicinskog fakulteta u Zagrebu s Hrvatskom udrugom medicinskih sestara

Želeći promicati suradnju u obrazovanju medicinskih sestara i razvoju struke, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatska udruga medicinskih sestara sklopili su 20. svibnja 2008. Sporazum o suradnji s ciljem uključivanja medicinskih sestara pri izradi planova i

programa Sveučilišnih studija iz područja obrazovanja medicinskih sestara.

Sporazumom se Udruga obvezala da će, cijeneći dosadašnje spoznaje o radu medicinskih sestara i kvalitetu pružanja zdravstvenih usluga, savjetima pomoći da se sačini nastavni plan i program za

edukaciju medicinskih sestara, koji će biti usporediv s planovima i programima država Europske unije.

Fakultet i Udruga navedenim su se Sporazumom obvezali surađivati i u razvijanju sustava cjeloživotnog obrazovanja.

Sporazum je prezentiran i potpisan u Vijećnici Medicinskog fakulteta

Uz dekanicu prof. dr. Nadu Čikeš sporazum je potpisala gđa Branka Rimac, predsjednica HUMS-a (na slici desno)

Akademik Marko Pećina – novi urednik International Orthopaedics

Akademik Marko Pećina novi je urednik uglednog ortopedskog časopisa International Orthopaedics. Zamijenit će dosadašnjeg, uspješnog urednika Jean-Pierre Courpieda.

U časopisu je akademik Pećina predstavljen kao dugogodišnji istaknuti član ne samo Uredništva International Orthopaedics nego i Međunarodnog savjeta Svjetskog udruženja ortopeda i traumatologa, i to čak od 1984. godine. Nakon iznošenja osnovnih činjenica iz bogatog profesionalnog puta akademika Pećine, zaključak je uredništva da časopis ostaje u dobrim rukama.

International Orthopaedics
Editorial change

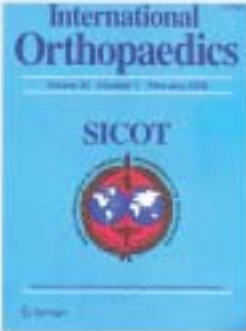

Prof. Marko Pecina

breeds success – the better we become known the more articles are submitted. His Editorship has been marked by expansion and innovation. We thank him for his hard work.

In 2008 Jean-Pierre intends to step down and will be replaced by Marko Pecina. Marko is a familiar figure not only on the Board of International Orthopaedics but also on the International Council where he represented Yugoslavia from 1984 until 1991 when he became the National Delegate of Croatia! Is he unique in the history of SICOT representing two countries in succession!

Marko became an Associate Professor in the Zagreb University Orthopaedic Department in 1980, Professor in 1984 and Professor Emeritus in 2006. He is totally familiar with the world of publishing having written over 500 scientific papers and over 20 books, 5 of which were published in the USA. He is on the editorial boards of several orthopaedic journals. Currently he supervises postgraduate studies for Master, Doctoral and Graduate theses for the University and is engaged in research in gene therapy in Orthopaedics. International Orthopaedics remains in good hands!

NAGRADE I PRIZNANJA

Paško Rakić – dobitnik prestižne Kavlijeve nagrade za neuroznanost

Profesor Paško Rakić

Paško Rakić je rođen 1933. godine u Srijemu. Majka mu je bila Dubrovčanka, a otac Istranin. Medicinski fakultet završio je u Beogradu, gdje je i doktorirao, te specijalizirao neurokirurgiju. Od 1969. do 1978. g. je radio na Harvard Medical School u Bostonu, da bi nakon toga prešao na Yale, gdje je danas profesor neurobiologije i neurologije, pročelnik odjela neurobiologije, te direktor Instituta za neuroznanost Kavli. Uza sve to, on je i član Nacionalne akademije znanosti, Medicinskog instituta, Američke akademije znanosti, te član Američkog udruženja za napredak u znanosti. Također djeluje i u Hrvatskoj kao član Međunarodnog znanstvenog odbora Hrvatskog instituta za istraživanje mozga, a od 1997. godine je i počasní doktor znanosti Sveučilišta u Zagrebu.

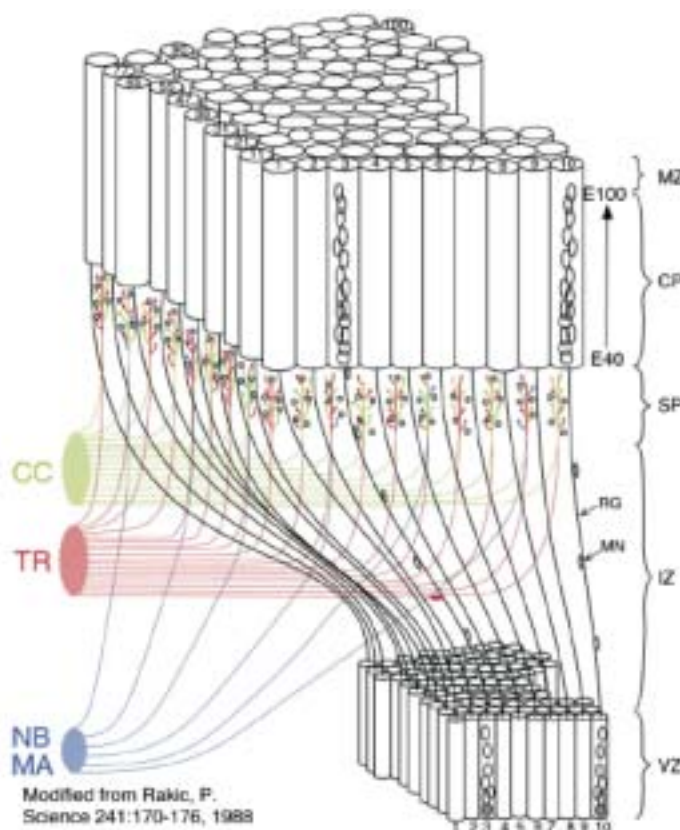
Usprkos udaljenosti, profesor Rakić njeguje znanost i u Hrvatskoj, osobito suradnjom s akademikom Ivicom Kostovićem, s kojim je i objavio nekoliko značajnih radova, a i danas surađuje putem zajedničkog projekta u sklopu fonda United through Knowledge Fund (UKF), koji također ima predviđena sredstva za usavršavanje mladih hrvatskih znanstvenika u laboratorijima na Yaleu. Oduvijek je svesrdno pomagao znanost u Hrvatskoj i omogućavao našim znanstvenicima boravak u svojem laboratoriju, od kojih su neki i ostali, kao na primjer prof. Šestan i dr. Rašin, koji su svoju karijeru

započeli upravo na Hrvatskom institutu za istraživanje mozga. Prof. Rakić uvijek rado dolazi u Hrvatsku, te će tako ove godine, kao pozvani predavač, sudjelovati na simpoziju Neuroimaging of Developmental Disorders koji će se održati u Dubrovniku od 12. do 14. rujna 2008.

HIPOTEZA RADIJALNE GLIJE I PROTOMAPE (KORTIKALNE MAPE)

Rakić je još za vrijeme studija pomislio na mogućnost usmjerene migracije neurona, a radom na doktorskoj disertaciji postao je uvjeren da je njegova ideja istinita. Ovaj apsolutno nevjerovatni fenomen ga je toliko inspirirao da je odustao od karijere neurokirurga i posvetio se istraživanju organa koji nas u konačnici i čini ljudima – mozga.

Rakićeva prva istraživanja bila su na fetalnim mozgovima, čije je stanice u kulturi obilježavao radioaktivnim timidinom, koji prikazuje replikaciju DNA za vrijeme diobe stanice. Uočio je da stanice u diobi nastavljaju sintetizirati DNA (odnosno nakupljaju radioaktivni timidin) prvenstveno u blizini ventrikularne površine čak i u radoblju kada je kortikalna neurogeneza pri kraju, dok kortikalna ploča nije bila obilježena radioaktivnim timidinom (tj. nije sadržavala stanice u diobi)! To je značilo da se te stanice ne rađaju u kortikalnoj ploči nego u okolici ventrikula, tj. u prijelaznim zonama – ventrikularnoj (VZ) zoni na površini, te u široj zoni iznad nje koju je Rakić nazvao subventrikularnom zonom (SVZ).

Slika 1.

MZ = marginalna zona, CP= kortikalna ploča, SP=subplate, IZ=intermedijarna zona, VZ= ventrikularna zona, RG= radijalna glija, MN= migrirajući neuron

U Americi je nastavio istraživanje na mozgovina preko 120 majmuna, koje je također obilježavao radioaktivnim timidinom, te žrtvovao u različitim vremenima i na sličan način promatrao njegovu raspodjelu u stanicama. Tada je razvio svoju poznatu teoriju radijalne glije, koju prikazuje slika 1. Na slici je vidljiv početak neurogeneze u mozgu majmuna s oko 40 embrionalnih dana (E40), te njezin završetak s oko 100 embrionalnih dana (E100). Slika zorno prikazuje rađanje stanica u ventrikularnoj zoni (VZ), te njihovu radijalnu migraciju prema površini, kada se smještaju između marginalne zone (MZ) i kortikalne ploče (CP), te redaju u kolumne. Također je vidljivo da radijalna glija služi kao stup po kojem migrirajući neuron „puže“ prema površini (slika 2.). Bitno je naglasiti da migrirajući neuron prolazi stanice koje mu se nađu na putu, što će značiti da

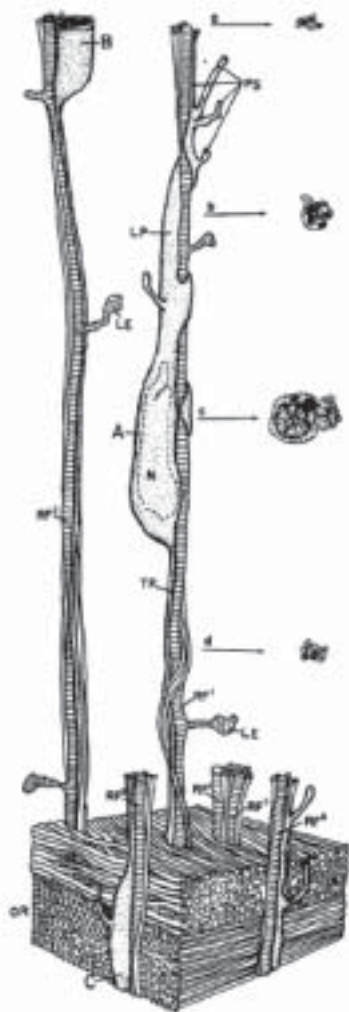
da se prvo stvaraju dublji slojevi kore (tj. sloj VI kore se stvara prije sloja V, sloj V se stvara prije sloja IV), osim sloja I koji ne slijedi taj raspored. Slika 3 još bolje prikazuje kako migrirajući neuron dolazi na svoje mjesto u kori mozga. Osim ove hipoteze radijalne glije, Rakić je postavio i hipotezu protomape (kortikalne mape), koja govori da se citoarhitektonska obilježja pojedinog područja u kori mozga mogu pojaviti prije i neovisno od urastanja aferentnih vlakana (uočava se ekspresija određenih porodica gena i morforegulatornih molekula u diskretnim gradijentima i kortikalnim regijama).

DOBITNIK KAVLIJEVE NAGRADE ZA NEUROZNAKOST – EKVALENT NOBELOVE NAGRADE

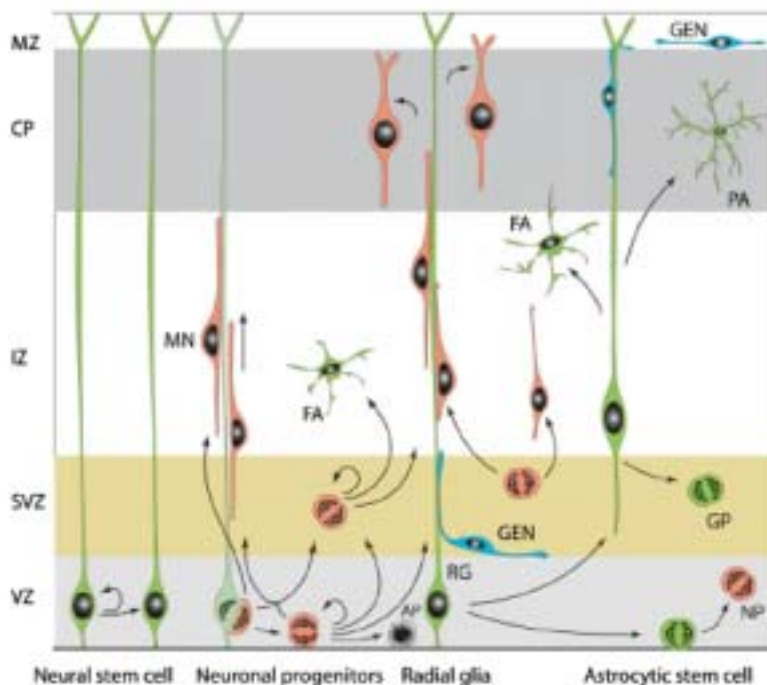
Kad je Alfred Nobel 1904. godine uspostavio Nobelovu nagradu za me-

dicinu i fiziologiju, neuroznanosti nije niti bilo. Međutim, razvojem novih metoda, razvile su se nove discipline, koje će obilježiti 21. stoljeće, te je postojala potreba da se utemeli nagrada ekvivalent Nobelovoj nagradi za područje neuroznanosti, astrofizike i nanoznanosti – Kavlijeva nagrada. Tu vrijednu nagradu (milijun dolara svaka) su zajednički omogućili Norveška akademija znanosti i književnosti, Kavlijeva fondacija, te Norveško ministarstvo edukacije i istraživanja. Kavlijeva nagrada će se prvi puta uručiti ove godine 9. rujna 2008. u Oslu, a pod nazivom za neuroznanost – „za otkrića razvojne i funkcionalne logike neuronalnih mreža“ – zaslužio ju je dobio Paško Rakić za otkrivanje razvojnih mehanizama moždane kore (uz Thomasa Jessella i Sten Grillnera).

Ivana Pogledić

Slika 2.
A,B,C = migrirajući neuroni, RG = radijarna glija

Slika 3.
MZ = marginalna zona, CP = kortikalna ploča, IZ = intermedijarna zona, SVZ = subventrikularna zona (koju je otkrio prof. Rakić), VZ = ventrikularna zona, RG = radijarna glija, MN = migrirajući neuron, FA = fibrilarni astrocit, PA = protoplazmatski astrocit, GP = gljalni progenitori, AP = radijarna glija koja prolazi apoptozu

Dan druženja i sporta

20. lipnja 2008.

Sedmi po redu, i ove je godine održan Dan druženja i sporta (DDS). Smisao manifestacije je promocija neformalnog druženja članova našeg fakulteta, od znanstvenih novaka, nastavnika i studenata do osoblja administracije te na taj način poticanje duha zajedništva svih članova Fakulteta.

Prošlogodišnji uspjesi i veliki odaziv studenata i nastavnika bazičnih predmeta, te administrativnog osoblja pokazuju da postoji potreba i želja za ovakvim oblicima suradnje i komunikacije unutar našeg fakulteta. Za razliku od nastavnika bazičnih predmeta, i ove je godine odaziv naših kolega, nastavnika kliničkih predmeta bio skroman, što pokazuje da duh DDSa treba i dalje širiti jer je riječ o zaista vrijednoj priredbi i rijetkoj prilici da se u izvannastavnom vremenu međusobno druže i studenti svih godina studija i studenti s nastavnicima i osobljem administracije. Da smo zaista na pravome putu, pokazuje činjenica da našu ideju oko DDSa preuzimaju i drugih fakulteti unutar našeg Sveučilišta, ali i drugi medicinski fakulteti u bližoj okolini.

I ove smo godine, kako bismo postigli neformalno druženje, organizirali cijelodnevna događanja na livadi i športskim terenima Šalate – različita športska natjecanja: tradicionalni, 10. susret studenata i momčadi fakulteta u nogometu, nogomet ženskih ekipa, natjecanje u ergometri, povlačenje konopa i Medicinijadu (u okviru koje se odvijaju igre pod nazivom "razbijanje bubrežnih kamenaca", "sijamski blizanci", "prijenos unesrećenog", "transfer oplođenog jajašca" i "transfuzija"). Kao i prijašnjih godina, u želji da svi nađu ponešto za sebe, organizirali smo i više manjih turnira poput: pikada, kartanje bele, kartanje briškule, stolni tenis badminton i viseća kuglana. Posebnu smo pažnju ove godine posvetili i zabavnom dijelu proslave, u sklopu kojega su nastupile muzičke studentske skupine koje su svojim izvedbama oduševili sve prisutne. I ove je godine je za sve prisutne organiziran ručak u prirodi uz osvježavajuće napitke.

Ukupno uzevši, tradicija DDSa nastavljena je i ove godine na zadovoljstvo svih prisutnih. Ostaje samo da se DDS konačno uvrsti u redovni godišnji kalendar našega fakulteta te tako konačno i zauzme ono mjesto koje mu pripada.

Mirza Žižak

Dekanica ni ovaj put nije izbjegla protokolarnu dužnost

I dok su profesori Zdenko Kovač i Juraj Geber u miru popričali...

...profesor Vinter se prisjetio nekih športskih vještina

U dubokome hladu smjestili su se ljubitelji misaonih igara belota i šaha...

... a po najvećoj žegi iskazali su se najjači

Sve je ujedinio svima omiljeni grah

Voditelj restorana Studentskog centra Srećko Stričević (lijevo) i dekanatski logističar Miljenko Domjanić ponijeli su veliki organizacijski teret

Pobjednici športskih disciplina na tradicionalnom raftingu na Kupi

Ne, to nije „Spašavanje vojnika Ryana“

Uz osvježnje na čvrstome tlu

NAGRADE I PRIZNANJA

Drago Horvat dobitnik godišnje nagrade za promicanje međunarodne suradnje na Sveučilištu u Zagrebu

Na sastanku Odbora za međunarodnu suradnju Sveučilišta u Zagrebu održanog 17. prosinca 2007., koji je po prvi puta uz prorektora za međunarodnu suradnju, prof. dr. sc. Ivana Šimonovića, okupio i sve resorne prodekane te sveučilišne ECTS koordinate sa svih sastavnica, dodijeljena su godišnja priznanja za poticanje međunarodne suradnje na Sveučilištu u Zagrebu. Nas iz Uredništva MEF-a posebno veseli da je naš vrijedni suradnik Drago Horvat dobio to značajno priznanje za svoj višegodišnji rad na Medicinskom fakultetu. Prenosimo iz obrazloženja nagrade:

Od dolaska na Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu u ožujku 1985. godine Drago Horvat kontinuirano afirmira rad na području međunarodne suradnje. U početku svoga djelovanja radi kao voditelj Ureda za međunarodnu suradnju, a istovremeno postaje i voditelj Referade za strane studente koji u to vrijeme predstavljaju jednu od najvećih populacijskih skupina stranih studenata na Sveučilištu u Zagrebu. U vrijeme agresije na Hrvatsku, kao tajnik Ureda dekana Medicinskog fakulteta i bliski suradnik tadašnjeg predsjednika fakultetskog Odbora za međunarodnu suradnju, prof. dr. Zdenka Škrabala, zajedno s oslatim agilnim članovima odbora intenzivno radi na promicanju slike Hrvatske u svijetu i organizaciji humanitarnih akcija i donacija.

Zarana uvidjevši međuovisnost podizanja razine medicinske edukacije i međunarodne afirmacije Fakulteta, Drago Horvat počinje snažnije djelovati na području promišljanja reorganizacije nastave i inoviranja medicinskog kurikula. U posljednjih pet godina ključna je osoba za organizaciju izvođenja edukacijskih projekata na lokalnoj i regionalnoj razini (više od dvije stotine nastavnika MF-a osposobljeno je za implementaciju inovativnih nastavnih metoda kao što su problem-based learning i case-based teaching), a tijekom 2003. godine voditelj je regionalnog ureda za

reformu programa studija medicine u jugoistočnoj Europi koji objedinjuje dvadesetak medicinskih fakulteta u regiji uz financijsku potporu Njemačke rektorske konferencije.

Tijekom akademske godine 2002./03. Drago Horvat daje znatan doprinos organizaciji i osnivanju studija medicine na engleskom jeziku koji je utemeljen na međunarodno priznatim standardima organizacije curricula, i koji kroz stalni suodnos i kompeticiju s nacionalnim programom znatno podiže opću razinu i kulturu cjelokupnog akademskog života i rada na Medicinskom fakultetu.

Uz brojne promidžbene materijale i publikacije o Medicinskom fakultetu, u

kolovozu 2005. objavljuje i pionirski rad o stanju medicinske edukacije u regiji koji izlazi u renomiranom britanskom časopisu Medical Education.

U posljednje vrijeme prof. Horvat je također iznimno aktivan u priprema za ustrojavanje administrativno-organizacijske infrastrukture koja bi Medicinskom fakultetu trebala omogućiti što bolje planiranje i što uspješnije prijavljivanje budućih znanstvenih projekata u okviru 7. okvirnog programa, kao i što veću kompetitivnost unutar područja drugih europskih projekata iz visokoškolskog obrazovanja.

Želimir Bradamante

Profesor Drago Horvat za jednog od međunarodnih predavljanja Medicinskog fakulteta u Zagrebu

Strategija razvoja e-učenja inicijator je promjena u unapređenju obrazovnog procesa na MEFu

E-učenje i općenito uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije (ICT) predstavlja novi pristup učenju od kojeg se očekuje da će unaprijediti obrazovni proces i doprinijeti unapređenju kvalitete i ishoda medicinskog obrazovanja. Primjena ICTa omogućuje uspostavljanje virtualnog okruženja unutar kojeg mogu koristiti sve prednosti multimedijskih interaktivnih sadržaja za učenje poput simulacija, on-line testova, animacija, te video i audio sadržaja. S druge strane, takvo okruženje omogućuje i osigurava pristup najrazličitijim oblicima nastavnih materijala u bilo kojem trenutku, s bilo koje (internet) lokacije, dokidajući na taj način vremensku i prostornu ograničenost same nastave što je primjerenije osobnom načinu učenja. Primjenom ICTa pokazano je da komunikacija studenata i nastavnika postaje dvo-smjerna, intenzivnija i neposrednija od tradicionalne nastave. Istodobno, ona potiče timski rad studenata iniciranjem kolaborativne suradnje u rješavanju zadataka, što pridonosi razvoju vještine rada u timu.

Poseban je izazov, u početnoj fazi implementacije e-učenja na našem fakultetu, pronaći načine i oblike primjene

ICTa, primjerene stvarnim uvjetima, mogućnostima i potrebama fakulteta. Stoga je važno da se razvoj e-učenja na fakultetu strateški pozicionira kao dio sveukupnih promjena započetih Bolonjskim procesom, da se na pravi način poveže s obrazovnim, znanstvenim i drugim ciljevima našeg fakulteta te da otvori prostor za programe cjeloživotnog učenja i time poveća konkurentnost MEFa u domaćem i međunarodnom okruženju.

U listopadu 2007. predstavili smo i dali na javnu raspravu prijedlog Strategije razvoja e-učenja na našem fakultetu. Strategiju je u razmjerno kratkom razdoblju od ožujka do lipnja 2007. pripremio Povjerenstvo za e-obrazovanje. Izrada Strategije potaknuta je između ostalog i željom da se unaprijedi kvaliteta obrazovanja te posljedično unaprijedi i ishod obrazovnog procesa u smjeru stvaranja kvalitetnih stručnjaka sa sposobnostima cjeloživotnog učenja. Strategijom smo prije svega željeli stvoriti pozitivno i poticajno okruženje za razvoj i sustavnu primjenu e-učenja na MEFu. Pri izradi Strategije koristila su se iskustva europskih sveučilišta koja sudjeluju u projektu EQIBELT te pozitivna rješenja strategije

Sveučilišta u Zagrebu uvažavajući pritom potrebe i specifičnosti našeg fakulteta, stupanj dosadašnjeg razvoja e-učenja na MEFu, ako i mogućnosti njene implementacije u obrazovni proces primjerno našim potrebama. Promjene nužne za kvalitetniji razvoj obrazovnog procesa istaknute su u Strategiji kao strateški ciljevi za koje je jasno i detaljno određen plan djelovanja i aktivnosti koje su nužne da se te promjene i ostvare. Stoga se može očekivati da će Strategija biti inicijator i katalizator promjena u medicinskom obrazovnom procesu s ciljem povećanja konkurentnosti MEFa u regiji. Posebno mi je zadovoljstvo istaknuti da je javna rasprava provedena u konstruktivnoj atmosferi s brojnim prijedlozima od kojih smo u Strategiju uključili sve one prijedloge koji su se mogli uklopiti u glavne smjernice trogodišnjeg plana razvoja e-učenja na našem fakultetu. Strategija je prezentirana, raspravljena i zatim prihvaćena u ožujku 2008. na 2. sjednici Fakultetskog vijeća. Možda je zanimljivo spomenuti da smo kao fakultet, koji je prvi započeo s izradom vlastite Strategije razvoja e-učenja, potaknuli i ostale fakultete unutar Sveučilišta na izradu svojih strategija te time potakli širu raspravu o važnosti brže implementacije e-učenja u nastavni proces unutar Sveučilišta.

U Strategiji polazimo od općeprihvaćene sveučilišne definicije prema kojoj se e-učenje definira kao proces obrazovanja koji se provodi uz uporabu nekog oblika ICT-a, s ciljem unapređenja kvalitete nastavnog procesa i rezultata obrazovanja. Njenim prihvaćanjem Medicinski fakultet je potvrdio svoja stajališta kojim podupire i aktivno potiče e-učenje na svim razinama medicinskog obrazovanja te smatra da je potreba za unapređenjem i ostvarivanjem izvrsnosti u obrazovanju osnova postizanja visokog stupnja uspješnosti, kojim će se osigurati vodeća nacionalna i regionalna uloga našeg fakulteta u privlačenju najboljih studenata. Implementacija postavljenih

Prikaz novog MEF-LMS sustava namijenjenog za „upravljanje“ nastavnim sadržajima

ciljeva u primjeni e-učenja nedvojbeno ukazuje na pozicioniranje e-učenja kao važne komponente u daljnjem unapređenju nastave i nastavnog procesa te istodobno predstavlja osnovu za učinkovitu i dugoročno održivu primjenu e-učenja na našem fakultetu. Strategija podupire ovu ambiciju, a ujedno su ti ciljevi usklađeni sa smjernicama i načelima sveučilišnog razvoja e-učenja.

Najveći će izazov koji nas čeka početkom slijedeće akademske godine svakako biti približiti taj drugačiji oblik nastave studentima i nastavnicima. Za očekivat je da će postojati otpor prema promjenama, najčešće zbog neshvaćanja dugoročnih pozitivnih rezultata koje te

promjene donose i općenito zbog straha od nepoznatog. Stoga je u cilju osiguranja odgovarajuće tehničke, tehnološke i pedagoške potpore već napravljen prvi korak – uspostavljanje Ureda za e-učenje s nastavnikom kao voditeljem Ureda te jednim informatički osposobljenim suradnikom čija je zadaća pružati izravnu potporu nastavnicima i studentima u korištenju sustava za upravljanje nastavnim sadržajima (LMS) čija je izrada završena i koji se počinje primjenjivati na svim katedrama s početkom slijedeće akademske godine, zatim izrađivati, obrađivati i postavljati e-materijale te omogućavati iskorištenje zajedničkih/središnjih resursa za potrebe e-učenja.

Dakle svrha je Strategije razvoja e-učenja stvoriti pozitivnu i poticajnu klimu među sudionicima promjena kroz programe promocije i upoznavanja nastavnika s mogućnostima e-učenja kao i dobro osmišljenu podršku studentima i nastavnicima u uporabi novih tehnologija.

Mirza Žižak,
predsjednik Povjerenstva
za e-obrazovanje i
v.d. voditelj Ureda za e-učenje
u osnivanju

POTPORA MLADIM ZNANSTVENICIMA

Hrvatski institut za tehnologiju financira medicinske projekte

Hrvatski institut za tehnologiju (HIT) i zagrebački Medicinski fakultet potpisali su ugovore o financiranju dvaju naprednih istraživačkih projekata iz područja medicine.

Projekti dviju znanstvenica sa Medicinskog fakulteta, dr. Petre Šimić i dr. Lovorke Grgurević, razvijaju se u sklopu HIT-ovog programa TEST u kojem se projekti hrvatskih fakulteta i instituta financiraju do izrade prototipa. Na taj se način potiče akademsko i inovativno poduzetništvo.

Projekti ispituju nove metode liječenja čestih bolesti kao što su osteoporozu, bubrežno zatajenje te rak dojke i prostate.

Projekt Petre Šimić istražuje oralnu primjenu bjelančevina radi razvoja novih lijekova koji obnavljaju koštanu masu. Pacijenti sada proteinske lijekove primaju injekcijski, što im umnogome otežava život. Cilj je privući partnere u ljekarničkoj industriji za provedbu

kliničkih pokusa, riješiti velik zdravstveni problem i omogućiti Hrvatskoj sudjelovanje na svjetskom tržištu lijekova.

U svijetu od osteoporoze boluje 75 milijuna ljudi, a u Hrvatskoj 240.000. Od zadnje faze bubrežnog zatajenja boluje 1,9 milijuna ljudi, a u Hrvatskoj 2719.

Cilj projekt Lovorke Gregurević je razviti metodu za praćenje uspješnosti cijeljenja kostiju te liječenja tumora dojke i prostate. Od karcinoma dojke u Americi oboli 10 milijuna žena, a u Hrvatskoj 2300. U Hrvatskoj od karcinoma prostate oboli 6000 muškaraca na godinu.

Potpisnici ugovora bili su, uz voditeljice projekata, Pero Munivrana, direktor HIT-a, i Nada Čikeš dekanica Medicinskog fakulteta.

Potpisivanje ugovora o znanstvenoj suradnji.
S desna dr. sc. Lovorka Grgurević, prof. dr.
Nada Čikeš i g. Pero Munivrana

EMSA Zagreb i SSSLZ

Iako su naši ovogodišnji veliki projekti, „ZIMS“ i „Ljetna škola“ tek pred nama u sljedećim retcima pročitajte što smo sve radili u proteklom razdoblju od zadnjeg izdanja Mef.hr-a. Prvo nešto o jednom starom i već dobro uhodanom i naširoko poznatom projektu.

BOLNICA ZA MEDVJEDIĆE

Ove godine smo u svibnju posjetili vrtić Medveščak i izljevili preko 200 medvjedića.

Na Cvjetnom smo trgu 11. 06. 2008. organizirali cjelodnevnu Bolnicu koja je bila jako uspješna i dobro posjećena. U jutarnjim satima posjetili su nas djeca iz vrtića Budućnost, Različak i Sveti Vinko, njih oko 250 djece, a u popodnevnom satima Bolnica je bila prepuna zagrebačkih mališana koji su na TBH dolazili iz svih dijelova Zagreba.

Dijagnoze s kojima su se studenti medicine susretali i koje su trebali riješiti bile su „bolna grla“, „upale pluća“ te „lomo-vi nogu i ruku jer su medvjedići skakali i trčali pa su pali“, ali najveći izazov za naše liječnike bilo je ipak izlječenje medvjedića kojeg „boli duša“.

Ove godine ugostili smo i kolege, studente sa Stomatološkog fakulteta koji su imali i „Zubić vilu“, koja se šetala čekaonicama i bila prava atrakcija među djecom koja su je stalno ispitivala što će im donjeti pod jastuk.

Sudjelovali su studenti našega fakulteta svih godina i bilo nas je 30-ak kao i studenti sa Stomatološkog fakulteta kojih je bilo oko 20-ak. Do godine planiramo još veću i bolju „Bolnicu za medvjediće“ na Cvjetnom trgu.

Ana Jadrijević,
voditeljica projekta

Zatim nešto sasvim novo...

TEČAJ ŠIVANJA BEZ KROJENJA

„Tečaj šivanja bez krojenja“ najnoviji je projekt EMSA-e Zagreb i Studentske sekcije Hrvatskog liječničkog zbora u suradnji sa zagrebačkom podružnicom Cromaica. Zamišljen je kao niz radionica na kojima će studenti imati prilike praktično izvježbati kirurško šivanje i ponoviti metode obrade rane. Prva takva radionica održala se 7. lipnja 2008. godine u prostorima Hrvatskog liječničkog zbora, pod mentorstvom dr Marka Borojevića i dr Tomislava Kopjara, s Klinike za kardiokirurgiju KBC-a Zagreb. Polaznici tečaja bili su studenti svih godina studija. Tečaj se sastojao se od teoretskog i praktičnog dijela, pri čemu su sudionici odslušali predavanja o obradi rane i vrstama kirurških šavova, nakon čega su na modelima, svinjskim nožicama, vježbali samo šivanje. Tečaj je ocijenjen korisnim i uspješnim. Dok je za neke je to bilo ponavljanje već stečenih znanja, drugi su imali priliku usvojiti nova znanja i vještine.

Veseli nas veliki broj zainteresiranih, pogotovo kolega s nižih godina, i najavljujemo nove radionice već početkom sljedeće akademske godine.

Sandra Karanović,
voditeljica projekta

Zatim nešto o projektu koji je pred nama.

EMSA SUMMER SCHOOL 2008

EMSA Summer School (ESS) je projekt koji okuplja studente medicine iz cijelog svijeta zainteresirane za razmjenu teo-

retskog znanja i svakodnevne prakse iz područja medicinskih znanosti.

Od 27. srpnja do 04. kolovoza 2008. u Dubrovniku će se održati peta po redu ESS, s temom „Hitna stanja u medicini“. Ovogodišnji interes studenata je uistinu velik, pa je ESS već odavno popunjena. Organizacija ovog projekta svake je godine iznova veliki izazov, no suradnjom medicinskih fakulteta u Hrvatskoj vjerujemo da ćemo i ove godine osvjetlati obraz svih onih koji su uz nas, te nam pružaju potporu.

Vesna Buntak,
voditeljica projekta

POSEBNA REKTOROVA NAGRADA ZA ZIMS 7

Organizacijski odbor ZIMS-a 7 iznimno je ponosan i sretan što je 20. 06. 2008. na Fakultetu strojarstva i brodogradnje od rektora prof. Alekse Bjeliša primio Posebnu Rektorovu nagradu za svoj rad. Time smo dokazali da se naš rad cijeni i da je priznat ne samo na razini Medicinskog fakulteta već i na razini Sveučilišta u Zagrebu. Ova nagrada poticaj nam je za daljni rad, a pripreme za ZIMS 8 već se u tijeku.

Mislav Planinc,
predsjednik EMSA Zagreb

Velika športska postignuća naših studenata

Pokazalo se po tko zna koji put, da mi medicinari svoj asketski način življenja ne dokazujemo samo i jedino u učenju već i u svim segmentima života, a tome u prilog govore i ostvarenja na športskom planu u akademskoj godini 2007./08.

Krenut ćemo s najvažnijim postignućima, a ona se upravo vežu za uspjehe na Sveučilišnom prvenstvu, na kojemu su nas i ove godine smatrali "outsajderima". Nakon dugo godina posta, prvo mjestu u disciplini „osmerac s kormilom“ osvojili su naši dečki M. Jelaković, I. Boras, J. Juras, M. J. Šarić, R. Kralj, M. Madiraca, I. Šitum, I. Bohaček i djevojka I. Kuhtić (kormilarka), dok je njihov član Ivan Šitum osvojio i prva mjesta na 2000 m i 6000 m u ergometru. Medalje su osvajali džudaši, 2. mjesto momčadski u sastavu M. Urlič, M. Kolač i A. Kapetanović, te plivačice, 3. mjesto ekipno u sastavu M. Jašaragić, J. Bielen, L. Mijačika, A. Perković, A. Čorić, M. Kela-va, D. Čubelić, A. Mihaljević.

Sudionici Humanijade

Uspjesima se diče i rukometašice (P. Grubić, M. Bunić, V. Buntak, L. Solčić, K. Brešan, T. Režić, A. Valetić, K. Kotorac, M. Modrić, E. Krešić, E. Kurtić, T. Zovko i T. Vajzović- Strumberger) sa 4. mjestom, plivači (M. Čukelj, I. Dokoza, M. Gulin, M. Jelavić, D. Matec, E. Matković, M. Nalbani, L. Penezić, I. Rukavina, I. Stanić, I. Sunara i H. Tomašić), s petim, rukometaši (T. Tomičević, A. Klasan, D.

Štivičić, D. Birkić, I. Štironja, M. Bender, I. Vukoja, M. Pitner, T. Ljubičić, T. Stojković, M. Dragić, M. Grbavac, D. Relić, I. Rubil, L. Štruc, Z. Sulje, V. Jakovljević), sa sedmim i nogometaši (K. Crnogaća, B. Vojko Andrijašević, M. Vrančić, I. Tripković, V. Jakovljević, K. Bagatin, L. Matak, N. Fistončić, A. Đeno, K. Đula, L. Mlakar, M. Kamenjašević i J. Štivičić), koji su osvojili Drugu sveučilišnu ligu.

Na Humanijadi Solaris 2008. osvojili smo ukupno 2. mjesto, i to tako da su odbojkašice (I. Vučeva, M. Danilović, S. Čosić, I. Jakopić, V. Buntak, K. Matković, S. Ilijevski), rukometaši i košarkaši (L. Novosel, I. Pezelj, B. Lukić, V. Omerhodžić, A. Prošev) osvojili 1. mjesto, M. Babić u tenisu i nogometašice (P. Grubić, K. Brešan, E. Krešić, M. Modrić, A. Valetić, M. Sremac, J. Levetić, V. Buntak, K. Dumić, M. Danilović, M. Leko, I. Vučevac, V. Mataga) 2. mjesto, a košarkašice i I. Jakopić u tenisu 3. mjesto.

Nakon svega što smo postigli, slobodno možemo ustvrditi – osim što smo štreberi i cvikeraši, odlični smo i športaši.

Ivan Vukoja

Plivačice i plivači

Akademik Radovan Ivančić

1913. – 2007.

Dana 13. veljače 2007. g. preminuo je u Zagrebu akademik Radovan Ivančić, umirovljeni redoviti profesor Medicinskog fakulteta sa Sveučilišta u Zagrebu, redoviti član Razreda za medicinske znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Rođen je u Zagrebu, 13. studenoga 1913. godine. Osnovno i srednje obrazovanje stekao je u Zagrebu, a na Medicinskom fakultetu u Zagrebu diplomirao je 1938. g.

Nakon liječničkog staža i volontiranja u Internoj klinici Medicinskog fakulteta u Zagrebu na Rebru 1941. g. izabran je za asistenta, 1951. g. za docenta, 1959. g. za izvanrednog profesora, a 1964. g. za redovitog profesora Interne medicine.

Razdoblje od 1948. g. do 1949. g. proveo je kao stipendist Svjetske zdravstvene organizacije na kardiološkim odjelima u Parizu i Edinburgu. Godine 1949. izabran je za asistenta Pariškog fakulteta (*assistant étranger*). Od 1959. g. do 1960. g. radio je kao znanstve-

ni suradnik na Cornell University u New Yorku kod profesora Wrighta. Istraživao je probleme koagulacije krvi i aterosklerotskih promjena krvnih žila. Izabran je za počasnog člana Talijanskog kardiološkog društva 1962. g., te za člana Vaskularnog kluba New York. Od 1964. g. član je American College of Physicians (FACP). Bio je član Internacionalnog kardiološkog društva, Europskog kardiološkog društva, Njemačkog kardiološkog društva, te član Collegium Biologicum Europa. Od 1958. g. do 1962. g. bio je predsjednik Udruženja kardiologa Jugoslavije, a do 1966. g. potpredsjednik tog udruženja.

Za izvanrednog člana u Razredu za medicinske znanosti JAZU izabran je 1975. g., a za redovitog 1983. g. Bio je voditelj Odbora za kardiovaskularne bolesti razreda za medicinske znanosti.

Odlikovan je Ordenom rada prvog reda sa zlatnim vijencem, te Ordenom zasluga za narod sa srebrnim zrakama.

Zbog svojih pionirskih znanstvenih, organizacijskih, nastavnih i stručnih aktivnosti, akademika Ivančića smatramo utemeljiteljem kardiologije u Hrvatskoj. Već 1949. g. osniva kardiološki odjel pri Internoj klinici Medicinskog fakulteta u Zagrebu kada su se takvi odjeli tek počeli formirati u vrhunskim centrima u svijetu. Iste godine sa suradnicima organizira prvi laboratorij za kateterizaciju srca. S profesorom Vinkom Vuletićem 1950. g. osniva Kardiološku sekciju Zbora liječnika Hrvatske. 1964. g. izabran je za predstojnika Interne poliklinike koju 1965. g. reorganizira u Internu propedeutičku kliniku s poliklinikom, u kojoj povećava broj postelja od 42 na 80 postelja. Godine 1973. osniva prvi klinički Zavod za bolesti srca i krvnih žila te ga proširuje na 92 postelje i organizira veći poliklinički odjel.

Profesor Ivančić bio je iznimno štovan i voljen od svojih suradnika. Imao je široki intelektualni interes, erudiciju, duhovitost i bio je uzor i inspiracija svojim suradnicima. Uveo je za tadašnje doba vrlo liberalni stil rukovođenja. Znao je prepoznati i poticati individualne sposobnosti svojih suradnika, kojima je omogućio

slobodu djelovanja. To je ubrzo urodilo plodom pa njegov Zavod postaje vodeći kardiološki centar u kojem se educiraju kardiolozi iz Hrvatske i drugih republika bivše države. Bio je čuven po iznimnoj sposobnosti kliničkog prosuđivanja zbog kojega je uživao ugled i poštovanje ne samo među kolegama već i među brojnim pacijentima.

Objavio je 144 znanstvena i stručna rada, tri udžbenika (Elektrokardiografija, Ocjena radne sposobnosti i Klinička elektrokardiografija) te brojne nastavne tekstove.

Osim dodiplomske nastave od niza poslijediplomskih nastavnih aktivnosti izdvaja se postdiplomski studij iz kardiologije koji osniva 1972. g. i koji su završili brojni kardiolozi iz Hrvatske i ostalih republika bivše države.

Znanstveni opus akademika Ivančića obuhvaća osobito područje elektrokardiografije, ocjene radne sposobnosti kardiopata, aterosklerotske promjene perifernih i koronarnih krvnih žila, odnos šećerne i kardiovaskularnih bolesti, a bavio se i epidemiologijom kardiovaskularnih bolesti.

Bio je pozvani predavač na brojnim znanstvenim sastancima i u kardiološkim institucijama diljem Europe i Sjedinjenih Američkih Država.

Svojim znanstvenim, organizacijskim, nastavnim i stručnim prinosima akademik Radovan Ivančić ostavio je trajni trag u hrvatskoj i svjetskoj kardiologiji.

Njegovi suradnici i Razred za medicinske znanosti gube uglednog učitelja i člana kojem ostaju zahvalni i gaje trajne uspomene na njega.

Ivo Čikeš

Akademkinja Jelena Krmpotić-Nemanić

1921. – 2008.

Okupili smo se kako bismo odali počast doajenu hrvatske i svjetske anatomije akademkinji Jeleni Krmpotić-Nemanić.

Ovdje smo i da se prisjetimo njezina života, njezina rada i njezinih dostignuća.

Život je kanonada slika, trenutaka i doživljaja. U nekih su te slike jasnije, trenutci svjetliji i doživljaji veći. Tu sreću je imala Jela, naš mentor, učitelj i korektor ako je to trebalo.

Običaj je na komemoracijama pričati sušte faktografske činjenice iz života umrlog, ali one su manje više poznate svakom od nazočnih. One predstavljaju skup nanizanih uspješnica koje mogu biti poticaj drugima da ih na njihovim komemoracijama bude više. No, život se ne sastoji samo od uspješnica. Život je trnovit. Započinje s boli, a često i završava tako. A između tih krajnjih životnih točaka postoji bol ukrašena i svjetlim trenucima koje spominjemo.

Tko je bila akademkinja Jelena Krmpotić-Nemanić?

Rođena u Srijemskoj Mitrovici. Klasičnu gimnaziju završila je u Zagrebu s

odličnim uspjehom 1939. godine. Medicinski fakultet u Zagrebu završila je također s odličnim uspjehom i promovirala 31. siječnja 1944. godine.

U nastavi iz anatomije sudjelovala je od 1941. godine isprva kao demonstrator, a od 1942. godine vršila je dužnost pomoćnog asistenta, od 1944. godine radila je kao asistent vježbenik, a od 31. 12. 1945. bila je asistent. Završila je propisani liječnički staž. Godine 1948. habilitirala je i stekla naziv privatnog docenta za predmet Anatomija čovjeka. Godine 1949. izabrana je za sveučilišnog docenta, 1953. g. izabrana je za izvanrednog profesora. Godine 1961. postavljena je za predstojnika Zavoda za anatomiju, na kojem je položaju ostala do 1982. Godine 1963., izabrana je za redovnog profesora.

Doktorat znanosti obranila je u Zagrebu 1957. godine (O endoplastici malog mozga).

Od 1948. godine, kada prvi puta, kao stipendistica Svjetske zdravstvene organizacije, boravi tri mjeseca u Velikoj Britaniji na usavršavanju iz struke Anatomija, Jelena Krmpotić-Nemanić je gotovo svake godine i po nekoliko puta sudjelovala na međunarodnim skupovima i kongresima s vrlo zapaženim predavanjima i referatima, tako da je još kao vrlo mlada stekla niz međunarodnih priznanja i međunarodni ugled, u čemu joj je pomoglo i odlično poznavanje više stranih jezika. Ona je govorila, čitala i pisala engleski, francuski, njemački, talijanski španjolski i ivrit (hebrejski).

Godine 1957. za otkriće: „Neuromuskularnog kronometrijskog indeksa“ dodijeljena joj je Jansenova nagrada Nacionalne Medicinske akademije u Parizu i titula „Laureat“.

Da bi uspostavila što bolju povezanost Anatomije s kliničkim strukturama i omogućila dinamičiji razvitak anatomije u pravcu približavanja praktičnoj medicini, obavila je specijalizaciju iz otorinolaringologije i godine 1960. položila specijalistički ispit. Od tada aktivno obogaćuje obje struke i kliničku, funkcionalnu anatomiju i otorinolaringologiju.

Godine 1966. boravila je po pozivu četiri mjeseca na ORL Klinici Univerziteta u Munsteru, u svojstvu gostujućeg profesora. U istome svojstvu boravila je kraće vrijeme na ORL klinici u Berlinu 1968. godine, 1970. godine boravila je pet mjeseci u SAD na ORL klinici u Čikagu i gostovala s predavanjima u Bostonu (Harward), Baltimoru (J. Hopkins), u San Francisku, St. Louisu, New Yorku, Denveru. Godine 1972. boravila je dva mjeseca u Sudanu, u Kartumu, kao savjetnik Svjetske zdravstvene organizacije pridonijevši poboljšanju provedbe nastave iz anatomije u toj zemlji. Posjetila je, ili kraće vrijeme boravila, te održala predavanja u većini europskih univerziteta.

Godine 1961. izabrana je za „Honoraryprofessor“ Sveučilišta u Muenchenu, pa od tada i tamo održava predavanja iz anatomije.

Bila je članicom mnogobrojnih stručnih udruga. Zbora liječnika Hrvatske, Sekcije za ORL, za normalnu morfologiju i sekcije za biomehaniku pri čemu je bila vrlo aktivna u njihovu radu. Od 1983. godine bila je izvanredni član JAZU, a od 1991. redovni član HAZU. Bila je član senata Hrvatske Akademije medicinskih znanosti. Bila je član Udruženja anatoma Hrvatske, Anatomische Gesellschaft, te Europskog i svjetskog udruženja anatoma. Počasni je član Academie du Chant francais od 1958. Bila je član ekskluzivnog međunarodnog društva „Collegium otolaryngologicum amicitiae sacrum“. Također je dopisni član Liječničkog društva u Beču (Korrespondierendes Mitglied der Gesellschaft der Aerzte in Wien) od 1974. Bila je dopisni član Deutsche Gesellschaft fur Hals-Naen-Ohren-Heilkunde, Kopf und Hals Chirurgie, Wiesbaden (1975.), dopisni član društva „Otolaryngologische Gesellschaft in Berlin“ (1976.), počasni je član austrijskog otorinolaringološkog društva, te član njemačkog i francuskog HNO udruženja.

Djelovala je u redakcijskim odborima nekoliko časopisa: Folia anatomica, Zeitschrift f. Laryng., Rhinol., Otologie, Morphologia Clinica (od god. 1969.), European Archives of Oto-Rhino-Laryngologie.

1957. – laureat Nacionalne Medicinske Akademije u Parizu uz Jansenovu nagradu za otkriće Neuromuskularnog kronometrijskog indeksa (inervacija grkljana).

1977. – dobitnik je nagrade „Ruđer Bošković“ za radove iz područja istraživanja staračke naglušnosti i otoskleroze.

1979. nagrada „Ludwiga Haymana“ za radove na području angiologije glave i vrata

1979. – za potpuno novu obradu 26. izdanja Told-Hochstetterovog atlasa dobila je od predsjednika Republike Austrije orden: Oesterreichisches Ehrenkreuz für Wissenschaft und Kunst I Klasse (Spomenuti atlas je prevela i na hrvatski jezik).

Odlikovana je od Predsjednika Republike SFRJ Ordenom zasluga za narod sa srebrnim zrcima.

1980. – Nagrada za životno djelo.

1996. – Orden predsjednika Republike Hrvatske „Orden Danice Hrvatske s likom Ruđera Boškovića“.

Kakva je bila akademkinja Jelena Krmpotić-Nemanić? Pokušat ću vam približiti svoje doživljaje vezane uz Profesoricu.

Došavši na studij, to je bilo prvo ime koje sam čuo. Anatomija i Jela, tako se pričalo u studentskim kuloarima. A onda sam je vidio. Krasnu ženu, srednjih godina, obučenu u crnu kutu, crne kose i posebnih zelenih očiju. Te su oči bile semafor njezina raspoloženja. Mogle su sijevati (nije bilo poželjno biti u blizini), ali su mogle i milovati. Tada je slijedilo „Živjeli dušo!“. Došao sam na kolokvij

osteologije krajem jedanaestog mjeseca kod Jele. Ustrtario sam se toliko da nisam u prvi mah razlikovao bedrenu kost od humerusa, tuberculum od trohantera. Kada sam položio osteologiju, nitko sretniji od mene. Došla je mala sekcija. Zapalo me preparirati zglobove šake. I onda se pojavila ona u donjoj secirsali. Nastao je muk, a profesorica je u par poteza napravila ono za što je nama trebalo par dana. Bilo je dobro ako je došla. Pola preparata je bilo gotovo, ali bilo je zlo ako je došla prekasno i mi nismo omeđili retinaculum flexorum kako treba ili nismo prikazali lig. radiocarpeum dorsale. Nije oprastala pogreške. Gubila se sekcija i moralo se kolokvirati, a tek bi se tada dobio novi preparat. Na tzv. velikoj sekciji dolazila je svakoga dana, obišla bi stolove, na svakom preparatu nešto prikazala. Gledao sam fascinantne ruke, prste okićene prstenjem i pomišljao kako nikada neću postići tu spretnost. I danas nisam siguran da sam je postigao. Kao pomoćni asistent profesorice sam se istodobno bojao i poštovao ju, a izbjegavao je kada su joj oči sijevale. Bila mi je mentor, i to dobar mentor koji me je poticao i pomagao. Nikada nikome nije držala uradak u ladici. Drugi, treći dan svatko bi dobio svoj uradak s primjedbama napisanim na marginama. Bilo je razdoblje kada smo u sustavu vođenja Zavoda bili disonantni, ali sam je i onda cijenio. Vrlo se brzo prilagodila novom načinu komuniciranja i funkcioniranja koji su tražila nova vremena. Prilagodila se uporabi računala i koristila se njime. Ali bila je nestrpljiva. Mnogo je puta to bio razlog što ona i računalo nisu uvijek bili sukladni. Onda sam stupao na scenu ja. Nakon nekog vremena bilo joj je neugodno što moram priskakati u pomoć.

Tada je rekla: „Ivo ja bih to naučila, ali imam vas pa mi je to lakše“. Ja sam je pogledao i rekao: „Gospođo Profesor, ali što će biti kada umrem?“ Odgovorila je „Onda ću naučiti“.

Anatomija je u njezino vrijeme bila rasadnik iz kojeg su odlazili i uvijek se potvrđivali u klinici mladi asistenti. Možda bi bilo lakše skupiti eminentne stručnjake kirurških struka koji nisu bili na anatomiji kao demonstratori, pomoćni asistenti i asistenti nego sve oni koji su ondje ponikli. Profesorica Krmpotić-Nemanić nije imala svoje djece, ali je pod svojim okriljem odgojila mnogo krasnih sinova i kćeri, na čemu joj može svatko zavidjeti.

Nije htjela vjerovati, a kamoli pomišljati o smrti. Odlaskom u mirovinu nije se ništa promijenilo. Dolazila je svaki dan na posao. Radila za računalom, proučavala osteološku zbirku lubanja, dobivala ideje za radove i nadalje ih je objavljivala. Oko deset sati bila je kava u kancelariji, a onda svatko svojim poslom. To je bio ritual i teško ću se naviknuti da osim Matije i mene nema više nikoga i da nema teksta: „Ivo, što sam ono htjela reći“. Naravno da je do svoje smrti uvijek znala što je htjela reći, ali je to uvijek bio uvod. I rekla je svoje. Dovoljno glasno, dovoljno dugo da će se dugo pamtit i težiti dosezanju njezinih standarda.

Jelinim su odlaskom otišli i tragovi naše mladosti i više nikada neće biti isto kao i prije. I neće!!

Ivan Vinter

Prof. dr. sc. Đorđe Montani

1935. – 2007.

*Poštovana obitelj, tužni zборе,
Imam časnu i žalosnu dužnost
oprostiti se od profesora
Montanija u ime Katedre
za kirurgiju Medicinskog
fakulteta, Klinike za kirurgiju,
kolega – kirurga, suradnika
i prijatelja.*

Danas se opraštamo od supruga, oca, djeda, prijatelja i kirurga – specijalista plastične i rekonstruktivne kirurgije, erudita, perfekcionista i legalista, koji je proživio svoj život okružen ljubavlju obitelji i poštovanjem suradnika.

Prof. Montani je svoju stručnu i znanstvenu djelatnost proveo u Klinici za kirurgiju na Rebru počevši od davne 1963. godine. Napredujući na svojem stručnom i znanstvenom putu, 1986. godine izabran je u zvanje redovitog profesora, u kojem je i umirovljen 1999. godine. Područje stručnog i znanstvenog djelovanja prof. Đorđa Montanija je plastična i rekonstruktivna kirurgija te se s pravom smatra jednim od utemeljitelja i pionira plastične i rekonstruktivne kirurgije u Hrvatskoj. Kao suvereni kirurg i znanstvenik bio je cijenjen u nas i u inozemstvu.

Generacije kirurga specijalista plastične i rekonstruktivne kirurgije kao i opće kirurgije njegovi su đaci. U prenošenju znanja bio je nesebičan i pravedan to je

cijenio predanost i disciplinu u radu. Prof. Montani obnašao je visoke i zahtjevne dužnosti u stručnim i znanstvenim asocijacijama – bio je cijenjeni elan HAMZ, aktivni član povjerenstava HLZ i Komore te počasni predsjednik Društva kirurga za plastičnu i rekonstruktivnu kirurgiju.

Predano je radio u nastavi iz kirurgije od početka svoje nastavničke karijere do odgovorne dužnosti šefa Katedre za kirurgiju. Cijenio je važnost i odgovornost nastavnika na Medicinskom fakultetu, te je čitav svoj nastavnički opus posvetio unapređenju nastave iz kirurgije. Smrt je prof. Montanija zatekla u mirovini, koju, nažalost, nije zaslužio uživao. Bolest je pratila njegove posljednje godine života koje je proveo u beskompromisnoj borbi protiv bolesti u čemu je pokazao iznimnu hrabrost i dostojanstvo. U svojem životu problemima je pristupao otvoreno i direktno, te je i u svojoj bolesti rezonirao više kao kirurg nego kao bolesnik.

Nažalost, izgubio je rat protiv bolesti, iako se hrabro borio. Svi oni koji su se s njim zajedno radovali i dijelili tčskoće u životu, nosit će ga u srcu i u mislima. Oprostila bih se od prof. Montanija stihovima pjesme koju smo zajedno često pjevali i slušali:

*Venit mors velociter, rapit nos atrociter
Nemini parctetur.*

Slava prof Montaniju!

Ivana Tonković

Sud časti Sveučilišta u Zagrebu Medicinskog fakulteta (u daljnjem tekstu: Sud), u postupku koji se vodi protiv prof. dr. sc. Ane Marušić, zbog sumnje da je počinila povrede odredaba Kodeksa nastavnicičke etike pobliže opisane u člancima 3., 8. i 12., povodom prijave dekana Sveučilišta u Zagrebu Medicinskog fakulteta (u daljnjem tekstu: Fakultet) od 12. 10. 2007. godine broj 02-3495/2007., nakon glavne rasprave u nazočnosti dekana, prof. dr. sc. Ane Marušić i njezina punomoćnika odvjetnika Dubravka Mara, dana 12. prosinca 2007. godine, donio je sljedeću

ODLUKU

prof. dr. sc. Ana Marušić, koja radi na radnom mjestu redovitog profesora u Zavodu za anatomiju Fakulteta

odgovorna je

što je u udžbeniku „Anatomija čovjeka I. i II“, J. Krmpotić Nemanić i A. Marušić, u izdanju Medicinske naklade (2001./2002.), kao urednica i autorica, bez navođenja izvora i autorstva preuzela i doslovno prevela engleski tekst udžbenika „*Clinically Oriented Anatomy*“, urednika *Keith L. Moore-a, Philadelphia: Lippincot Williams&Wilkins, 1992.*“, i to oko 35-40% teksta udžbenika knjige I. te oko 20-25% teksta udžbenika knjige II.,

čime je počinila povrede odredaba Kodeksa nastavnicičke etike Fakulteta pobliže opisane u člancima 3., 8. i 12. Kodeksa,

te se, na temelju članka 9. Poslovnika Suda časti Fakulteta, prof. dr. sc. Ani Marušić izriče

JAVNA OPOMENA

Obrazloženje:

Dekanica Fakulteta podnijela je prijavu ovom Sudu protiv prof. dr. sc. Ane Marušić „zbog sumnje da je povrijedila odredbe Kodeksa nastavnicičke etike Fakulteta, što je „u udžbeniku „Anatomija čovjeka“ u izdanju Medicinske naklade (2001./2002.), bez navođenja izvora i autorstva, preuzela dio engleskog teksta udžbenika „*Clinically Oriented Anatomy*“, urednika *Keith L. Moore-a, Philadelphia: Lippincot Williams&Wilkins, 1992.*“.

U svom očitovanju od 9. 11. 2007. godine, prof. dr. sc. Ana Marušić je navela: „Izjavljujem da se nisam ogriješila niti na jednu od naznačenih odredaba, te da sam u svom radu postupala stručno, savjesno i etično, kao što dolikuje Kodeksu nastavnicičke etike Medicinskog fakulteta.“ U svom očitovanju citirala je dopis gđe Anđe Raič, koja je u ime izdavača Medicinske naklade d.o.o. uputila Povjerenstvu za znanstvenoistraživački rad, a u kojem se navodi:

– „U udžbeniku nije objavljen popis literature na kojoj se temelji udžbenik jer je slijedeća tradicija da se u temeljnim anatomskim udžbenicima za 1. godinu medicinskog studija ne navode literaturni izvori.“

– „S obzirom na neugodnosti koje su anonimni denuncijanti stvorili u javnosti oko našega udžbenika, u preostale primjerke udžbenika „Anatomija čovjeka“ dodan je popis literaturnih izvora.“

– „optuživanje i istraga protiv urednica posve je promašena i krivo usmjerena, jer je urednica prof. dr. sc. Ana Marušić na vrijeme obavijestila Medicinsku nakladu o upotrijebljenim konceptima i u ime obaju urednica zatražila da kontaktiramo američkog izdavača. Prema tome, u ovome su slučaju urednice postupile etično, a bilo kakva odgovornost prema izdavačkim pravima, koje smo još od 2001. godine svjesni, sasvim je odgovornost Medicinske naklade, odnosno predmet izdavačkih prava“.

U dokaznom postupku na glavnoj raspravi izvršen je uvid u primjerke udžbenika, priložene uz prijavu dekana, „Anatomija čovjeka I. i II.“, u izdanju Medicinske naklade (2001./2002.), u kojima su markirani paragrafi tekstova i tablica, koji odgovaraju markiranim paragrafima tekstova i tablica udžbenika „*Clinically Oriented Anatomy*“, urednika *Keith L. Moore-a, Philadelphia: Lippincot Williams&Wilkins, 1992.*“, izvršen je uvid u spis Povjerenstva za znanstvenoistraživački rad, pročitano je mišljenje stručnog povjerenstva od 24. listopada 2006. godi-

ne, broj 450/2006. u sastavu prof. dr. sc. Ranka Štern Padovan, prof. emeritus Predrag Keros, prof. dr. sc. Ivan Bakran, pročitano je pismo akademkinje Jelene Krmpotić Nemanić, pročitano je mišljenje stalnog sudskog tumača za engleski jezik Linde Natashe Zanella od 12. listopada 2007. godine.

Sud je odbio kao neosnovan prijedlog punomoćnika prof. dr. sc. Ane Marušić da se odgodi glavna rasprava, budući da je na glavnoj raspravi pročitano pismo akademkinje Jelene Krmpotić Nemanić i mišljenje stalnog sudskog tumača za engleski jezik Linde Natashe Zanella od 12. listopada 2007. godine.

Razmotrivši ukupne rezultate provedenog postupka Sud je zaključio da su dokazani navodi prijave. Odlučne činjenice proizlaze iz uvida u primjerke udžbenike „Anatomija čovjeka I. i II.“, u izdanju Medicinske naklade (2001./2002.), u kojim su markirani paragrafi tekstova i tablica, koji odgovaraju markiranim paragrafima tekstova i tablica udžbenika „*Clinically Oriented Anatomy*“, urednika *Keith L. Moore-a, Philadelphia: Lippincot Williams&Wilkins, 1992.*“, mišljenja stručnog povjerenstva za procjenu autorstva udžbenika od 24. listopada 2006., mišljenja Povjerenstva za znanstvenoistraživački rad, pisma akademkinje Jelene Krmpotić Nemanić, te mišljenja stalnog sudskog tumača za engleski jezik Linde Natashe Zanella od 12. listopada 2007. godine.

Stručno povjerenstvo za procjenu autorstva udžbenika od 24. listopada 2006. utvrdilo je sljedeće: „Postupkom slučajnog odabira (randomski) iz opsežnog smo popisa koji ste nam dostavili izdvojili po deset kratkih odjeljaka i pet tablica. Pomnijom smo usporedbom ustvrdili istovjetnosti teksta u knjizi K. L. Moore: *Clinically Oriented Anatomy* na engleskom jeziku i hrvatskom u knjizi J. Krmpotić Nemanić i A. Marušić: *Anatomija čovjeka*, ali bez citiranosti autora“.

Povjerenstvo za znanstvenoistraživački rad je većinom glava članova utvrdilo „Da je prof. dr. sc. Ana Marušić u svom pisanom očitovanju ovom Povjerenstvu od 05. prosinca 2006. također *explicite* priznala sljedeće (citiraj str. 8): „Ukupan opseg sličnosti teksta u hrvatskom udžbeniku s udžbenikom Moore iznosi, po najstrožoj procjeni, oko 10%“

Nadalje, Povjerenstvo je utvrdilo „da je ukupno prepisano 5182 reda teksta, što (ovisno o načinu izračuna) predstavlja ili 26,66% ili 21,33% teksta, te da su ukupno prepisane 22 tablice, što znači da je od ukupno 26 tablica prepisano 84,62%. Povjerenstvo konstatira da u udžbeniku „Jelena Krmpotić i Ana Marušić: *Anatomija čovjeka*, Zagreb, Medicinska naklada 2001./2002.“ nije naveden niti jedan izvor tekstova ili tablica preuzetih iz stranog udžbenika.“

Iz mišljenja stalnog sudskog tumača za engleski jezik, Linde Natashe Zanella, od 12. listopada 2007. godine, proizlazi da je „Veliki dio teksta hrvatskog udžbenika (35-40% iz knjige I. dio i 20-25% iz II. dio) vrlo je sličan ili identičan tekstu iz američkog udžbenika, tj. njegov je doslovni prijevod. Prevedeni tekst ne navodi izvor teksta ni na jednom mjestu iako je neposredno korišten i doslovno preveden. Najčešće su uzete tablice i tekst u okvirima (76% i 52% za I. dio, odnosno II. dio). Zbog velike količine sličnog ili identičnog teksta, nije moguće da se radi o slučajnosti, jer raspored riječi i rečenica a, u nekim slučajevima, cijeli odlomci ili potpoglavlje uglavnom doslovno prati iste iz američkog udžbenika.“

Akademkinja Jelena Krmpotić Nemanić je u pisanoj izjavi iskazala da je: „opsežnu zadaću, koja je napose vremenski

zahtjevna, u tehničkim pripremama rukopisa, nisam mogla sama prihvatiti. No, gospođa prof. dr. sc. Ana Marušić uvjerala me da mi svojim znanjem i iskustvom u uređivačkom radu može pomoći i prihvatila sam njezinu suradnju. Iz postojećeg udžbenika preuzela sam svoje objavljene tekstove uz potrebne nadopune pa i skraćivanja, a također su preuzeti i crteži koje su u Zavodu za anatomiju izradile akademske slikarice Štefanija Canki – Pažić i Edita Schubert. Istodobno sam za suradnju zamolila prof. dr. sc. Ivana Vintera koji je napisao poglavlje o moždanim živcima i prof. dr. sc. Zlatka Kelovića koji je napisao pregledno poglavlje o središnjemu živčanom sustavu. Potanji udžbenik o živčanome sustavu, sukladno koncepciji studija medicine, napisali su prof. dr. sc. Miloš Judaš i akademik Ivica Kostović iz Hrvatskog instituta za istraživanje mozga.

U tijeku izrade udžbenika gospođa prof. dr. sc. Ana Marušić mi je donosila ispisane i kadšto skraćene dijelove mog teksta, te nove dijelove rukopisa koje je napisala. Anatomske sam dijelove tih rukopisa pomnijivo pročitala s obzirom na točnost podataka i usklađenost s koncepcijom koja je dogovorena temeljem propisanog nastavnog programa. Pri tome sam nastojala otkloniti i sve tekstualne grješke koje su se potkrale, ali vjerojatno ih je nekoliko i ostalo, što je neizbježno u pisanju bilo koje knjige, a napose zbog nastojanja da studenti što prije dobiju primjereno nastavno štivo. Gospođa prof. dr. sc. Ana Marušić je, štoviše, predložila da se uz pojedine anatomske opise uklopi i kratak prikaz kliničkih značajki (u knjizi su istaknute modrom podlogom), a taj sam dio potpuno prepustila profesoricu Marušić. Naposljetku je rad završen i udžbenik je objelodanjen 2001. godine, te su studenti dobili potreban udžbenik. Nakon što je prvo izdanje bilo iscrpljeno načinili smo i drugo izdanje u kojemu nažalost nisu grješke ispravljene jer je bilo kratko vrijeme, a udžbenik je trebao izaći za početak školske godine. Drugo izdanje objavljeno je 2004. godine.

Ističem da je u cijelom udžbeniku, i u oba izdanja, štivo koje sam osobno napisala izvorno. Nadopune i dijelove teksta koje je napisala gospođa prof. dr. sc. Ana Marušić pažljivo sam pročitala obzirom na eventualne anatomske manjkavosti pa je cijeli anatomski dio rukopisa stručno korektan. Moja je suradnica redoviti sveučilišni profesor i pače je urednica fakultetskoga časopisa, te predsjednica povjerenstava za izdavaštvo Fakulteta i u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske, a u sklopu kolegija Uvod u medicinu predaje i etiku, i u nju sam imala puno povjerenje. Pripominjem da se u svijetu svake godine objavljuju desetine anatomskih udžbenika, te, dakako, niti meni niti recenzentima nije moguće sve te knjige potanko proučiti kako bi prepoznali prepisivanje štiva. Prepisano pojedinih odjeljaka u knjizi, ako ih ima, uočili su vjerojatno marljivi studenti ili mlađi suradnici koji su učeći anatomiju željeli svoja znanja proširiti i inozemnom literaturom. Pri tome su očito proučavali i djelo K. L. Moore: *Clinically Oriented Anatomy*, kojega je brojne primjerke prije nekoliko godina u Fakultetu darivala zaklada SABRE, pa je bila svima dostupna. Nije stoga uopće valjano mene kao suradnicu ili recenzente teretiti, jer naša je zadaća bila samo prepoznati i otkloniti stručne anatomske nedostatke rukopisa.“

Ukupno činjenično stanje nedvojbeno ukazuje, kao što je naveo ovlašteni sudski tumač, da zbog velike količine sličnog ili identičnog teksta i tablica, nije moguće da se radi o slučajnosti, jer raspored riječi i rečenica, a u nekim slučajevima cijelih odlomaka ili potpoglavlja, uglavnom doslovno prati

iste iz američkog udžbenika K.L.Moore: Clinically Oriented Anatomy.

Budući da prof. dr. sc. Ana Marušić uz svoje očitovanje nije priložila suglasnost američkog vlasnika izdavačkih prava, niti ugovor o reguliranju prava i obveza između izdavača Medicinske naklade d.o.o. s autoricama udžbenika, očito je da se protivno načelima savjesnosti i poštenja i bez znanja autora, odnosno vlasnika izdavačkih prava, koristilo tuđe autorsko djelo, kao i da se povrijedilo pravo autora da bude priznat i označen kao autor djela.

Iz izjave akademkinje Jelene Krmpotić Nemanić proizlazi da je „prof. dr. sc. Ana Marušić uz pojedine anatomske opise uklopila i kratke prikaze kliničkih značajki (u knjizi su istaknute modrom podlogom)“, što je gospođa akademik „taj dio potpuno prepustila profesorici Marušić“.

Neosnovana je obrana prof. dr. sc. Ane Marušić da je obavijestila gđa Anđu Raič, predstavnicu izdavača, Medicinska naklada d.o.o., o upotrijebljenim konceptima te da je u ime obju urednica zatražila da kontaktira američkog izdavača. Iz priložene kopije stranice knjige K.L.Moore: Clinically Oriented Anatomy na engleskom jeziku, (kopija označena kao 2,m str. 14) jasno proizlazi da se niti jedan dio knjige ne smije reproducirati ni na koji način, uključujući fotokopiranjem, uređajem za

pohranjivanje podataka, bez pisane suglasnost vlasnika prava („All rights reserved. This book is protected by copyright. No part of this book may be reproduced in any form or by any means, including photocopying, or utilized by any information storage and retrieval system, without written permission from the copyright owner.“).

Stoga su se u radnjama prof. dr. sc. Ane Marušić ostvarila sva objektivna i subjektivna obilježja povreda Kodeksa nastavnike etike Fakulteta, kako su navedena u prijavi, a prema člancima 3., 8. i 12 Kodeksa, te ju je Sud proglasio odgovornom i izrekao mjeru javnu opomenu.

U procesu odmjerenja mjere Sud je uvažavao odlučne okolnosti za izbor vrste mjere, u smislu članka 9. Poslovnika Suda časti Medicinskog fakulteta. Otegotnim Sud uzima podatak da je prof. dr. sc. Ana Marušić redoviti sveučilišni profesor, da je urednica časopisa *Croatian Medical Journal*, predsjednica povjerenstava za izdavaštvo u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske, a u sklopu kolegija Uvod u znanstveni rad predaje i etiku, predsjednica je CSE-a (Council of Science Editors), članica je ICRAM-a (the International Campaign to Revitalise Academic Medicine). Sud nije našao niti jednu olakotnu okolnost.

Iz navedenih razloga odlučeno je kao u izreci.

U Zagrebu, 12. prosinca 2007.

Predsjednik Suda časti:
Prof. dr. sc. Branimir Jakšić, v.r.

Pouka o pravu na žalbu:

Protiv ove odluke dopuštena je žalba u roku 15 dana od dana primitka pisanog otpavka odluke. Žalba se podnosi u tri istovjetna primjerka Fakultetskom vijeću Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Dostaviti:

- Dekanici
- prof. dr. sc. Ani Marušić
- punomoćniku prof. dr. sc. Ane Marušić

Be
e
t
B
r